

روایت «ایران» از گفت‌وگوی پزشک‌یان با اقتصاددانان

مهاجرانی، سخنگوی دولت در گفت‌وگو با «ایران»: هدف جلسات شنیدن راهکار و تبدیل به تصمیم اجرایی است

عکس: ایران

دیدار سفیر ژاپن با معاون دیپلماسی اقتصادی
سه روز بعد از فعال شدن اسنپ‌ک

تلاش مشترک برای هموارسازی
حضور شرکت‌های ژاپنی در ایران

گزارش «ایران» از پیچیدگی اجرای ماشه و نقشی پکن و مسکو
چرخ ماشین تحریم‌ها از کار می‌افتد؟

۴

۲ دختر دانشجو در تصادف اتوبوس با کامیون
جان باختند و ۱۱ دختر نیز مجروح شدند

عارف دستور پیگیری داد

۱۱

مرجان بدیعی، استاد ژئوپلیتیک دانشگاه تهران
از اهمیت شاهراه‌های حمل و نقل می‌گوید

کری‌دور به مثابه
ابزار بازدارندگی

۱۵

ارکستر موسیقی ملی ایران
«رستمزاد» را به روی صحنه برد

روایت موسیقایی
از تولد زال تا زایش رستم

۲۰

تأثیر شرایط بازار بر زمان ورود و خروج
سهامداران حقیقی چیست؟

خطای بزرگ سرمایه‌گذاران
در دوران تردید

۹

رئیس جمهوری در مراسم تجلیل از قهرمانان کشتی آزاد و فرنگی:

این قهرمانی روح تازه‌ای در جامعه دمید

رنگرز: دغدغه همه قهرمانان را مطرح کردیم
درستکار: دیدار با رئیس جمهوری باعث دلگرمی بود
سهرابی: بچه‌ها برای پاداش روی تشک نرفتند
فرخی: توجه رئیس جمهوری انگیزه ما را افزایش می‌دهد
برزگر: می‌توانیم در المپیک هم موفق شویم

President.ir

مدیرکل امور پارلمانی وزارت امور خارجه خبر داد

اتخاذ تدابیر لازم برای بازگشت ایرانیان اخراج شده از آمریکا

آن مهاجران در ویدیوهایی که مخفیانه ضبط کرده بودند، از شرایط غیرانسانی بازداشت و اخراج خود پرده برداشتند و عنوان کردند که در وضعیت بدون پول و سیم‌کارت بودند و برای ارسال فیلم خود از محل نگهداریشان رمزاینترنت هتل را هک کردند.

در همان زمان اسماعیل بقایی سخنگوی وزارت امور خارجه کشورمان با اشاره به اهمیت رعایت هنجارهای بین‌المللی مربوط به رفتار با مهاجران، برخورد خشن و غیرانسانی با اتباع ایرانی را غیرقابل‌قبول دانست و تأکید کرد که وزارت امور خارجه بر اساس وظایف قانونی خود از هیچ کوششی برای حمایت از حقوق اتباع ایرانی دریغ نمی‌کند و بر همین اساس دستورالعمل مقتضی به دفتر حفاظت منافع ایران در واشنگتن و دیگر نمایندگی‌های دیپلماتیک و کنسولی ایران در آمریکای جنوبی برای هرگونه مساعدت به هموطنان طردشده از آمریکا ابلاغ شده است.

وی افزود: «ایران وطن همه ایرانیان است و هموطنانمان می‌توانند آزادانه به میهن خود بازگشته و تردد داشته باشند.»

روز گذشته روزنامه نیویورک‌تایمز در گزارشی مدعی شد که دولت ترامپ پس از توافق با تهران، حدود صد ایرانی را با پرواز اجاره‌ای از خاک آمریکا در لوئیزیانا به ایران بازگردانده است.

نیویورک‌تایمز، اقدام اخیر دولت ترامپ را «نقطه اوج سیاست‌های سختگیرانه دولت ترامپ علیه مهاجران» خواند.

این رسانه همچنین مدعی شد «این اقدام نشانه‌ای از همکاری کم‌سابقه میان ایران و آمریکا است.» ادعایی که از سوی رسانه‌های ایرانی با ابهام‌ها و پرسش‌های جدی همراه شد و به صورت رسمی از سوی مقامات ایران مورد تأیید واقع نشد.

در همین حال خبرگزاری ایسنا در گفت‌وگو با حسین نوش‌آبادی، مدیرکل امور پارلمانی وزارت امور خارجه، توضیحاتی درباره روند بازگشت ایرانیان ارائه کرد.

او گفت که حدود ۱۲۰ نفر از مهاجران ایرانی، طی یکی دو روز آینده به کشور بازخواهند گشت و «رضایت آنان برای بازگشت جلب شده است.»

نوش‌آبادی با اشاره به اینکه برخی از این افراد حتی اقامت قانونی در آمریکا داشته‌اند، تأکید کرد: «ما با

منطقه و جهان پی افکنیم: گفتمانی که بر مدار محبت، عدالت، معنویت و خردورزی می‌چرخد. چنین گفتمانی، نه فقط برای ایران و همسایگانش، که برای همه انسان‌های آزاده، ضرورتی انکارناپذیر است.»

رئیس‌جمهوری با اشاره به اینکه «شمس تبریزی و مولانا جلال‌الدین محمد بلخی، دو قله از سلسله جبال فرهنگ ایرانی‌اند که تا همیشه بر فراز تاریخ می‌درخشند»، گفت: «آنان همان‌طور که در زمانه خود، کلام را به چراغی برای رهایی از ظلمت بدل کردند، به تحقیق امروز نیز می‌توانند چراغ راه نسل‌های آینده باشند و تردیدی نیست ایران امروز، به سان گذشته فروزان خود، می‌تواند با تکیه بر چنین سرمایه‌های فرهنگی، نقشی محوری در ساخت جهانی عاری از خشونت و سرشار از صلح و دوستی و همزیستی و هم‌گامی ایفا کند و

همدلی را بر هم‌زبانی تفوق بخشد.»

پزشک‌یان در بیان تصریح کرد: «اگر انسان معاصر، از هر ملت و هر دین، ایرانی، همچون رودخانه‌ای پرخروش، جهان را از سرچشمه‌های معنویت و انسانیت سیراب کرده است. ما امروز نیز می‌توانیم با الهام از پیام شمس و مولانا، گفتمان تازه‌ای را در

و ی تصریح کرد: «این پیوند فرامیزی و فراملی، نمادی است از آنچه ایران فرهنگی در طول قرون و اعصار به جهان عرضه کرده است: فرهنگی که نه بر طبل خشونت، که بر نوای مهر و همدلی می‌نوازد؛ فرهنگی که مردمان را فارغ از رنگ و نژاد و زبان در کنار هم می‌نشانند و آنان را در سایه عشق به حقیقت به وحدت می‌رساند.»

پزشک‌یان تأکید کرد: «امروز که جهان ما گرفتار بحران‌ها، جنگ‌ها و خشونت‌های گوناگون است، بیش از هر زمان دیگر نیازمند آنیم که به این سرچشمه‌های ناب بازگردیم. اندیشه و سلوک شمس و مولانا، برای ما ایرانیان و برای همه جهان‌یان، نقشه راهی روشن است تا بتوانیم آینده‌ای بسازیم که در آن به جای خصومت و جدایی، صلح و دوستی، همدلی و هم‌سخنی حاکم باشد.»

وی سپس با خطاب قرار دادن ملت بزرگ ایران، عنوان کرد: «شما وارثان این میراث گرانبها هستید. این افتخار تاریخی ماست که فرهنگ، بالکان و حتی فراسوی اروپا و آمریکا، مردمان بسیاری با اشعار مولانا و یاد شمس زندگی می‌کنند، اشک شوق می‌ریزند و دل‌های خود را به زلال مهر و معرفت می‌سپارند.»

نهان روح آدمی، با نگاه نافذ و سخن پرشور خویش، روح مولانا را به انقلاب درونی رساند و افقی تازه پیش روی او گشود و مولانا، این ستاره بی‌بدیل آسمان ادب و عرفان در پرتو آن مواجهه الهام‌بخش، آتشی از عشق و معرفت در جان آدمیان افروخت که تا امروز فروزنده و زنده است.»

به گفته رئیس‌جمهوری، «آنان دو جلوه از یک حقیقت‌اند: حقیقتی که انسان را فراتر از قیدهای ظاهر، تا سپهر بیکران عشق و یگانگی بر می‌کشاند.»

پزشک‌یان در ادامه این پیام با بیان اینکه «ایران فرهنگی، در طول تاریخ خود، همواره مهد چنین ستارگان درخشانی بوده است که با زبان شعر و عرفان، با منطق خرد و با جوهره مهر و دوستی، راهی به سوی همبستگی و صلح جهانی گشودند»، اظهار کرد:

«میراث شمس و مولانا نه تنها به ایران و ایرانی بلکه به همه ملت‌های همسایه و جهان انسانی تعلق دارد. امروز از بلخ تا قونیه، از تبریز تا کابل، از تهران تا استانبول و از خراسان تا بالکان و حتی فراسوی اروپا و آمریکا، مردمان بسیاری با اشعار مولانا و یاد شمس زندگی می‌کنند، اشک شوق می‌ریزند و دل‌های خود را به زلال مهر و معرفت می‌سپارند.»

رئیس‌جمهوری روز گذشته در پیامی به همایش گرامیداشت شمس تبریزی و مولانا جلال‌الدین محمد بلخی که در این همایش قرائت شد، با این شعر مولانا آغاز شد: «تو برای وصل کردن آمدی / نی برای فصل کردن آمدی» و در ادامه آمده است: «روزهای هفتم و هشتم دوباره در میراث ماندگاری است که این بشریت به یادگار گذاشته‌اند.»

پزشک‌یان اضافه کرد: «شمس تبریزی، آن جوینده حقیقت و کاشف گوهرهای

رئیس‌جمهوری از شورای عالی انقلاب فرهنگی خواستار شد

تدوین برنامه برای ادغام مراکز کم‌بازده علمی

رئیس‌جمهوری در جلسه روز گذشته شورای عالی انقلاب فرهنگی، با تأکید بر ضرورت مأموریت‌محوری دانشگاه‌ها، بر لزوم آمایش و ادغام مراکز کم‌بازده علمی، با هدف تمرکز حمایت‌ها بر دانشگاه‌های معتبر و کارآمد، تقویت انگیزه استادان برجسته و جلوگیری از هدررفت منابع ملی تأکید کرد و از شورای عالی انقلاب فرهنگی خواست برنامه‌ای جامع در این زمینه تدوین و ارائه کند. به گزارش ایرنا، مسعود پزشکیان در بخش دیگری از این جلسه، دستاوردهای حضور خود در مجمع عمومی سازمان ملل متحد را تشریح کرد. وی با اشاره به دیدار با سران کشورهای مختلف، گفت‌وگو با رسانه‌های بین‌المللی، نشست با جنبش‌های ضد جنگ آمریکا و همچنین ملاقات صمیمانه

با ایرانیان مقیم این کشور، تصریح کرد: «این سفر، فرصتی مغتنم برای بیان مواضع راسخ و اصولی ملت ایران و افشای جنایات رژیم صهیونیستی علیه مردم مظلوم غزه در سایه سکوت و بی‌عملی نهاد‌های بین‌المللی و برخی دولت‌ها بود.» رئیس‌جمهوری با اشاره به ملاقات با ایرانیان مقیم آمریکا، اظهار کرد: «یکی از پرتکرارترین درخواست‌های این عزیزان، تسهیل بازگشت به کشور و فراهم‌سازی بسترهای لازم برای فعالیت‌های آنان بود. دولت به‌طور ویژه این موضوع را در دستور کار قرار داده و برودی آیین‌نامه‌ای برای افزایش اعتماد و جلب مشارکت ایرانیان خارج از کشور، بویژه سرمایه‌گذاران، تدوین و ابلاغ خواهد شد.»

پزشک‌یان همچنین به رفتار غیرمنطقی

تمدید مهلت ثبت‌نام آزمون
شرکت تعمیرات و پشتیبانی نیروگاه‌های اتمی
(سهامی خاص)

TAPNA

به اطلاع داوطلبان متقاضی ثبت‌نام و شرکت در آزمون استخدامی شرکت تعمیرات و پشتیبانی نیروگاه‌های اتمی می‌رساند مهلت ثبت‌نام تا روز چهارشنبه مورخ ۱۴۰۴/۰۷/۱۶ تمدید گردید.

متقاضیان می‌توانند به پایگاه اطلاع‌رسانی به نشانی WWW.Sanjeshserv.IR مراجعه و نسبت به ثبت‌نام در آزمون مذکور اقدام نمایند.

روایت «ایران» از

گفت وگویی پزشک‌یان با اقتصاددانان

گزارش

مرتضی گل‌پور

دبیر گروه سیاسی

دولت در پستو تصمیم می‌گیرد یا تصمیم دولت از مجرای گفت‌وگوی همه ذی نفعان می‌گذرد؟ پاسخ به این سؤال نقش و جایگاه جامعه‌مدنی در سازوکارهای تصمیم‌گیری و نظام حکمرانی را مشخص می‌کند. منظور از جامعه مدنی، هم گستره متنوع تشکلات‌های صنفی را شامل می‌شود، تا تشکلات‌های اجتماعی یا سیاسی و حتی کنشگران منفرد که نخبگان هر حوزه‌ای در جامعه محسوب می‌شوند. اگر تصمیم‌های نظام حکمرانی با مشارکت جامعه مدنی و دخالت دادن ذی نفعان اتخاذ شود، نظام حکمرانی می‌تواند اطمینان داشته باشد که میزان مشارکت و همراهی در اجرای

تصمیمات و تحقق اهداف بالاست. اما اگر تصمیمات بدون مشارکت جامعه مدنی اتخاذ شود، آن وقت این صرفاً دولت است که باید منویات خود را در محیط اقتصادی، اجتماعی یا فرهنگی پیش ببرد که کمترین همراهی را با آن دارد. جلساتی که رئیس‌جمهوری با اقتصاددانان و کنشگران اقتصادی برگزار می‌کند، از جنس مشارکت دادن ذی نفعان یا جامعه مدنی حوزه اقتصاد در تصمیم‌گیری‌ها است. اما در کنار مزیت عمده‌ای که برای این دو نشست برشمرده شد، به نظر می‌رسد مسأله این نشست‌ها با اقتصاددانان می‌تواند فراتر از این هم باشد. به این معنی که جنس این جلسات بیش از همه از جنس «تشخیص مسأله» است، تا اینکه از جنس «تشخیص و تصویب راهکار» باشد. برای درک این مسأله، نگاه عمیق‌تر و درونی‌تر به این نشست‌ها ضروری است. اولین نشست «با جمعی از فرهیختگان علمی و اقتصادی» ۲۶ شهریورماه برگزار

مهاجرانی، سخنگوی دولت در گفت‌وگو با «ایران»:

هدف جلسات شنیدن راهکار و تبدیل به تصمیم اجرایی است

رضوانه رضایی پور، گروه سیاسی / فاطمه مهاجرانی، سخنگوی دولت پناهی مسئولیت خود در جلسه رئیس‌جمهوری و اقتصاددانان حضور داشت. درباره جزئیات آن با وی گفت‌وگو کردیم.

دومین جلسه اقتصاددانان با رئیس‌جمهوری ۱۰روز بعداز جلسه‌اول برگزار شد. آیا تکرار این جلسات دلیل یافته‌فلسفه خاصی دارد؟ قرار است مباحث جلسات اول جمع‌بندی‌شود؟

این جلسات بنا به ابتکار شخص رئیس‌جمهوری برگزار می‌شود. هدف این است که ارتباط نزدیک‌تری میان بدنه علمی دانشگاهی، اقتصاددانان مستقل و دولت شکل بگیرد. این جلسات به فاصله کوتاهی برگزار شده است، اما همین امر به معنای اهمیت موضوع و ضرورت استمرار گفت‌وگو بویژه برای دولت است. به عبارت دیگر، قرار نیست این جلسات فقط یک نشست نمادین باشد، بلکه رئیس‌جمهوری تأکید دارند این گفت‌وگوها به‌صورت منظم و پیوسته ادامه باید تا جمع‌بندی دقیق‌تری از مباحث صورت گیرد.

وقتی درباره جلسه ۲۶ شهریورماه با شما صحبت کردیم، اشاره کردید که مباحث اقتصاددانان درباره ناترازی‌های اقتصادی بود. مباحث دومین جلسه چه بود؟

در جلسه قبل موضوع ناترازی‌های اقتصادی و برخی چالش‌های ساختاری کشور مطرح شد. در جلسه دوشنبه گذشته تمرکز ویژه بر موضوع «اسنپ‌بک» و تأکید بر راهکارها بود؛ بویژه در حوزه اصلاح نظام بانکی، سیاست‌های ارزی و سرمایه‌گذاری هم نظراتی بیان شد. اقتصاددانان دیدگاه‌های متنوعی ارائه کردند. دولت نیز تلاش کرد فضای گفت‌وگو را باز بگذارد تا همه نقدها و پیشنهادها شنیده شود.

باتوجه به اجرای مکانیزم ماشه آیا این جلسات می‌تواند به همگرایی و نزدیک‌شدن دیدگاه‌ها به بخش

قانونی، تخصیص نیافتن منابع لازم، همکاری نکردن نهادهای مرتبط و موانع بین‌المللی عنوان شد. اکنون در پایان سال اول برنامه هفتم، باوجود اراده، تعهد و پیگیری دولت برای اجرای برنامه به عنوان نقشه راه اصلی، قوه مجریه اقداماتش را طی گزارشی در ۴۹ مجلد، توسط شورای راهبری برنامه که از سوی معاون اول رئیس‌جمهوری هدایت می‌شود، در اختیار نمایندگان قرار داد. با این گزارش، وضعیت واقعی پیش روی اجرای برنامه مشخص شده است. در عین حال سامانه‌ای طراحی شده است که امکان دسترسی نمایندگان به تمامی احکام برنامه و گزارش‌های دولت را برای ارزیابی ۲ هزار و ۵۱۵ حکم برنامه فراهم می‌کند.

براساس آنچه از کلیت تحقق اهداف برنامه هفتم در سال اول در اختیار رسانه‌ها قرار گرفت از یک سو دولت با تدوین بیش از ۱۰۰ آیین‌نامه اجرایی توانست به بخش مهمی از تکالیف برنامه در حوزه تدوین آیین‌نامه‌ها عمل کند. در سوی دیگر در گزارش سازمان برنامه و بودجه که پیوست گزارش شورای راهبری به نمایندگان است، دست کم ۱۲۸ حکم مجموع ۲ هزار و ۵۱۵ حکم برنامه هفتم، غیرقابل اجرا اعلام شده است. محسن زنگنه رئیس «کمیته نظارت بر اجرای برنامه هفتم مجلس شورای اسلامی» روز گذشته یکی از این احکام غیرقابل اجرای فراقانونی را، تحقق رشد اقتصادی ۸ درصدی اعلام کرد. رشد ۸ درصدی هدفی است که در برنامه‌های گذشته نیز وجود داشت و هیچ‌گاه به مرز

مسعود پزشک‌یان در نشستی دوباره با جمعی از کارشناسان اقتصادی کشور که ۴ ساعت به شنوای نظرات، انتقادات و راهکارهای پیشنهادی ایشان برای مواجهه با مسائلی و مشکلات بخش‌های مختلف اقتصادی کشور بود

اتفاق بازرگانی که خود فعالان اقتصاد ایران هستند. بعد از این جلسه، هیچ کدام از اقتصاددانان هیچ اشاره‌ای به محتوای جلسه نکردند. فقط فاطمه مهاجرانی، سخنگوی دولت در گفت‌وگویی با «ایران» اشاره کرد که «مهم‌ترین مباحثی که اقتصاددانان مطرح کردند، حول بررسی راهکارها برای حل مشکلات اصلی اقتصادی از جمله کسری بودجه، تورم، ناترازی‌ها و اصلاحات ساختاری بود». مهاجرانی در پاسخ به این سؤال «ایران» که «غیر از وضعیت اقتصاد یا برق و آب، به صریح‌ترین و روشن‌ترین شکل ممکن تباهل نظر و بحث کردند. برای همین بود که هیچ کدام حاضر نشدند بیرون از نشست، در رسانه‌ای یا شبکه اجتماعی عنوان کنند که چه گفتند و چه شنیدند. سخنان رئیس‌جمهوری در نشست اول هم روشن می‌کند که محتوای مباحث و آنچه گفته یا شنیده شد، چه بود. وقتی مسعود پزشک‌یان خطاب به حاضران در نشست اول، عنوان کرد که «از شما انتظار داریم که بهترین راهکارهای بهینه کردن هزینه‌ها بدون ایجاد نارضایتی و مشکل را به دولت ارائه دهید»، می‌توان فهمید که این سخن، پاسخی است به راهکارهایی که عمدتاً مبتنی بر آزادسازی قیمت‌ها با اصلاحات ساختاری در حوزه اقتصاد بوده است که به لحاظ سیاسی و اجتماعی می‌تواند پرهزینه باشد. از هر زاویه‌ای که به این نشست‌ها نگاه کنیم، برای کشور مفید است: همگرایی و همنظری درباره مسائل دارای اولویت اقتصاد ایران بویژه پس از بازگشت قطعنامه‌ها. حالا دولت و جامعه مدنی اقتصاد ایران، بی‌واسطه رسانه‌ها و اخبار و گزارش‌های رسمی، بلکه رو در رو باهم حرف می‌زنند و این باعث می‌شود تا محذورات و مقذورات خود را دریابند. مثلاً شاید علم اقتصاد می‌گوید باید اصلاحات اقتصادی جدی را در دستور کار قرار داد، اما الزامات سیاسی امروز کشور، همان‌طور که رئیس‌جمهوری اشاره کرد، می‌گوید «بهترین راهکارهای بهینه کردن هزینه‌ها بدون ایجاد نارضایتی و مشکل» باشد. این که می‌توان راه میانه‌ای یافت که هر دو طیف، دولت و بیرون دولت، به نقطه مشترکی برسند یا نه، به آینده بستگی دارد. اما تا اینجا حداقل به درک مشترکی از دیدگاه‌های یکدیگر رسیده‌اند. این درک مشترک، مسأله‌ای اقتصادی نیست، بلکه آورده‌ای سیاسی و اجتماعی است که برای امروز ایران مفید است.

گفت «نظارت بر برنامه به معنای اصلاح برنامه نیست و اگر هر کدام از احکام برنامه نیاز به اصلاح دارد باید مسیر قانونی را طی کرده و دولت برای آن لایحه بدهد». رئیس مجلس در عین حال گفت: «منی‌خواهم بگویم در برنامه هیچ ایرادی وجود ندارد و قطعاً ایراداتی نیز وجود دارد که از مسیر قانونی به آن رسیدگی می‌شود».

ارزیابی از گزارش سال اول دولت، نشست فوق‌العاده عصر دیروز مجلس، به ایراد نقی‌هایی از نمایندگان اختصاص داشت که ارزیابی‌لی آتی آن از گزارش ارسال‌ی شورای راهبری و عملکرد یک‌ساله دولت در اجرای برنامه هفتم را نشان می‌دهد. این نقی‌ها طیف متفاوتی از ارزیابی‌ها را شامل می‌شد. نمایندگان دولت را به نداشتن اراده کافی برای اجرای برنامه متهم می‌کردند و نمایندگانی معتقد به وجود اشکالات در متن قانون برنامه و ضرورت اصلاحش بودند. این‌گونه بود که یک نماینده همچون محمد باقری بناب، اجرای موفق برنامه را منوط به حزبی شدن انتخابات و برنامه محور شدن منتخبان مجلس و ریاست جمهوری دانست و ابراهیم عزیزی نماینده او در عین حال این‌گونه محتوای برنامه

سیاسی

یادداشت

سیدابوالحسن نواب

برای نیروی انتظامی و احترام و اقتدارش

اینجانب هیچ ارتباط سازمانی، کاری و مالی با نیروی انتظامی (فراجا) نداشته و ندارم و هیچ کس سفارش، تذکر یا تأکیدی برای تهیه این نوشتار نداشته است. صرفاً از سوی احساس تعهد و نگاه به واقعیات جامعه و مطلع شدن از اخبار و تشخیص فردی، و مراجعه به وجدان خودم نوشته‌ام. به‌طور کلی، پلیس در تمام جهان محترم است و در ایران هم تا حدودی هست، اما احترام ما به پلیس باید ده‌ها برابر چیزی باشد که امروز می‌بینیم. نیروی انتظامی می‌تواند جامعه را به جایی برساند که همه ما می‌خواهیم؛ یعنی فراگیری نظم و قانون.

این نوشتار به معنی آن نیست که در نیروی انتظامی ضعفی و مشکلی وجود ندارد. اما اگر می‌خواهیم نیروی انتظامی و پلیس ما فداکار و جان‌فدا و خدمت‌گزار واقعی باشد باید بدانیم این کار تنها با بالا بردن حقوق و پاداش مالی که به جای خود ارزشمند است انجام نمی‌شود. در کنار همه این‌ها، اگر پلیس خدای بد از احترام جدی میان مردم برخوردار است و مردم پلیس را پناهگاه خود می‌دانند و پلیس حال آن مشکل و فزایدس آنان است، در این صورت با چنین احساسی، با تمام وجود وارد صحنه فداکاری می‌شود، حتی اگر به قیمت از دست دادن جان عزیزش تمام شود. اگر چنین پلیسی می‌خواهیم که در شهرهای مرزی و غیرمرزی درگیری می‌شوند و جان خود را فدا می‌کنند، چنین نیرویی همان پلیس مقتدری است که باید باشد و این اقتدار علاوه بر اقتدار نظامی و انتظامی، اقتدار محبوبیت است. زیرا مردم پلیس را از خودشان می‌دانند و پلیس خود را فداپس می‌داند. در این صورت نظم قانون بر مملکت سایه می‌افکند.

البته ممکن است در گوشه و کنار کشور پلیس تخلفی هم انجام دهد، اما نباید با یک تخلف کوچک این نیروی بزرگ و مقتدر زیر سؤال برود، بلکه باید همچنان محبوب باشند و با تمام وجود به وظیفه خود ادامه دهند. بر این اساس چند نکته را به مردم عزیز، شریف، نجیب و قانون‌مدار ایران تقدیم می‌کنم.

۱- در هر جای کشور و در هر مقامی و هر کس با هر جایگاهی، باید به دستور فرمان پلیس احترام گذاشته و در خیابان شهر و جاده به دستورات پلیس توجه کرده و مدارک درخواستی را تقدیم کند. باید بدانیم که پلیس در حال انجام وظیفه است و این کار برای او منفعت شخصی ندارد بلکه نفع جامعه را در نظر دارد. پلیس باید احساس کند در جایگاهی که ایستاده، مورد احترام است و تمام اقرار خود را در قبال قانون مسأوری می‌داند. رئیس و نماینده بودن، با مدیر و مسئول بودن نمی‌تواند باعث شود در مقابل وظیفه قانونی پلیس خود را مقدم‌تر ببنداریم و از دستور پلیس تخلف کنیم.

۲- همه ما در این کشور مسافر یک کشتی هستیم و در این دنیای بلاخیز و طوفان‌زده در حرکت هستیم. هر آنچه برای این کشتی پیش باید متوجه همه ما می‌شود. بنابراین ما باید یک جمعیت پلیس ۸۵ میلیونی تشکیل بدهیم تا براساس آن همه ما خود را یار و همکار و همکار پلیس بدانیم. در کشورهایی اروپایی می‌بینیم که اگر فردی نیمه شب از چراغ قرمز عبور کند، هر شهروند آن کشور وظیفه خود می‌داند شماره خودروی متخلف را برای پلیس ارسال کند. آنان با چنین رویکردهایی نظم و قانون را در کشور خود مستقر کرده‌اند. ما هم باید همگاری با پلیس را بخش ضروری تحقق قانون و نظم بدانیم. ۳- همه ما از مشکلات مالی، تحریم‌های ظالمانه و تنگناهای مالی دولت و کشور باخبر هستیم. همچنین کم و بیش از مشکلات و کمبودهای نیروی انتظامی هم باخبر هستیم. بنابراین باید با یک وقف نذر، ثلث، تبرعات و کمک‌های خیر دیگر را برای نیروی انتظامی و مأموران امنیت‌مان باز کنیم. کمپین نذر امنیت راه بیندازیم، زمین و ملک هدیه کنیم، پاسگاه بسازیم یا برای پلیس سرپناه بسازیم تا نسل‌های آینده از روی کاشی‌های نصب شده بخوانند که این حفظ امنیت در این کشور، چه نثارهایی شده است که من و نسل‌های دیگر در امنیت و آسایش کامل باشیم.

در پایان با تشکر از برادران عزیز نیروی انتظامی که با ادب، اخلاق و مهربانی با مردم روبه‌رو می‌شوند و زحمت خود را همراه با حالات رفتار نیکو به فرد مقابل تقدیم می‌کنند، از همه نیروهای خدمت در این نیروی بزرگ می‌خواهم این روش را در کل نیرو فراگیر کنند و همه با مهربانی وظیفه خود را انجام دهند. زیرا شما کارکنان زحمت‌کش نیروی انتظامی، زحمت خود را می‌کشید و سرما و گرما را متحمل می‌شوید. اما اگر این زحمت‌ها با مهربانی همراه شود، برای اقتدار و احترام این نیرو صدچندان ارزش افزینی می‌کند. این یادداشت دلسوزانه، صرفاً قدمی در راه تجلیل از شهدای نیروی انتظامی و فداکاران و قهرمانان این نیروی پر تلاش است.

تناسب برنامه‌های توسعه و ظرفیت‌های توسعه

سازوکاری که درون برنامه هفتم پیشرفت برای ارزیابی میزان اجرایی شدن آن تعریف شد، دسانوردی فراتر از خود برنامه هفتم داشت. این سازوکار برخی از نواقص نظام قانونگذاری در کشور ما را روشن کرد. از جمله اینکه نشان داد سازوکارهای قانون نویسی ما کمتر به واقعیت‌ها توجه دارد و بیشتر می‌خواهد آرمان‌ها را روی کاغذ بیاورد. نگاهی به اظهارات محسن زنگنه، رئیس «کمیته نظارت بر اجرای برنامه هفتم توسعه» مجلس روشن‌کننده این مسأله است. این اظهارات نشان می‌دهد بخشی از مشکل اجراشدن برنامه‌ها و تحقق نیافتن اهداف آنها در خود برنامه‌ها نهفته است. وقتی میزان تحقق برنامه‌های توسعه پیشین به‌طور متوسط ۳۰ درصد بوده، انتظار می‌رود پیش از هر برنامه نویسی، دلایل این میزان تحقق برنامه‌ها مشخص شود و پس از شناسایی اشکالات برنامه‌های جدید نوشته شود. وقتی بدون این ارزیابی‌ها باز هم اهدافی چون رشد ۸ درصدی در برنامه‌ها گنجانده می‌شود، یعنی برنامه نویسی ما عمدتاً به منزله نوشتن آرمان‌ها است، به جای نوشتن یک برنامه واقعی. راه حل این مشکلات، بازگشت به واقعیت است، یعنی پیوند نظام کارشناسی و نظام قانون نویسی. در این صورت نویسندگان قانون هنگام نوشتن برنامه‌ها خواهند دانست ظرفیت‌های ما چیست و امکانات کدام است و متناسب با آن برنامه‌ها را خواهند نوشت. اما نوشتن قانون بدون پیوند با واقعیت، وزن آرمان‌ها را در قوانین‌سنجی‌تر نمی‌کند. این آرمان‌ها انتظارات جامعه را افزایش می‌دهند و با شکست در برنامه‌ها انتظارات سرخورده می‌شود. منابع و ظرفیت‌های کشور برای تحقق اهداف متنوعی تقسیم می‌شود و در نهایت هم هزینه‌ها از دست می‌رود، هم ظرفیت‌ها تحلیل می‌رود و هم اهداف محقق نمی‌شود.

حامدحمیدی
استاد دانشگاه جامع
آیتان ومذاهب

به ارزیابی بدون پیش‌داوری این گزارش دعوت کرد و گفت: «کمیسیون‌های تخصصی باید این گزارش را به صورت کارشناسی بررسی کنند». نماینده گجساران با گفتن اینکه «از ابتدا به دولت گفتیم درباره احکامی که تصور می‌کنند امکان اجرا ندارد به مجلس گزارش دهند تا درباره آن‌ها تصمیم‌گیری کنند» اظهارکرد: «اصلاحات، اصلاحات و اصلاحات» حرف‌های برنامه، باید با توافق دولت و مجلس صورت گیرد. وظیفه کمیسیون‌های تخصصی این است که هرچا لازم است اصلاح انجام دهیم.»

هفتم را نقد کرد که «در ماده ۷۲ به منظور تبدیل شدن کشور به قطب پزشکی و سلامت منطقه، تهیه یک میلیاردر بورو واکسن و تجهیزات پیش‌بینی شده است، اما اگر بخواهیم این روهیاها و آرزوها را عملی کنیم، باید منابع آن را تأمین کنیم.»

نطق غلامرضا تاجگردون، رئیس کمیسیون محاسبات هم درباره گزارش عملکرد اجرای سال اول قانون برنامه هفتم جالب بود. تاجگردون با بیان این نکته که «دولت برای ارائه بموقع گزارش عملکرد یکساله خود درباره قانون برنامه هفتم زحمت کشیده و نباید ندیده‌آن را رد کرده»، همکارانش را

معاون وزیر خارجه از پیچیدگی اجرای اسنپ بک و نقش پکن و مسکو می گوید

چرخ ماشین تحریم ها از کار می افتد؟

گزارش

مریم سالاری

دبیر گروه دیپلماسی

شورای امنیت سازمان ملل چند روز پیش شاهد یکی از پرتنش ترین و در عین حال تعیین کننده ترین صحنه های سیاسی سال های اخیر بود؛ جایی که قطعنامه پیشنهادی روسیه و چین برای تمدید سررسید انقضای قطعنامه ۲۲۳۱ با مخالفت روبه رو شد و عملاً به تصویب نرسید؛ رخدادی که بسیاری آن را به مثابه فروپاشی رسمی برجام تعبیر کردند، هرچند تهران همچنان بر موضع خود پافشاری دارد و استدلال می کند که فعال سازی مکانیزم ماشه نه تنها فاقد وجهات حقوقی است بلکه در اصل خلاف منطق توافقی است که اولین بار غربی ها با نقض تعهدات خود آن را به لبه پرتگاه کشانند.

ایران همواره بر این باور بوده که سه حقوقی ادعای آنان نه تنها شکننده بلکه به لحاظ منطقی نیز محال تردید جدی تعهدات برجامی خود پشت کردند، در موقعیتی قرار ندارند که بتوانند خواستار فعال سازی سازوکاری شوند که فلسفه وجودی اش بر مبنای پایبندی همه طرف ها بنا شده است. از همین رومبنای

صلاحت حقوقی برای فعال سازی مکانیزم موسوم به ماشه است. آنها در این نامه پا را فراتر گذاشته و هشدار دادند که در صورت بی اعتنائی به چنین استدلالی واحیای قطعنامه های پیشین به عنوان چهارچوب الزام آور، اساس حقوقی نبعیت جهانی از آن قطعنامه ها عملاً فرو خواهد ریخت و دیگر نمی توان از اعضای جامعه بین المللی انتظار داشت که چنین مصوباتی را رعایت کنند. در واقع، پیام پکن و مسکو در این گزاره خلاصه می شد که بازگشت قطعنامه ها نه تنها اجماع جهانی ایجاد نمی کند بلکه خود آنان نیز ضرورتی برای تمکین به چنین اسنادی نخواهند دید.

باری منفی بازگیران غربی شورای امنیت به پیشنهاد روسیه و چین برای تمدید شش ماهه برنامه جامع اقدام مشترک (برجام) و قطعنامه ۲۲۳۱ که منجر به بازگشت تحریم های سازمان ملل علیه ایران شد و با توجه به ساختارهای حقوقی

موجود، پرسش محوری اکنون این است که چه آینده ای در انتظار کمیته های تخصصی و پنل های کارشناسی است که بر اساس بند ۱۸ قطعنامه ۱۷۳۷ و نیز با اشاره مستقیم در قطعنامه ۱۹۲۹ مأمور نظارت و تدوین روندهای اجرای تحریم ها بوده اند؟ و آیا روسیه و چین که در این کمیته ها دارای کرسی و اختیارند می توانند مانع از تصمیم گیری های احتمالی درباره تخلّفات تحریمی کشورهایی شوند که در تعامل با ایران گام برمی دارند؟

اختلال در روند کمیته تحریم ها

حمید قنبری، معاون دیپلماسی اقتصادی وزارت امور خارجه در واگویی مگانه تبسم تحریم های شورای امنیت تصویری به مراتب پیچیده تر از آنچه در نگاه اول به چشم می آید، ترسیم می کند. او یادآور می شود که «قطعنامه هایی همچون ۱۷۳۷ و ۱۹۲۹ هر کدام سازوکاری اجرایی را در دل خود جای داده اند؛ سازوکارهایی که گاه به شکل کمیته های تحریم و گاه در قالب پنل های کارشناسی ظاهر می شوند و مأموریت آنها نه فقط تعیین مصادیق اولیه افراد و نهادهای مشمول تحریم بلکه نظارت مداوم بر اجرای آن و بازبینی مستمر فهرست هاست. به بیان دیگر، شورای امنیت وقتی تحریمی را تصویب می کند، عملاً کلیدی در اختیار این کمیته ها می گذارد تا مشخص کنند چه کسانی باید مشمول مجازات شوند و چه اقداماتی باید علیه آنها به جریان بفتند.» قنبری توضیح می دهد: «روند کار به همین نقطه ختم نمی شود؛ کشورها موظف اند به طور منظم گزارش هایی به این کمیته ها ارائه دهند و در آن نقاط ضعف، قوت و موانع اجرای تحریم ها را بازگو کنند. این داده ها همان مصالح خامی است که کمیته ها برپایه اجماع اعضای شورا و با حضور نمایندگان پنج قدرت بزرگ بررسی می کنند.» او بر

اگر چین و روسیه، از مشارکت فعال در کمیته های تحریم و پنل های کارشناسی خودداری کنند یا همکاری شان را به سطحی نماندین تقلیل دهند، به روزرسانی فهرست ها متوقف می شود، تصمیم گیری ها به تأخیر می افتد و عملاً اجرای تحریم های بازگردانده شده به روی کاغذ محدود خواهد شد

امیدوارم که این سناریو همان طور که این دیپلمات بلند پایه هشدار می دهد، به معنای شکاف در بنیان حقوق بین الملل نخواهد بود. چرا که آن کمیته دیگر نه برآمده از شورای امنیت بلکه محصول یک ائتلاف سیاسی خواهد بود؛ اتفاقی که در تاریخ ۷۰ ساله سازمان ملل بی سابقه است و می تواند نقطه عطفی خطرناک برای آینده این نهاد محسوب شود.

این نکته انگشت می گذارد که مأموریت این نهادها در عمل وابسته به اراده و مشارکت اعضای دائم شورا است. همین جا پرسش اصلی سر برمی آرد: اگر چین و روسیه، دو عضو کلیدی و در عین حال منتقد اصلی رویکرد غرب از مشارکت فعال در این کمیته ها خودداری کنند یا همکاری شان را به سطحی نماندین تقلیل دهند، چه خواهد شد؟ پاسخ قنبری روشن است: «چرخ های این ماشین از حرکت بازمی ایستد. به روزرسانی فهرست ها متوقف می شود، تصمیم گیری ها به تأخیر می افتد و عملاً اجرای تحریم های بازگردانده شده به روی کاغذ محدود خواهد شد.» با این حال، به گفته او «غربی ها به خوبی به این خلأ واقف اند و دیر یا زود در برابر چنین وضعیتی دست به ابتکار خواهند زد. شاید طرح ایجاد یک ائتلاف جدید یا کمیته موازی روی میز بیاید؛ نهادهای که بدون حضور چین و روسیه کار خود را پیش ببرند.»

اما این سناریو همان طور که این دیپلمات بلند پایه هشدار می دهد، به معنای شکاف در بنیان حقوق بین الملل نخواهد بود. چرا که آن کمیته دیگر نه برآمده از شورای امنیت بلکه محصول یک ائتلاف سیاسی خواهد بود؛ اتفاقی که در تاریخ ۷۰ ساله سازمان ملل بی سابقه است و می تواند نقطه عطفی خطرناک برای آینده این نهاد محسوب شود.

معاون دیپلماسی اقتصادی وزارت خارجه با تأکید بر حساسیت این وضعیت خاطرنشان می کند که «چنین گسستی پیامدهایی فراتر از پرونده ایران خواهد داشت.» او بر این باور است که اگر تصمیمات شورای امنیت از سوی برخی قدرت های بزرگ بی اعتبار شود، پرسش های جدی درباره مشروعیت کل این نهاد به وجود خواهد آمد؛ نهادهای که ستون نظم بین المللی پس از جنگ جهانی دوم تلقی می شد. به تعبیر او منشور ملل متحد برای حل و فصل اختلافات میان دولت ها طراحی شده اما هرگز برای مدیریت شکاف های عمیق میان قدرت های بزرگ

آماده نشده است. بنابراین بحران کنونی می تواند آزمونی تعیین کننده باشد؛ آزمونی که نتیجه آن یا به بازسازی اقتدار شورا یا به تضعیف بنیادین آن و آغاز دورانی تازه در روابط بین الملل خواهد انجامید.

مسیر دشوار بازگشت فشار حداکثری

در چنین فضایی ناظران بر این باورند که رای گیری های اخیر در شورای امنیت نه تنها شفاف ساخت که روسیه، چین، الجزایر و پاکستان در یک محور مشترک و نسبتاً منسجم ایستاد اند بلکه نشان داد این همسویی می تواند در میدان های حساس تری همچون کمیته های تحریم نقشی تعیین کننده پیدا کند. اهمیت ماجرا از آنجا ناشی می شود که تصمیم سازی در چنین کمیته هایی نه بر مبنای اکثریت بلکه با اصل اجماع پیش می رود؛ به این معنا که مخالفت حتی یک عضو ولو کوچک، به اندازه ای کار ساز است که عملاً سد راه راه ابتکار تازه ای شود. در نتیجه، مسائلی ظاهراً ساده و رویه ای مانند انتخاب رئیس کمیته قادرند به نقطه ای از بن بست برسند که در آن نمایش نرم قدرت در قالب دتوی خاموش یا سکوت حساب شده تأثیری به مراتب بیشتر از ابزارهای رسمی پیدا کند. از همین زاویه باید سرنوشت «پنل کارشناسی» مندرج در قطعنامه ۱۹۲۹ را نیز نگرست؛ نهادهای که کار ویژه اش نظارت بر اجرای تحریم ها بود و اکنون احیای دوباره آن تنها با تصمیم جمعی شورای امنیت امکان پذیر خواهد بود. اما در این بست صرفاً یک نکته قابل تأمل است: «نه» از سوی مسکو یا پکن کافی است تا تمامی تلاش ها برای بازسازی این مکانیزم متوقف بماند و نهادهای که می توانست نقش چشم و گوش شورای امنیت در پرونده ایران باشد، عملاً روی کاغذ باقی بماند. به این ترتیب، اگرچه ریاست دوره ای روسیه بر شورا به تنهایی توان دگرگونی بنیادی ندارد اما همکاری راهبردی مسکو و پکن در سطح کمیته ها و سازوکارهای اجرایی می تواند فرایند بازگشت تحریم ها را با چنان پیچیدگی هایی مواجه کند که مسیر پیش بینی شده غرب برای احیای فشار حداکثری به سادگی قابل تحقق نباشد.

اختصاصی «ایران»

دیدار معنادار سفیر ژاپن

با معاون دیپلماسی اقتصادی

تلاش مشترک برای هموارسازی حضور شرکت های ژاپنی در ایران

دیدار معنادار سفیر ژاپن در ایران با معاون دیپلماسی اقتصادی وزارت امور خارجه کشورمان آن هم درست چند روز پس از فعال شدن غیرقانونی مکانیزم ماشه نشانه های روشن از تمایل عملی توکیو برای تداوم همکاری های اقتصادی با تهران است؛ دیداری که به تقاضای طرف ژاپنی و با هدف هموارسازی حضور شرکت های ژاپنی در ایران در شرایط جدید برگزار شد.

به گزارش «ایران» تسوکادا تاماکی سفیر و نماینده تام الاختیار ژاپن در ایران، روز گذشته با حمید قنبری معاون دیپلماسی اقتصادی وزارت امور خارجه کشورمان دیدار و گفت وگو کرد.

در این دیدار دو طرف با تأکید بر اهمیت روابط اقتصادی دوجانبه، درباره اقدامات لازم برای تداوم حضور و فعالیت شرکت های ژاپنی در ایران به تبادل نظر پرداختند. همچنین راهکارهای مقابله با مشکلات احتمالی ناشی از برخی مقررات داخلی مورد بررسی قرار گرفت تا زمینه ادامه همکاری های اقتصادی و تجاری میان تهران و توکیو هموارتر شود. معاون دیپلماسی اقتصادی وزارت امور خارجه در این نشست تصریح کرد که ایران تحریم های ناشی از فعال شدن غیرقانونی «مکانیزم ماشه» را از منظر حقوقی به رسمیت نمی شناسد و آنها را مغایر با اصول حقوق بین الملل می داند.

قنبری با بیان این که حتی مفاد قطعنامه های پیشین شورای امنیت نیز مانع همکاری های اقتصادی و تجاری میان ایران و ژاپن نبوده است، تأکید کرد: «حتی آن همان متون گذشته را ملایم قرار دهیم، فعالیت های بانکی، مالی و تجاری ایران و ژاپن در هیچ بخشی ممنوع نشده و بنابراین همکاری های اقتصادی دو کشور همچنان قابل تداوم خواهد بود.» وی همچنین خاطرنشان کرد: «ایران همواره به عنوان یک شرکت سازنده به روابط دو کشور نگاه می کند و همچنان باور داریم که مسیر دیپلماسی با است.»

قنبری با اشاره به دیدار وزرای خارجه دو کشور در حاشیه نشست مجمع عمومی سازمان ملل ابرار امیدواری کرد که گاتال های ارتباطی بتوانند نقشی مثبت در بازسازی اعتماد و تعامل با ژاپن بین المللی انرژی اتمی ایفا کنند. شایان ذکر است طرفین در این دیدار که در فضایی مثبت و همکاری جویانه برگزار شد با ابراز علاقه به گسترش روابط در زمینه های جدید، به توسعه همکاری در حوزه محیط زیست، تجارت و فناوری نیز تأکید کردند.

آگهی تجدید اسناد مناقصه

شماره ۴۰۴/۶

خرید و لوهای برند METSO

شرکت مبین انرژی خلیج فارس واقع در منطقه پارس جنوبی (عسلویه) در نظر دارد خرید و لوهای برند METSO (تقاضای شماره ۰۳۳۰۷۷۹) مطابق شرح و اسناد پیوست را از طریق مناقصه عمومی دو مرحله ای به شرکت های واجد صلاحیت واگذار نماید.

شرکت های متقاضی که دارای سوابق مرتبط در این زمینه می باشند، می توانند از طریق سامانه جامع معاملات به آدرس Contract.mobinec.ir که لینک آن در سایت شرکت مبین انرژی خلیج فارس www.mobinec.ir قابل دسترسی است نسبت به دریافت اسناد مناقصه اقدام نمایند.

مهلت و محل تحویل اسناد تکمیل شده حداکثر تا تاریخ ۱۴۰۴/۰۷/۳۰ و استان بوشهر، عسلویه، منطقه ویژه اقتصادی انرژی پارس، شرکت مبین انرژی خلیج فارس، دبیرخانه کمیسیون معاملات می باشد.

شرکت ها می توانند به صورت کتبی یک نفر نماینده جهت شرکت در جلسه گشایش پاکت های پیشنهادی که متعاقباً اطلاع رسانی خواهد شد، معرفی نمایند.

تضمین شرکت در مناقصه مبلغ سی میلیارد ریال (۳۰,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰) ریال و به صورت ضمانت نامه بانکی یا واریز نقدی به حساب جاری الکترونیک (جام) شماره ۱۸۵۲۴۶۸۹۲ نزد بانک ملت شعبه مبین عسلویه به نام شرکت مبین انرژی خلیج فارس خواهد بود.

برآورد مناقصه مبلغ ۶۷۰,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰ ریال می باشد.

سایر اطلاعات و جزئیات مربوط در اسناد مناقصه آمده است.

بدیهی است ارائه اسناد مذکور هیچ گونه حقی را برای متقاضیان به وجود نخواهد آورد و اسناد و مدارک دریافتی غیرقابل استرداد می باشد.

• تلفن و ایمیل دبیرخانه کمیسیون معاملات: ۰۷۷,۳۷۲۹,۵۱۴۴,۵۱۴۶ و tender@mobinec.ir
• تلفن واحد بازرگانی: ۰۷۷,۳۷۲۹,۵۲۵۱ و ۰۷۷,۳۷۲۹,۵۲۵۱

روابط عمومی شرکت مبین انرژی خلیج فارس

آگهی تجدید ارزیابی کیفی مناقصه گران

مناقصه شماره ۴۰۴/۱۰

عملیات اجرایی مرمت و بهسازی سازه های بتنی واحدهای مجتمع در شرکت مبین انرژی خلیج فارس

شرکت مبین انرژی خلیج فارس واقع در منطقه پارس جنوبی (عسلویه) در نظر دارد عملیات اجرایی مرمت و بهسازی سازه های بتنی واحدهای مجتمع در شرکت مبین انرژی خلیج فارس را از طریق برگزاری مناقصه عمومی یک مرحله ای واگذار نماید. لذا شرکت هایی که دارای سوابق مرتبط و توان فنی و اجرایی لازم در این زمینه می باشند، در صورت تمایل می توانند، مشخصات و سوابق خود را به این شرکت ارسال نمایند.

شرکت های متقاضی که دارای سوابق مرتبط در این زمینه می باشند، می توانند از طریق سامانه جامع معاملات به آدرس Contract.mobinec.ir که لینک آن در سایت شرکت مبین انرژی خلیج فارس www.mobinec.ir قابل دسترسی است نسبت به دریافت اسناد ارزیابی کیفی مناقصه اقدام نمایند.

مبلغ برآورد حدود ۱,۹۰۰,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰ (هزار و نهصد میلیارد) ریال می باشد.

سایر اطلاعات و جزئیات مربوط در اسناد مناقصه آمده است.

بدیهی است ارائه اسناد مذکور هیچ گونه حقی را برای متقاضیان به وجود نخواهد آورد و اسناد و مدارک دریافتی غیرقابل استرداد می باشد.

مهلت و محل تحویل اسناد تکمیل شده حداکثر تا تاریخ ۱۴۰۴/۰۷/۳۰

استان بوشهر، ویژه اقتصادی انرژی پارس جنوبی (عسلویه)، شرکت مبین انرژی خلیج فارس، کمیسیون معاملات

• تلفن و ایمیل دبیرخانه کمیسیون معاملات: ۰۷۷,۳۷۲۹,۵۱۴۴,۵۱۴۶ و tender@mobinec.ir

روابط عمومی شرکت مبین انرژی خلیج فارس

سایا

تمدید مناقصه عمومی

شرح: تمدید مناقصه عمومی خرید خدمات تخلیه؛ جابه جایی خدمات جرقه قیل و حمل و نقل خدمات ترنرلر و خاور برای محمولات کانیتیری و غیرکانیتیری گروه خودروسازی سایا (آخرین مهلت ارسال اسناد ۱۴۰۴/۰۷/۱۸)

لطفا جهت دریافت مشخصات فنی و پیمان، به سایت اینترنتی www.saipacorp.com بخش مناقصه ها و مزایده ها (مناقصه الکترونیکی / خرید خدمات) مراجعه فرمایید.

مدیریت خرید گروه-مدیریت خدمات بازرگانی

آگهی مزایده عمومی اجاره املاک ومستغلات

باموقعیت اداری تجاری باشماره ۵۰۰۴۰۳۰۶۶۰۰۰۰۴

سازمان پژوهش و برنامه ریزی آموزشی وزارت آموزش و پرورش در نظر دارد ملک تحت اختیار خود را از طریق مزایده عمومی با جزئیات مندرج در اسناد مزایده با بهره گیری از سامانه تدارکات الکترونیکی دولت (www.setadiran.ir) و با شماره مزایده ۵۰۰۴۰۳۰۶۶۰۰۰۰۰۴ به صورت سالیانه اجاره دهد.

مورد اجاره: عتبات است از شش دانگ یک باب مغازه سه دهنه (دارای سند ششانی دو دانگ، به پلاک ثبتی ۶۹۳۳/۱۲۶ بخش ۲ تهران به نشانی: تهران، خیابان کرمیخان زند، خیابان شهید سپهری، قریه روه روی بیمه البرز، پلاک ۱۷۹ به نام موجر (سازمان پژوهش و برنامه ریزی آموزشی) ثبت گردیده است. این واحد تجاری دارای سه دهنه با بر ۱۱ (یازده) متر به خیابان سپهری قریه و عمق ۲۰/۳۰ متر است که مساحت طبقه همکف حدود ۲۰۷ مترمربع و ارتفاع سقف آن ۳/۲۰ متر می باشد و در انتهای آن سرویس بهداشتی و راه پله مدور فلزی به نیم طبقه بالا و ایذارخانه و اتاق انباری قرار دارد و مساحت نیم طبقه حدود ۲۸/۲۰ مترمربع و ارتفاع آن ۱/۷۰ متر است. کف مغازه سنگ سرامیک و بدنه آن گچ کاری و رنگ است. ملک موصوف آب، برق و گاز مشترک دارد و سیستم سیم کشی برق و لوله کشی آب سرد و گرم برای نصب پنج دستگاه فن کویل دیواری جهت سرمایش و گرمایش آن قابل بهره برداری است.

مدت اجاره: مدت قرارداد از تاریخ تحویل / انعقاد مورد اجاره به مدت یکسال شمسی می باشد.

زمان انتشار در سایت: روز چهارشنبه مورخ ۱۴۰۴/۰۷/۰۹

مهلت دریافت اسناد مزایده: تا ساعت ۱۴ روز چهارشنبه مورخ ۱۴۰۴/۰۷/۱۶

تاریخ بازبدهی: از روز چهارشنبه مورخ ۱۴۰۴/۰۷/۱۹ لغایت چهارشنبه مورخ ۱۴۰۴/۰۷/۲۶ (به مدت ۷ روز) از ساعت ۹ صبح الی ۱۲ بعد از ظهر

• متقاضیان برای هماهنگی بازبدهی می توانند با تلفن ثابت ۸۸۸۴۸۸۶۵ (آقای زمانی) تماس حاصل نمایند.

آخرین مهلت ارسال پیشنهاد قیمت: روز شنبه مورخ ۱۴۰۴/۰۸/۰۱ ساعت ۱۶

زمان بازگشایی: روز یکشنبه مورخ ۱۴۰۴/۰۸/۰۱ ساعت ۱۴

زمان اعلام به برنده: روز دوشنبه مورخ ۱۴۰۴/۰۸/۰۲ ساعت ۱۰ صبح

ضمنا رعایت موارد ذیل الزامی است:

۱- برگزاری مزایده صرفاً از طریق سامانه تدارکات الکترونیکی دولت می باشد و کلیه مراحل فرایند مزایده شامل دریافت اسناد مزایده، پرداخت تضمین شرکت در مزایده (ودعه)، ارسال پیشنهاد قیمت و اطلاع از وضعیت برنده بودن مزایده گران مجتمه از این طریق امکان پذیر می باشد.

نوع: • نصیره: مستاجر به هیچ وجه حق واگذاری موضوع اجاره این مزایده را جزاً و کلاً به دیگری و غیر ندارد.

• پیشنهاد می شود قبل از ارائه پیشنهاد از ملک موضوع مزایده بازدید گردد.

۲- کلیه اطلاعات املاک شامل مشخصات، شرایط و نحوه اجاره، در برد اعلان عمومی سامانه مزایده قابل مشاهده، بررسی و انتخاب می باشد.

۳- علاقه مندان به شرکت در مزایده می بایست جهت ثبت نام و دریافت گواهی الکترونیکی (توکن) با شماره های ذیل تماس حاصل نمایند.

مرکز پشتیبانی و راهبری سامانه: ۱۴۵۶

اطلاعات تماس: دفاتر ثبت نام سایر استانها در سایت سامانه www.setadiran.ir

بخش «ثبت نام» پرو فایل مزایده گره موجود است.

سازمان پژوهش و برنامه ریزی آموزشی

اخبار

معاون اول رئیس جمهور:

جنگ تحمیلی ۱۲ روزه وزن کشی علم و فناوری بود

معاون اول رئیس جمهوری با تأکید بر اینکه بخشی از توسعه علم و فناوری ما به دلیل تحریم‌هاست، گفت: «جنگ ۱۲ روزه وزن‌کشی علم و فناوری بود، در صحنه‌هایی که به علم و فناوری توجه کردیم دست برتر داشتیم و در زمینه‌هایی که مشکلات داشتیم به

دلیل کم توجهی به علم و فناوری بوده است.» به گزارش ایرنا، «محمدرضا عارف» سه‌شنبه ۸ مهر ۱۴۰۴ در آیین اختتامیه جشنواره دانشجوی نمونه کشوری با گرامیداشت یاد و خاطره شهدای گرانقدر دفاع مقدس، بیان کرد: «امروز در مسیرشهادا هستیم و راه اعتلا و رشد کشور را ادامه می‌دهیم، دانشگاه در هشت سال دفاع مقدس و در جنگ تحمیلی ۱۲ روزه شهدای عزیزِ تقدیم نظام و ملت بزرگوار ایران کرد.»

عارف با تبریک به برگزیدگان جشنواره دانشجوی نمونه کشوری، گفت: «اگر در مسیر دانش خود، مسیر اعتلای کشور و پاسخ به مطالبات و دغدغه‌های مردم را انتخاب کردید، در راه درست قرار دارید.»

او در ادامه سخنان خود با تسلیت به خانواده دو دانشجوی جان باخته در حادثه اتوبوس دانشجویان دختر در جاده سمنان-سرخره، اعلام کرد: «از رؤسای دانشگاه‌ها و مدیران آموزش عالی تقاضا دارم که رعایت کنيد و اجازه ندهید که هر اتوبوسی دانشجویان ما را جابه‌جا کند. در این مورد نیز اگر دانشگاه غفلتی کرده است باید برخورد شود چرا که دانشجویان عزیز سرمایه‌های معنوی ما هستند.»

معاون اول رئیس جمهوری با اشاره به جنگ ۱۲ روزه و تحریم‌های خشن و ظالمانه آمریکا علیه ملت ایران، گفت: «از نظر روانی روی بحث مکانیسم ماشه بسیار کار کردند، آنها می‌دانند که ظرفیت مردم و دانشمندان برجسته علمی‌ما اجرایی کردن «فعل می‌توانیم» است. نخبگان ما دنبال سازندگی هستند و لذا اگرچه تحریم مشکلاتی برای ما ایجاد کرده اما دستاوردهایی نیز داشته است. جنگ ۱۲ روزه وزن‌کشی علم و فناوری بود، در صحنه‌هایی که به علم و فناوری توجه کردیم دست برتر داشتیم و در زمینه‌هایی که مشکلات داشتیم به دلیل کم توجهی به علم و فناوری بود. اگر دانشگاهیان و اساتید بزرگوار ما این درس را از جنگ ۱۲ روزه بگیرند که کم کاری کردیم و می‌توانیم، شاید در مقابل هزینه‌ها و شهدای عزیزی که از دست دادیم، بتوانیم خود را آرام کنیم که کجا کم کاری کردیم و باید بیشتر کار کنیم.»

معاون اول رئیس جهوری با اشاره به سند چشم‌انداز ۲۰ساله کشور، تأکید کرد: «امروز مهم‌ترین راهبرد ما در دانشگاهیان و اساتید بزرگوار ما این درس را از جنگ ۱۲ روزه بگیرند که کم کاری کردیم و می‌توانیم، شاید در مقابل هزینه‌ها و شهدای عزیزی که از دست دادیم، بتوانیم خود را آرام کنیم که کجا کم کاری کردیم و باید بیشتر کار کنیم.» به پیش‌بروز و ضعف‌های خود را جبران کنیم.» در ادامه این مراسم حسین سیمایی صراف وزیرعلوم، تحقیقات و فناوری گفت: «از نخبگان توقع داریم از دانش خود برای حل مسأله استفاده کنند و کسانی می‌توانند مسائل را حل کنند که تنها در یک زمینه متخصص نباشند و ترکیبی از توانایی‌ها را داشته باشند. ما یک فارغ‌التحصیل داریم که تحصیلات رسمی در رشته‌ای انجام داده و در بهترین حالت، متخصص است. اما کسانی با سواد هستند که علاوه بر تخصص، مهارت‌های دیگری نیز دارند. تخصص به علاوه مهارت زندگی، تخصص به علاوه مهارت، تخصص به علاوه گفت‌وگو و تخصص به علاوه سواد رسانه است که از شخص، فردی با سواد می‌سازد. از شما که تحصیلات رسمی دارید و تخصص هم دارید، می‌خواهم با سواد باشید و از دانش برای حل مسأله استفاده کنید. خوشبختانه آیین نامه انتخاب دانشجوی نمونه تا حدودی به همه ابعاد علمی، فرهنگی و اجتماعی توجه کرده و همه را با هم ارزیابی می‌کند و براساس آن یک دانشجو، دانشجوی نمونه می‌شود و از آنجا به بعد وظیفه ما سنگین‌تر خواهد بود.»

وزیر آموزش و پرورش:

سه کتاب درسی درباره جنگ اخیر تدوین می شود

وزیر آموزش و پرورش از تدوین و تصویب سه کتاب آموزشی جدید ویژه دانش‌آموزان ابتدایی، متوسطه اول و دوم درباره روایت جنگ تحمیلی ۱۲ روزه خبر داد و آن را یکی از اقدامات فاخر آموزش و پرورش در حوزه ترویج فرهنگ ایثار و شهادت برشمرد.

به گزارش ایسنا، علیرضا کاظمی در همایش چهل‌وپنجمین سالگرد هفته دفاع مقدس با گرامیداشت یاد و خاطره شهدا بویژه شهدای جنگ هشت سال دفاع مقدس و همچنین شهدای نبرد قهرمانان، از نقش فرماندهان بزرگ و سرداران برجسته مانند سردار حاجی‌زاده، سرلشکر باقری و سردار سلامی در تقویت بازدارندگی و عزت نظام جمهوری اسلامی ایران یاد کرد. کاظمی با تأکید بر اهمیت کنجاندن این فرهنگ در کتاب‌های درسی گفت: «کتاب‌های درسی و آموزش دفاعی، از ظرفیت‌های بزرگی برای انتقال این فرهنگ برخوردارند. ما اصرار داشتیم این موضوع به صورت جدی در کتاب‌های درسی دنبال شود که رئیس سازمان پژوهش و برنامه‌ریزی آموزشی، کار را به خوبی پیش می‌برند.» وزیر آموزش و پرورش درباره تولید کتاب‌های جدید در حوزه روایت جنگ تحمیلی ۱۲ روزه بیان کرد: «برای این موضوع سه کتاب تهیه کرده‌ایم که کلیات آن روز دوشنبه در شورای عالی آموزش و پرورش تصویب شد. این کتاب‌ها شامل دوره ابتدایی، متوسطه اول و دوم هستند و در آنها روایت اتفاقات جنگ، شهدای تقدیم شده، دستاوردهای موشکی و هسته‌ای جمهوری اسلامی ایران تبیین شده است.»

رئیس هیأت امنای صرفه جویی ارزی در معالجه بیماران

سالانه بیش از ۲۰ هزار کاشت پروتز شنوایی در کشور انجام می شود

مراکز کاشت حلزون شنوایی در سراسر کشور در سیستم مدیریت یکپارچه اطلاعات بیمارستانی (HIS) وزارت بهداشت ثبت شده و توسط معاونت محترم درمان مورد پایش قرار می‌گیرد. در صورت وجود گزارش‌هایی مبنی بر اختلال عملکرد پروتز، مراتب به هیأت امنای صرفه‌جویی ارزی اعلام می‌شود تا موضوع توسط این هیأت از شرکت‌های سازنده پروتز مورد پیگیری قرار گیرد.

خوشبختانه طی سال‌های اخیر، مواردی از اختلال عملکرد غیرمعمول پروتز در پروتزهای تحویلی به وزارت بهداشت، پروتزهای حلزون شنوایی ساخت سه کمپانی که واجد تأییدیه‌های کیفی لازم از اداره غذا و داروی آمریکا (FDA) و تأییدیه اتحادیه اروپا (CE) هستند، با برگزاری فرآیند رافتمی مناقصت توسط هیأت امنای صرفه‌جویی ارزی تأمین می‌شوند.»

عدم پوشش بیمه‌ای قطعات بدکی پروتز

اما تأمین قطعات بدکی مورد نیاز یکی از مواردی است که خانواده‌های کودکانی که کاشت حلزون انجام داده‌اند از آن شکایت دارند، موضوعی که صفوی درمورد آن می‌گوید: «ارائه خدمات پس از فروش از جمله تأمین قطعات بدکی مورد نیاز برای جایگزینی در پروتزهای حلزون شنوایی بر عهده شرکت‌های نمایندگی سازنده این اقال است. به دلیل توقف تخصیص ارز ترجیحی ۲۲۰۰۰ ریالی به تأمین این قطعات، به دلیل عدم وجود پوشش بیمه‌ای برای قطعات بدکی پروتزها، افزایش قیمت این لوازم ناشی از تغییرمبنای محاسبه نرخ ارز، مستقیماً متوجه خانواده‌های بیماران کاشت حلزون (که به دلیل طبیعت بیماری زمینه‌ای، عمدتاً از طبقه کم‌برخوردارو آسیب‌پذیر هستند) شده است که با پیگیری ارکان ذربط در وزارت بهداشت نظیر معاونت درمان، سازمان غذا و دارو و سازمان بیمه سلامت اقداماتی برای برقراری پوشش بیمه برای این قطعات در جریان است.»

عمرپردازشگر پروتز فقط ۱۰ سال است رئیس هیأت امنای صرفه‌جویی ارزی با بیان اینکه عمر متوسط پردازشگر بیرونی دستگاه پروتز، حدود ۱۰ سال است و بعد از این زمان، پردازشگر باید تعویض شود، می‌گوید: «هر پروتز حلزون شنوایی دارای دو قسمت است، قسمت داخلی که به وسیله جراحی در داخل گوش بیمار قرار می‌گیرد و قسمت خارجی با پردازشگر شنوایی که روی پوست سر در پشت گوش تعبیه می‌شود. با بررسی به عمل آمده از سوی هیأت امنای صرفه‌جویی ارزی در معالجه بیماران، یکی از موارد نارضایتی خانواده‌های بیماران از روند انجام عمل کاشت حلزون در کشور، فراهم نشدن امکان جایگزینی پردازشگرهای قدیمی (با نیمه عمر بیش از ۱۰ تا ۱۵ سال) و مشکلات و مسائل ناشی از اختلال یا توقف عملکرد این پردازشگرها بوده است. عدم جایگزینی موجب پردازشگر، موجب قطع ارتباط کامل بیمار با جهان خارج خواهد شد. بدین ترتیب کودکی که با کمک این وسیله امکان شنوایی پیدا کرده، از حضور در مدرسه یا دانشگاه محروم خواهد شد.» به گفته صفوی بر اساس آمار اخذ شده از مراکز کاشت حلزون سراسر کشور و شرکت‌های نمایندگی کمپانی‌های سازنده پروتز، تعداد ۲ هزار و ۶۰۰ بیمار کاشت حلزون شده که چون بیش از ۱۰ تا ۱۵ سال از زمان انجام عمل کاشت حلزون آنها گذشته، واجد شرایط تعویض پردازشگر شناخته شده‌اند و با تأمین این تعداد پردازشگر توسط هیأت امنای صرفه‌جویی ارزی، توزیع آنها از مردادماه سال ۱۴۰۲ آغاز شده است.

به هیأت امنای صرفه‌جویی ارزی اختصاص داده شده است.» او با بیان اینکه حمایت تمام‌قد هیأت امنای اعمال کاشت حلزون در شرایطی تداوم یافته که طی سالیان اخیر، اعتبارات مصوب، کمک به اعمال کاشت حلزون شنوایی در قانون بودجه سالانه کل کشور، به صورت کامل در اختیار هیأت امنای صرفه‌جویی ارزی قرار نگرفته است، تأکید می‌کند: «هیأت امنای صرفه‌جویی ارزی برای جلوگیری از بروز وقفه و اختلال در روند درمانی کودکان ناشنوای کاندیدای انجام عمل کاشت حلزون شنوایی (به ویژه با در نظر گرفتن سن طلایی انجام این عمل)، نه تنها نسبت به توقف یا کاهش حمایت از این عمل‌ها اقدام نکرده است، بلکه با هزینه کرد اعتبارات از محل منابع داخلی خود، نسبت به تأمین تعداد مکفی پروتز حلزون شنوایی برای بیماران ناشنوای کاندیدای اعمال کاشت حلزون اقدام کرده است.»

هزینه خرید پروتز شنوایی، هزینه هتلینگ بیمارستانی، هزینه تیم جراحی، هزینه‌های برگزاری جلسات گفتار درمانی و بازتوانی شنوایی بعد از عمل از جمله سرفصل‌های هزینه‌ای هر عمل کاشت حلزون شنوایی است، صفوی در مورد این هزینه‌ها می‌گوید: «در حال حاضر پروتز حلزون شنوایی مورد نیاز بیماران به صورت رایگان توسط هیأت امنای صرفه‌جویی ارزی تأمین می‌شود.»

بر اساس سیاست‌های وزارت بهداشت، هزینه‌های هتلینگ بیمارستانی، هزینه تیم جراحی و هزینه برگزاری جلسات گفتار درمانی به صورت رایگان توسط هیأت امنای صرفه‌جویی ارزی تأمین می‌شود. صفوی در این مورد می‌گوید: «هر فرد کم‌شنوای ناشنوا، کاندیدای مناسبی برای عمل جراحی کاشت حلزون نیست. مثلاً در بعضی بیماران به دلیل اختلال شدید اتانومیک گوش، محلی برای تعبیه و کارگذاری پروتز وجود ندارد یا در بیماران دچار عقب‌ماندگی ذهنی شدید، امکان همکاری بیمار برای حضور در جلسات گفتار درمانی وجود نخواهد داشت. با افزایش سن بیمار، به دلیل از بین رفتن تدریجی مسیرهای عصبی مربوط به شنوایی ناشی از عدم استفاده از آنها در فرد ناشنوا، شناس موفقیت عمل کاشت حلزون و نتایج حاصله در خصوص حصول شنوایی در بیمار، کاهش پیدا می‌کند.»

این موضوع بویژه بعد از سن چهار سالگی نمود بیشتری دارد و درصد موفقیت عمل کاشت بعد از این سن، با کاهش قابل توجهی همراه خواهد بود. با وجود این اگر احتمال موفقیت در انجام عمل کاشت حلزون در سن بالاتر به تشخیص کمسیون‌های علمی مستقر در مراکز کاشت حلزون سراسر کشور، تشخیص ناشنوایی عمیق یا حلق و بینی و اودیولوژی برسد و این بیماران برای انجام عمل کاشت حلزون در مراکز غیردولتی تابعه مراکز کاشت حلزون دانشگاهی انتخاب شوند، پروتز حلزون شنوایی این بیماران نیز توسط هیأت امنای صرفه‌جویی ارزی تأمین می‌شود.»

دیف بودجه‌ای خاص برای پروتز حلزون شنوایی تجهیزات مربوط به شنوایی از جمله پروتز حلزون شنوایی قیمت بسیار بالایی دارند، اینکه هیأت امنای چه طور این هزینه‌ها را تأمین می‌کند، موضوعی است که صفوی در مورد آن می‌گوید: «با آغاز انجام اعمال کاشت حلزون در کشور و توسعه و راه‌اندازی مراکز کاشت حلزون در شهرهای مختلف، یکی از چالش‌های اساسی برای بیماران ناشنوایی که برای عمل کاشت حلزون شنوایی انتخاب می‌شدند، تأمین هزینه خرید پروتز حلزون شنوایی بود که بخش عمده هزینه‌های این اعمال را شامل می‌شود. با توجه به افزایش تعداد مراکز کاشت حلزون در کشور و روند رو به رشد تعداد بیماران، با پیگیری به عمل آمده از سوی هیأت امنای صرفه‌جویی ارزی در خصوص تأمین اعتبار مورد نیاز برای خرید پروتز حلزون شنوایی، از سال ۱۳۸۹ ردیف بودجه حمایت از بیماران ناشنوای کاندیدای عمل کاشت حلزون شنوایی در قانون بودجه سنوایی کشور پیش‌بینی و

عمل‌ها از ۱۲۵ عمل در سال ۱۳۸۵ به حدود ۲۰۰۰ عمل در سال‌های اخیر رسیده، به «ایران» می‌گوید: «تعداد مراکز کاشت از پنج مرکز در سال ۱۳۸۵ به ۱۶ مرکز دولتی فعال رسیده است. هیأت امنای صرفه‌جویی ارزی تا پایان سال ۱۴۰۳ در مجموع با تأمین رایگان پروتز حلزون شنوایی ۲۰ هزار و ۲۸۵ بیمار ناشنوای کاندیدای عمل کاشت حلزون شنوایی حمایت به عمل آورده است.»

غربالگری؛ راهی مطمئن برای شناخت کودکان ناشنوا

رئیس هیأت امنای صرفه‌جویی ارزی درباره نحوه شناسایی کودکان ناشنوا، می‌گوید: «خوشبختانه از چند سال قبل، طرح غربالگری شنوایی در پروانه‌های غربالگری شنوایی نوزادان و کودکان ۳ تا ۵ سال به صورت رایگان غربال می‌شوند. مهندس سیدحسین صفوی، رئیس هیأت امنای صرفه‌جویی ارزی در خدمات برای همه، صرف‌نظر از وضعیت شنوایی، نشان می‌دهد. کاشت حلزون شنوایی در سنین طلایی یکی از مواردی است که راه

ارتباطی با جهان بیرون را برای دنیای ساکت ناشنویان باز می‌کند. به گفته صاحب‌نظران، ایران جزو اولین کشورها در زمینه کاشت پروتز حلزون شنوایی است و سالانه بیش از ۲۰ هزار مورد عمل کاشت پروتز شنوایی در کشور انجام می‌شود. سازمان بهزیستی کشور، غربالگری شنوایی را به عنوان یکی از طرح‌های پیش‌تازو موفق در حوزه پیشگیری از معلولیت‌ها می‌داند و به گفته مسئولان این سازمان در سال ۱۴۰۳، ۹۴۰ هزار نفر تحت پوشش برنامه غربالگری شنوایی قرار گرفته‌اند، که این آمار در مناطق محروم و روستایی سالانه حدود ۴۰۰ هزار نفر بوده است.

پوشش برنامه غربالگری شنوایی برای روز جهانی ناشنویان اعلام کرده، «ارتباط بدون مانع، جامعه بدون تبعیض» است. این پیام، اهمیت دسترسی برابر به اطلاعات و خدمات را برای همه، صرف‌نظر از وضعیت شنوایی، نشان می‌دهد. کاشت حلزون شنوایی در سنین طلایی یکی از مواردی است که راه

پوشش ۱۶ میلیون کودک در طرح غربالگری از سال ۱۳۸۴ که غربالگری به شکل فراگیر در کشور آغاز شده تا امروز بیش از ۷۵۰ واحد غربالگری شنوایی نوزادان در کشور مستقر شده و بیش از ۹۵ درصد موالید زنده تحت پوشش غربالگری قرار گرفته‌اند. همچنین شناسایی حدود ۵۰ هزار کودک دارای اختلالات شنوایی و پوشش حدود ۱۶ میلیون نفر از ابتدای برنامه تاکنون از جمله دستاوردهای غربالگری شنوایی کودکان بوده است. صفوی با تأیید این موضوع که در کشور ما سالانه یک در هزار موالید زنده با ناشنوایی عمیق و شدید متولد می‌شوند، می‌گوید: «از این میزان نزدیک به دو هزار بیمار با انجام عمل کاشت حلزون از نعمت شنوایی برخوردار می‌شوند. با توجه به محدودیت سنی انجام عمل کاشت حلزون شنوایی در بیماران ناشنوا، عدم تأمین بموقع پروتزهای حلزون و انجام نشدن به هنگام این عمل‌ها، علاوه بر محرومیت بیمار از نعمت شنوایی، هزینه‌های گزافی را بابت نگهداری از یک فرد ناشنوا تا پایان عمر، متوجه خانواده بیمار و بودجه عمومی کشور می‌کند.

درحالی که با انجام عمل کاشت حلزون، نه تنها در هزینه‌های بودجه عمومی کشور صرفه‌جویی می‌شود، بلکه با انجام این عمل کودک ناشنوا به صورت کامل رفع معلولیت شده و امکان بهره‌مندی از یک زندگی کاملاً عادی نظیر سایر همسالان خود را خواهد داشت.»

پیش بازی

جدال با المحرق بحرین پس از کانوس زعبیل

استقلال در ایستگاه سرنوشت ساز

محمدرضا رحیم پور استقلال پس از شکست تلخ و سنگین برابر الوصل امارات در ورزشگاه زعبیل، این هفته در چهارچوب دومین دیدار گروهی لیگ قهرمانان آسیا، در ورزشگاه شهرقدس میزبان تیم قدرتمند المحرق بحرین خواهد بود. دیداری که برای آبی پوشان حکم مرگ و زندگی دارد، چرا که هر نتیجه‌ای جز پیروزی می‌تواند از همین هفته دوم، شانس صعود آنها را به حداقل برساند.

المحرق در بازی اول خود نمایشی مقتدرانه ارائه کرد و با چهار گل، الوحداث اردن را در هم کوبید. تیمی با سابقه پرافتخار که ۳۵ بار قهرمان لیگ بحرین شده و در آسیا نیز با دو قهرمانی در AFC کاپ (۲۰۰۸ و ۲۰۲۱) و یک نایب‌قهرمانی (۲۰۰۶)، صعود آنها را به حدائق پرسراند.

المحرق در بازی اول خود نمایشی مقتدرانه ارائه کرد و با چهار گل، الوحداث اردن را در هم کوبید. تیمی با سابقه پرافتخار که ۳۵ بار قهرمان لیگ بحرین شده و در آسیا نیز با دو قهرمانی در AFC کاپ (۲۰۰۸ و ۲۰۲۱) و یک نایب‌قهرمانی (۲۰۰۶)، صعود آنها را به حدائق پرسراند.

از نظر تاریخی، استقلال سابقه رویارویی با تیمی از بحرین را ندارد، اما المحرق یک بار در فینال جام برندگان جام آسیا ۱۹۹۱ مقابل پرسپولیس قرار گرفت که در نهایت با گل انصاری‌فرد، پرسپولیس قهرمان شد.

برای استقلال، این بازی فراتر از سه امتیاز است. پیروزی می‌تواند روحیه اردست‌رفته تیم را بازگرداند و امیدها برای ادامه رقابت‌ها را زنده نگه دارد. در مقابل، شکست یا حتی تساوی برابر المحرق، ممکن است پایان زود هنگام رویای آسیایی آبی‌ها را رقم بزند.

لیگ قهرمانان

شبی برای درخشش در لندن؟

طارمی و چالش بزرگ آرسنال

فرخ حساسی / مهدی طارمی، مهاجم ایرانی و ستاره المپیاکوس یونان، امشب ساعت ۲۲:۳۰ در آستانه یک آزمون بزرگ قرار دارد. تیم او در ورزشگاه امارات لندن، در دومین دیدار گروهی لیگ قهرمانان اروپا، به مصاف آرسنال می‌رود؛ تقابلی که فرصتی طلایی برای طارمی خواهد بود تا توانایی‌های خود را در سطح بالاترین رقابت‌های باشگاهی اروپا نشان دهد.

طارمی که این فصل با آمار قابل توجه ۴ گل و یک پاس گل در ۱۶۸ دقیقه بازی برای المپیاکوس درخشیده، در دیدارهای اخیر هم نشان داده آمادگی جسمی و فنی مطلوبی دارد. هرچند در بازی گذشته لیگ یونان مقابل لودیاکوس فقط دقایق پائینی را از نیمکت وارد زمین شد، اما نمایش موفق در دیدار جام حذفی و گلزنی‌هایش توجه کادر فنی را جلب کرده است.

با وجود این، شانس طارمی برای قرار گرفتن در ترکیب اصلی مقابل آرسنال پایین ارزیابی می‌شود چون سرمربی اسپانیایی المپیاکوس به ایوب الکعبی، مهاجم اصلی تیم، اعتماد ویژه‌ای دارد و سیستم تاکتیکی‌اش کمتر تغییر می‌کند. اما حتی حضور طارمی به عنوان بازیکن تعویضی نیز می‌تواند نقش مهمی در حملات المپیاکوس ایفا کند.

این بازی نه تنها برای طارمی بلکه برای کل تیم المپیاکوس اهمیت حیاتی دارد، چرا که پس از تساوی بدون گل مقابل پافوس، کسب امتیاز در برابر آرسنال قدرتمند ضروری است. آرسنال با برد ۰-۲ مقابل اتلتیک بلبائو شروع قدرتمندی داشت و المپیاکوس به دنبال اثبات توانمندی‌هایش در این رقابت‌هاست. طارمی، که پیش‌تر شایعه شده بود ممکن است راهی آرسنال شود، حالا فرصتی دارد تا در همان ورزشگاهی که شاید روزی می‌توانست پیراهن توپچی‌ها را به تن کند، با مهارت‌هایش در لیگ قهرمانان بدرخشد و نام خود را پیش از پیش در فوتبال اروپا مطرح کند. منتظر لحظه‌های هیجان‌انگیز این مهاجم ایرانی در زمین امارات باشید.

حسن رنگرز: دغدغه

همه قهرمانان را مطرح کردیم

موضوع مسکن و اشتغال قهرمانان

را به اطلاع رئیس جمهوری رساندم

نقل قول

محسن وظیفه / سرمربی تیم

ملی کشتی‌فرنگی از مطرح شدن دغدغه‌های همه قهرمانان در دیدار

حسن رنگرز، سرمربی تیم ملی کشتی‌فرنگی، با اشاره به این دیدار مهمی با رئیس جمهوری محترم داشتیم که اقدامی به‌یادماندنی، شایسته و ارزشمند بود. در این دیدار از فرزندان

کشتی به واسطه قهرمانی تاریخی در مسابقات قهرمانی جهان تجلیل به عمل آمد که بسیار ارزشمند بود. اینکه بلافاصله پس از بازگشت از مسابقات قهرمانی جهان با مقام

عالی دولت دیدار کردیم، نشان از

توجه ویژه دولت محترم به ورزش و قهرمانان دارد که شایسته تقدیر

است.»

رنگرز با اشاره به صحبت‌هایی که در این دیدار مطرح شد، ادامه داد: «در این دیدار علیرضا دبیر، بنده و پژمان درستکار، به همراه محمدهادی ساروی به نمایندگی از کشتی‌فرنگی و امیرحسین زارع به نمایندگی از کشتی‌گیران آزاد، دغدغه‌هایی را در حضور رئیس جمهوری محترم مطرح کردیم.»

او در پاسخ به اینکه چه مواردی دغدغه کشتی‌گیران و مربیان بوده است، توضیح داد: «در این دیدار سعی کردیم از فرصت استفاده کنیم و بیشتر مواردی را مطرح کنیم که دغدغه همه قهرمانان ورزش کشور

است. دغدغه‌های ما حول محور مسکن، اشتغال و زیرساخت‌های ورزشی بود که البته به‌صورت کلان بیان شد. این موارد مورد توجه رئیس جمهوری محترم قرار گرفت و مقرر شد که موضوعات به‌طور تخصصی به وزارتخانه‌ها ارسال و پیگیری شود.»

سرمربی تیم ملی کشتی‌فرنگی همچنین تأکید کرد: «این اقدام رئیس جمهوری برای دیدار با قهرمانان در این بازه زمانی، منطبق با ادبیات دینی و رسوم مذهبی و نیز توصیه‌های بزرگان بود که به‌طور شایسته‌ای انجام شد و ما آن را فراوانش نخواستیم کرد. با توجه به توصیه‌های ریاست محترم جمهوری، امیدوارم که دغدغه‌ها و درخواست‌ها به‌طور کامل پیگیری شود.»

حمایت رئیس جمهوری پشتوانه بزرگی برای ما خواهد بود

سهرابی: بچه‌ها برای پاداش روی تشک نرفتند

گفت و گو

مهری رنجبر / دانیال سهرابی با

باندی که دور چانه و سرش بسته بود و مبارزات جسورانه‌اش، برای همیشه

در ذهن مردم ایران ماندگار شد. فرنگی‌کار ۷۲ کیلوگی تیم ملی که

پس از مصدومیت در برابر حریف فرانسوی از رسیدن به فینال بازماند، اگرچه رنگ مدال طلا را ندید، اما در قلب مردم ایران طلایی شد.

پسراصیل بختیاری، همان راه پدر

کشتی‌گیرش را ادامه داد و با قدرت

مدال طلا نرسیدم، مردم طوری با من رفتار می‌کنند که انگار قهرمان جهان شده‌ام. حتی سرمربی و رئیس فدراسیون هم برخوردی در حد یک قهرمان طلایی دارند. درست است که مدال طلا نگرفتم، اما لطف خدا شامل حالم شد و خوشحالم که مردم از نتیجه من راضی هستند.» سهرابی نگاه حمایتی رئیس جمهوری را عاملی مهم برای ادامه مسیر می‌داند: «شک نکنید این توجه و حمایت، پشتوانه بزرگی برای انگیزه ملی‌پوشان است. ما دوسه روز دیگر تمرینات را از سر می‌گیریم تا برای مسابقات سال آینده دوباره پرچم ایران را به اهتزاز

برای ما
لحظه‌ای
شاد کردن
دل مردم
و دیدن
پرچم ایران
در بالاترین
نقطه دنیا
ارزشمندتر از
هر پاداشی
است

پژمان درستکار: دیدار با

رئیس جمهوری باعث دلگرمی بود

کشتی‌گیران تنها به عشق مردم ایران

می‌درخشند

مصاحبه

گروه ورزشی / مسعود پزشکیان،

رئیس جمهوری، صبح دیروز با قهرمانان کشتی آزاد و فرنگی و اعضای

کادر فنی تیم‌های ملی دیدار کرد. این در حالی است که تیم ملی کشتی‌فرنگی روز اول مهر پس از مسابقات قهرمانی جهان به کشور بازگشته بود و رئیس جمهوری با وجود مشغله فراوان، در کوتاه‌ترین زمان ممکن با این قهرمانان دیدار کرد.

پژمان درستکار، سرمربی تیم ملی کشتی آزاد، درباره این دیدار گفت: «شاید تا امروز سابقه نداشته است که مسئولان کشور به این

سرعت با قهرمانان دیدار کنند، اما آقای پزشکیان، ریاست محترم جمهوری، با وجود برنامه‌های فشرده تلاش کردند بلافاصله پس از بازگشت تیم‌ها از رقابت‌های جهانی با آنان ملاقات داشته باشند.»

او ادامه داد: «این اقدام نشان می‌دهد مسئولان کشور برای رشته کشتی اهمیت ویژه‌ای قائل هستند و همین توجه بی‌تردید دلگرمی بزرگی برای جامعه کشتی به همراه دارد. به باور من، این توجه کم‌سابقه بیانگر آن است که قهرمانی تیم‌های ملی در مسابقات جهانی که برای اولین‌بار به دست آمد، به خوبی دیده و قدرانی شده است.»

درستکار درباره موضوعات مطرح شده در این نشست نیز توضیح داد: «نکات متعددی مطرح شد،

با تمام توان تلاش می‌کنم در المپیک هم طلا بگیرم

فرخی: توجه رئیس جمهوری انگیزه ما را برای آینده افزایش می‌دهد

گروه ورزشی / غلامرضا فرخی کاکوی، کشتی‌گیر شیرازی تیم ملی فرنگی، امسال به جای محمدعلی گرابی راهی رقابت‌های جهانی زاکرب شد و در اولین تجربه جهانی خود با شکست ۴ بر صفر «گلابولک‌وارد» قهرمان نامدار گرجستان، مدال طلای وزن ۸۲ کیلوگرم را از آن خود کرد. او پس از بازگشت به کشور همراه با سایر ملی‌پوشان در مراسم تجلیل رئیس جمهوری حضور یافت و از نقش این حمایت‌ها در افزایش انگیزه ورزشکاران سخن گفت. فرخی در حاشیه این مراسم با قدردانی از توجه دولت به قهرمانان توضیح داد: «ترددی نیست که حمایت معنوی و اهدای پاداش، روحیه ما را دوچندان می‌کند. رئیس جمهوری حتی پیش از آنکه عرق پیروزی ما خشک شود، پاداش قهرمانی جهان را اهدا کرد؛ اقدامی که انگیزه ما را برای رقابت‌های آینده به شکل چشمگیری بالا می‌برد.»

او نگاه حمایتی دولت را بسیار ارزشمند دانست و افزود: «این توجه دلگرم‌کننده است و باعث می‌شود با توان و اراده بیشتری تمرین کنیم تا در بازی‌های آسیایی ۲۰۲۶ ناگویا و المپیک ۲۰۲۸ بار دیگر افتخارآفرین باشیم.»

قهرمان جوان فرنگی که اولین حضورش در میدان جهانی را با طلایی درخشان ماندگار کرد، از همراهی مردم نیز قدردانی ویژه داشت: «خدا را شکر مردم در هر نقطه‌ای، چه در تهران و چه در شیراز، محبت و پشتیبانی خود را به بهترین شکل نشان دادند و ما را شرمندہ کردند. امیدوارم بتوانیم با مدال‌های آینده دل آنان را شاد کنیم.»

طلای جهانی فرخی نه تنها یادآور توانمندی نسل تازه کشتی ایران است، بلکه نویدبخش ادامه موفقیت در میادین بزرگ پیش‌رو به شمار می‌رود؛ مسیری که با نادام حمایتی می‌تواند به افتخارتی ماندگارتر منتهی شود.

امیدوارم پزشکیان دغدغه‌های قهرمانان کشتی را برطرف کند

برزگر: می‌توانیم در المپیک هم موفق شویم

بویژه رشته کشتی باشیم.»

وی ادامه داد: «من سال ۱۳۵۲، زمانی که قهرمان شدم، پاداش ۱۵۰ هزار تومانی دریافت کردم که با آن توانستم یک خانه بخرم؛ زمینی که امروز حتی با ۵۰ میلیارد تومان هم قابل خرید نیست. بر همین اساس، از آقای رئیس جمهوری درخواست دارم با توجه به افتخارآفرینی جوانان کشتی برای ایران، از این

قهرمانان حمایت شود تا بدون دغدغه زندگی، مسیر موفقیت خود را ادامه دهند. وقتی آنها نگرانی مالی نداشته باشند، می‌توانند به آسودگی تمرین

کنند و در المپیک لس‌آنجلس افتخارات زاگرب را تکرار نمایند.»

برزگر با اشاره به تفاوت پرداخت‌ها توضیح داد: «وقتی رئیس جمهوری و سایر مقامات ارشد کشور به موفقیت کشتی‌گیران در رقابت‌های جهانی واکنش نشان می‌دهند، یعنی این رشته ظرفیت توجه و حمایت گسترده را دارد. اما دقت کنید که مجموع حمایت‌های ایران در مسابقات جهانی تنها ۳۳ میلیارد تومان بوده، در حالی که یک فوئالیست درجه سه یا چهار امروز ۳ میلیارد تومان دستمزد

می‌گیرد. این تبعیض در پرداخت‌ها ذهن ورزشکاران را درگیر می‌کند. انتظار نمی‌رود وزیر ورزش و جوانان و سایر مدیران تصمیم‌ساز، با برنامه‌ریزی درست این مشکلات را برطرف کنند تا شاهد تداوم موفقیت‌های جوانان کشور باشیم.»

سرمربی پیشین تیم ملی کشتی آزاد در پایان گفت: «دیدار رئیس جمهوری با کشتی‌گیران می‌تواند سرازاز یک تحول بزرگ در این رشته باشد. باید همه در کنار هم تلاش کنیم تا دغدغه‌های این جوانان به‌طور ریشه‌ای

برطرف شود و آنان با انگیزه و آرامش به سوی موفقیت گام بردارند. امروز شاهد علاقه فراوان خانواده‌ها به حضور فرزندان‌شان در کشتی هستیم؛ بهترین راه برای پاسخ به این استقبال عمومی، ارائه خدمات رایگان برای آموزش کشتی به کودکان و نوجوانان است تا بتوانیم استعدادهای ناب را کشف و پرورش دهیم. ما پشتوانه لازم برای موفقیت المپیک را داریم و نشان داده‌ایم فرزندان ایران می‌توانند از سد روسیه و ژاپن عبور کرده و در المپیک خوش بدرخشند.»

بعد از نامه تقوی برای حذف آرکان البرز از لیگ والیبال بانوان

قوچان نژاد: تا شنبه مهلت بدهید

آمده است: «بر اساس مصوبه هیأت‌رئیسه سازمان لیگ و بررسی کلیه جوانب حضور تیم مذکور (آرکان) در لیگ برتر بانوان کشور، مقدور نمی‌باشد.»

با این حال، جبار قوچان‌نژاد، رئیس سازمان لیگ فدراسیون والیبال، برای بررسی دقیق‌تر موضوع مهلت خواسته است. او گفت: «ما هنوز تصمیمی نگرفته‌ایم. باید وضعیت را بررسی کنیم و پس از ارزیابی، نتیجه را اعلام خواهیم کرد. فعلاً نمی‌توانم اظهار نظر کنم. با این حساب، تا شنبه مهلت بدهید تا پس از بررسی، نتیجه نهایی مشخص شود.»

با این حال، طبق نامه‌ای که رئیس فدراسیون به هیأت والیبال استان البرز ارسال کرده، تیم آرکان البرز روی لبه تیغ قرار دارد و احتمال حذف آن از جمع تیم‌های لیگ برتر بانوان کم نیست.

استان مرکزی در مسیر تولید ۵ هزار مگاوات برق تجدیدپذیر قرار گرفت

در انتظار پایان مازوت‌سوزی و ناترازی در اراک

شیمای جهان بخش

گروه ایران زمین

استان مرکزی، به عنوان یکی از قطب‌های مهم صنعتی کشور، این روزها بیش از همیشه زیر ذره‌بین مردم و بهیشتی قرار دارد. ۱۴ درصد کل جمعیت و ۱۲ درصد از جامعه سالمندان استان بوشهر را دربرمی گیرد و این سازمان متعهد به ارتقای کمی و کیفی این پوشش است.

ایران در «ایران»

احداث نیروگاه برق خورشیدی برای چاه‌های کشاورزی خراسان جنوبی

بیرجند- رئیس سازمان جهاد کشاورزی خراسان جنوبی با اشاره به اینکه قطعی برق چاه‌های کشاورزی در ماه‌های گرم سال، منجر به خسارت به محصولات و تأسیسات کشاورزی شده است، گفت: «احداث نیروگاه‌های خورشیدی کوچک مقیاس در مجاورت چاه‌های کشاورزی، یکی از راه‌های مؤثر در مدیریت برق این چاه‌هاست. «محسن اسفندیاری افزود: «این طرح برای اولین بار در کشور، در خراسان جنوبی با انعقاد یک تفاهنامه پنج جانبه با محوریت سازمان جهاد کشاورزی کلید خورده است.» وی تصریح کرد: «براساس این تفاهنامه، تسهیلات قرض الحسنه از سوی بانک قرض الحسنه مهر ایران و با مشارکت ۵ درصدی مردم در تأمین منابع مالی، برای بیش از ۲ هزار حلقه چاه کشاورزی استان پیش‌بینی شده است.»

بوشهر در شیب تند سالمندی

بوشهر- سرپرست اداره کل بهیشتی استان بوشهر گفت: «از جمعیت یک میلیون و ۲۸۵ هزار نفری استان بوشهر، حدود ۱۱۵ هزار نفر را سالمندان تشکیل می دهند که این میزان معادل ۹.۸ درصد از کل جمعیت این استان است. «مهناز اسکندری با بیان اینکه شیب سالمندی در تمام شهرستان‌های استان بوشهر یکسان نیست، اضافه کرد: «هم‌اکنون شهرستان‌های دشتستان و دشتی با ۱۱ درصد، پرتیرین شهرستان‌های این استان محسوب می شوند و در مقابل، شهرستان کنگان با ۸.۴ درصد، جوان‌ترین شهرستان است. اسکندری ادامه داد: «در زمان حاضر ۱۴ هزار و ۱۰۷ نفر از سالمندان استان بوشهر تحت پوشش خدمات تخصصی بهیشتی قرار دارند که این آمار، ۱۴ درصد کل جمعیت و ۱۲ درصد از جامعه سالمندان استان بوشهر را دربرمی گیرد و این سازمان متعهد به ارتقای کمی و کیفی این پوشش است.»

رشد ۸۰ درصدی تولید میوه در همدان

همدان- مدیر باغبانی جهاد کشاورزی همدان از رشد ۴۹ درصدی سطح باغات استان طی ۲ دهه گذشته خبر داد و گفت: «در همین مدت تولید و برداشت میوه در همدان نیز حدود ۸۰ درصد رشد یافته که نشانگر تحقق برنامه‌های بهره‌وری در حوزه باغبانی این استان است.»

مدت ۲۰ سال از ۴۹۲ هزار تن به ۸۸۷ هزار تن افزایش یافته و رشدی حدود ۸۰ درصد داشته است.»

وی گفت: «سطح زیرکشت باغات استان همدان در ۲۰ سال گذشته از ۵۴ هزار و ۱۵۷ هکتار به ۸۰ هزار و ۴۸۹ هکتار رسیده که ۴۹ درصد رشد داشته است.»

مالی است. خوشبختانه صندوق توسعه ملی با ارائه تسهیلات، ۸۰ درصد هزینه ساخت نیروگاه خورشیدی را در مقابل ۲۰ درصد آورده سرمایه‌گذار تأمین می‌کند. «محمودی ادامه داد: «این فرصت طلایی باعث شده تا استان مرکزی بتواند به‌سرعت به هدف تولید ۵ هزار مگاوات برق خورشیدی نزدیک شود. علاوه بر این، واگذاری زمین برای احداث نیروگاه‌ها در استان ظرف مدت ۵ تا ۱۰ روز انجام می‌شود که این سرعت در کشور کم‌نظیر است.»

حمایت از نیروگاه‌های کوچک و خانگی

مدیرعامل شرکت توزیع نیروی برق استان مرکزی، به تشویق مردم برای ساخت نیروگاه‌های خورشیدی خانگی اشاره کرد و گفت: «در این زمینه مصوب شده افرادی که نیروگاه خورشیدی خانگی احداث کنند، ۵ درصد افزایش سطح اشغال دریافت کنند. همچنین خیرین مدرسه‌ساز نیز تشویق شده‌اند تا نیروگاه‌های خورشیدی را به مدارس اهدا کنند و درآمد آن‌ها صرف توسعه مدارس شود.»

محمودی با اشاره به نیروی انسانی متخصص استان گفت: «وجود نیروهای متخصص و با مهارت در استان مرکزی فرصت بزرگی است که باید در کنار توسعه زیرساخت‌های انرژی به آن توجه ویژه‌ای شود.»

این مقام مسئول اظهار کرد: «استان مرکزی که همواره به عنوان قطب صنعتی کشور شناخته شده است، در حال حاضر با اجرای برنامه‌های جامع توسعه انرژی خورشیدی، تلاش می‌کند تا هم آلودگی هوا را ناترازی برق را حل کند تا هم مشکل کاهش دهد. برنامه تولید ۵ هزار مگاوات انرژی خورشیدی تا سال ۱۴۰۶، پایان مازوت‌سوزی در نیروگاه‌ها و تشویق مردم و سرمایه‌گذاران به سرمایه‌گذاری در انرژی پاک، نقشه راه استان برای آینده‌ای پاک‌تر و پایدارتر است.»

محمودی در پایان خاطرنشان کرد: «نهضتی در استان مرکزی شروع شده تا با همراهی و هم‌افزایی مدیران استان برای تحقق اهداف قدم برداریم و بنیاد این شرایط را از دست داد و متولیان امر انتظار می‌رود با تسهیل امور متقاضیان، انگیزه افراد علاقه‌مند به ایجاد نیروگاه‌های خورشیدی را حفظ کنند.»

تولید برق خورشیدی در ادارات، منازل و مددجویان بهیشتی و کمیته امداد و نیروگاه‌های ۳ مگاواتی سانباشا اشاره کرد.»

وی با بیان اینکه ناترازی و کمبود انرژی دو مقوله متفاوت هستند، توضیح داد: «کمبود انرژی وجود ندارد اما مصرف و میزان تولید متناسب نیست. این موضوع نیازمند اصلاح و تنظیم تولید و مصرف است.»

نماینده دولت در استان مرکزی خاطرنشان کرد: «نیروگاه‌ها شازند در حال حاضر حدود ۱۳۰۰ مگاوات برق تولید می‌کند، اما با هدف‌گذاری تولید ۵ هزار مگاوات انرژی خورشیدی، می‌توانیم به‌سرعت از وضعیت ناترازی عبور کنیم.»

حمایت از طرح‌های خورشیدی و فرصت‌های سرمایه‌گذاری

استاندار مرکزی به حمایت صندوق توسعه ملی از طرح‌های ایجاد نیروگاه خورشیدی اشاره کرد و گفت: «این صندوق در مقابل ۲۰ درصد آورده سرمایه‌گذار، ۸۰ درصد هزینه ساخت نیروگاه را در قالب تسهیلات تأمین می‌کند که فرصت خوبی است و تلاش بر این است استان مرکزی به عنوان اولین استان از این طرح استفاده کند.»

زندیه‌ویلی با تأکید بر اهمیت نیروی کار متخصص بیان کرد: «واحدهای صنعتی کوچک و بزرگ استان نیازمند نیروی کار متخصص و ماهر هستند و این نشان می‌دهد در صورت داشتن تخصص، زمینه اشتغال برای جوانان فراهم است. در واقع این موضوع به توسعه زیرساخت‌های انرژی پاک کمک شایانی خواهد کرد و زمینه‌های اشتغال برای جوانان استان را نیز فراهم می‌آورد.»

وی همچنین از همکاری با دانشگاه‌ها برای تربیت نیروی متخصص یاد کرد و افزود: «طرح‌هایی مانند استفاده از ظرفیت دانشگاه که واحد صنعتی گداختار از آن استفاده می‌کند، زمینه تربیت نیروی متخصص و مهارت‌آموزی را فراهم می‌سازد.»

حمایت‌های مالی برای توسعه نیروگاه‌های خورشیدی

مدیرعامل شرکت توزیع نیروی برق استان مرکزی نیز در این زمینه اظهار کرد: «یکی از مهم‌ترین چالش‌ها در مسیر توسعه انرژی‌های تجدیدپذیر، تأمین (ساختمان شماره ۲)- طبقه دوم سالن جلسات خواهد بود.

۸- نحوه تکمیل و تنظیم پاکات مزایده: مزایده‌گران می‌بایست بر طبق شرایط و دستورالعمل شرکت در مزایده نسبت به تکمیل و تنظیم و ارسال پاکات اقدام نمایند.

۹- زمان و نحوه ارسال پاکات مزایده: مزایده‌گران می‌بایست اسناد مزایده شامل پاکات الف و ب و ج را تا پایان وقت اداری روز یک‌شنبه مورخ ۱۴۰۴/۷/۲۷ در سامانه تدارکات الکترونیکی دولت به آدرس www.setadiran.ir بارگذاری نمایند و در عین حال فیزیکی پاکت الف را تا تاریخ فوق به نشانی تهران- میدان جهاد- شماره ۱۲- شرکت مادر تخصصی بازرگانی دولتی ایران - طبقه هفتم - دبیرخانه محرمانه حراست تحویل و رسید دریافت نمایند.

۱۰- مزایده‌گران درصورت عدم عضویت قبلی در سامانه تدارکات الکترونیکی دولت (ستاد) می‌بایست مراحل ثبت‌نام در سایت www.setadiran.ir را انجام و گواهی امضای الکترونیکی دریافت نمایند.

۱۱- متقاضیان شرکت در مزایده درصورت نیاز به اطلاعات بیشتر می‌توانند با شماره تلفن ۸۴۳۹۹۷۴۲ تماس حاصل نمایند. ضمناً اطلاعات تماس ستاد جهت انجام مراحل عضویت در سامانه به شرح زیر می‌باشد.

مرکز تماس: ۰۲۱-۴۱۹۲۴۴ - دفتر ثبت‌نام: ۸۸۹۶۹۷۳۷ و ۸۵۱۹۳۷۶۸

- اطلاعات تماس دفاتر ثبت‌نام سایر استانها، در سایت سامانه بخش «ثبت‌نام» پروفایل تأمین‌کننده / مزایده‌گر» موجود است.

۱- مزایده‌گزار: شرکت مادر تخصصی بازرگانی دولتی ایران به نشانی تهران میدان جهاد شماره ۱۲ به شماره ثبت: ۲۵۵۲۰ و شناسه: ۱۰۱۰۷۰۹۸۲۴

۲- موضوع مزایده: فروش حدود ۲۰۰۰ تن لرد روغن خام در مخازن ملکی شرکت در بندرعباس جهت مصارف بهداشتی و آرایشی

۳- زمان، مهلت و نشانی دریافت اسناد: متقاضیان می‌توانند اسناد مزایده را از تاریخ بارگذاری و همچنین انتشار آگهی تا مورخ ۱۴۰۴/۷/۱۶ از طریق درگاه سامانه تدارکات الکترونیکی دولت به نشانی www.setadiran.ir دریافت نمایند.

۴- هزینه تهیه اسناد: واریز مبلغ ۵۰۰/۰۰۰ ریال به حساب بانک مرکزی به شماره شب ۴۰۰۱۰۵۸۲۰۶۳۷۳۷۴۷ IR و شناسه ۴۰۰۱۰۵۸۲۰۶۳۷۳۷۴۷ IR قابل واریز در کلیه شعب بانکها به‌صورت پایا.

۵- مدت اعتبار پیشنهادها: سه ماه از تاریخ تحویل پاکات می‌باشد.

۶- مبلغ و نوع تضمین شرکت در مزایده: واریز وجه نقد به مبلغ ۱۳،۵۰۰/۰۰۰ ریال به‌عنوان سپرده شرکت در مزایده به حساب شماره ۴۰۰۱۰۵۸۲۰۶۳۷۳۷۴۷ IR خزانه نزد بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران به نام شرکت مادر تخصصی بازرگانی دولتی ایران و یا ضمانت‌نامه بانکی بلاقید و شرط ۳ ماهه با تمدید اعتبار ۳ ماه دیگر.

۷- زمان و محل گشایش پیشنهادها: ساعت ۹ روز دوشنبه مورخ ۱۴۰۴/۷/۲۸ در محل شرکت به نشانی: تهران، خیابان فاطمی- نبش حجاب- شماره ۲۲۵- شرکت مادر تخصصی بازرگانی دولتی ایران

شرکت مادر تخصصی بازرگانی دولتی ایران

آگهی انتخاب مناقصه‌گران

موضوع مناقصه: حمل و امحای ۲۰۰۰ تن پسماند ویژه (کاستیک ضایعاتی)

مجمع پتروشیمی ایلام

شماره مناقصه: ILPC-T-04-019

شرکت پتروشیمی ایلام به استناد مجوز صادره از کمیسیون معاملات، در نظر دارد «مناقصه حمل و امحای ۲۰۰۰ تن پسماند ویژه (کاستیک ضایعاتی) مجتمع پتروشیمی ایلام ILPC-T-04-019» مطابق مشخصات درج شده در اسناد مناقصه را از طریق مناقصه عمومی یک مرحله‌ای انجام نماید.

لذا بدین وسیله از شرکت‌های واجد شرایط دعوت می‌گردد درصورت تمایل به شرکت در این مناقصه از تاریخ ۱۴۰۴/۰۷/۰۹ به تارنمای شرکت پتروشیمی ایلام به نشانی www.ilampetro.com / بخش کمیسیون معاملات زیر بخش مناقصات مراجعه و نسبت به دریافت اسناد مناقصه اقدام و حداکثر تا ساعت ۱۵:۰۰ مورخ ۱۴۰۴/۰۷/۲۳ «پاکت الف» - ب - خود ج را به یکی از دو آدرس ذیل تحویل دهند. (درج شماره تماس موبایل، آدرس ایمیل و شماره مناقصه بر روی پاکت با مهر شرکت الزامی می‌باشد.)

تنبیه: دارا بودن گواهی تأیید به صلاحیت امحای کاستیک از مدیریت حفاظت محیط زیست استان مربوطه الزامی می‌باشد.

میزان تضمین شرکت در مناقصه در متن اسناد مناقصه ذکر شده است.

تهران، میدان شیخ بهایی، پلاک ۱۸، ساختمان رایان ونک، طبقه هفتم، واحد ۷۰۱، واحد کمیسیون معاملات

ایلام - چوار، نرسیده به روستای آبر، مجتمع پتروشیمی ایلام، دبیر خانه کمیسیون معاملات

سایر اطلاعات و جزئیات مربوطه در اسناد مناقصه آمده است. درصورت نیاز به کسب اطلاعات بیشتر، مناقصه‌گران می‌توانند با شماره همراه ۰۹۹۱۲۰۵۳۷۵۶ یا شماره تلفن: ۰۸۴-۳۸۲۹۰۰۰۰ داخلی ۴۲۱۵ - ۲۲۱۳ تماس حاصل فرمایند.

آدرس: ایلام - چوار - نرسیده به روستای آبر / مجتمع پتروشیمی ایلام

تارنمای شرکت: www.ilampetro.com / بخش کمیسیون معاملات / زیر بخش مناقصات

تلفن: ۰۸۴-۳۸۲۹۰۰۰۰ داخلی: ۲۲۱۳-۴۲۱۵ **فکس:** ۰۸۴۳۲۲۲۳۹۴۸ **کدپستی:** ۶۹۳۶۱۵۹۷۰۰

روابط عمومی شرکت پتروشیمی ایلام

شرکت مادر تخصصی بازرگانی دولتی ایران

آگهی مزایده

۱- مزایده‌گزار: شرکت مادر تخصصی بازرگانی دولتی ایران به نشانی تهران میدان جهاد شماره ۱۲ به شماره ثبت: ۲۵۵۲۰ و شناسه: ۱۰۱۰۷۰۹۸۲۴

۲- موضوع مزایده: فروش حدود ۲۰۰۰ تن لرد روغن خام در مخازن ملکی شرکت در بندرعباس جهت مصارف بهداشتی و آرایشی

۳- زمان، مهلت و نشانی دریافت اسناد: متقاضیان می‌توانند اسناد مزایده را از تاریخ بارگذاری و همچنین انتشار آگهی تا مورخ ۱۴۰۴/۷/۱۶ از طریق درگاه سامانه تدارکات الکترونیکی دولت به نشانی www.setadiran.ir دریافت نمایند.

۴- هزینه تهیه اسناد: واریز مبلغ ۵۰۰/۰۰۰ ریال به حساب بانک مرکزی به شماره شب ۴۰۰۱۰۵۸۲۰۶۳۷۳۷۴۷ IR و شناسه ۴۰۰۱۰۵۸۲۰۶۳۷۳۷۴۷ IR قابل واریز در کلیه شعب بانکها به‌صورت پایا.

۵- مدت اعتبار پیشنهادها: سه ماه از تاریخ تحویل پاکات می‌باشد.

۶- مبلغ و نوع تضمین شرکت در مزایده: واریز وجه نقد به مبلغ ۱۳،۵۰۰/۰۰۰ ریال به‌عنوان سپرده شرکت در مزایده به حساب شماره ۴۰۰۱۰۵۸۲۰۶۳۷۳۷۴۷ IR خزانه نزد بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران به نام شرکت مادر تخصصی بازرگانی دولتی ایران و یا ضمانت‌نامه بانکی بلاقید و شرط ۳ ماهه با تمدید اعتبار ۳ ماه دیگر.

۷- زمان و محل گشایش پیشنهادها: ساعت ۹ روز دوشنبه مورخ ۱۴۰۴/۷/۲۸ در محل شرکت به نشانی: تهران، خیابان فاطمی- نبش حجاب- شماره ۲۲۵- شرکت مادر تخصصی بازرگانی دولتی ایران

شرکت مادر تخصصی بازرگانی دولتی ایران

آگهی انتخاب مناقصه‌گران

موضوع مناقصه: حمل و امحای ۲۰۰۰ تن پسماند ویژه (کاستیک ضایعاتی)

مجمع پتروشیمی ایلام

شماره مناقصه: ILPC-T-04-019

شرکت پتروشیمی ایلام به استناد مجوز صادره از کمیسیون معاملات، در نظر دارد «مناقصه حمل و امحای ۲۰۰۰ تن پسماند ویژه (کاستیک ضایعاتی) مجتمع پتروشیمی ایلام ILPC-T-04-019» مطابق مشخصات درج شده در اسناد مناقصه را از طریق مناقصه عمومی یک مرحله‌ای انجام نماید.

لذا بدین وسیله از شرکت‌های واجد شرایط دعوت می‌گردد درصورت تمایل به شرکت در این مناقصه از تاریخ ۱۴۰۴/۰۷/۰۹ به تارنمای شرکت پتروشیمی ایلام به نشانی www.ilampetro.com / بخش کمیسیون معاملات زیر بخش مناقصات مراجعه و نسبت به دریافت اسناد مناقصه اقدام و حداکثر تا ساعت ۱۵:۰۰ مورخ ۱۴۰۴/۰۷/۲۳ «پاکت الف» - ب - خود ج را به یکی از دو آدرس ذیل تحویل دهند. (درج شماره تماس موبایل، آدرس ایمیل و شماره مناقصه بر روی پاکت با مهر شرکت الزامی می‌باشد.)

تنبیه: دارا بودن گواهی تأیید به صلاحیت امحای کاستیک از مدیریت حفاظت محیط زیست استان مربوطه الزامی می‌باشد.

میزان تضمین شرکت در مناقصه در متن اسناد مناقصه ذکر شده است.

تهران، میدان شیخ بهایی، پلاک ۱۸، ساختمان رایان ونک، طبقه هفتم، واحد ۷۰۱، واحد کمیسیون معاملات

ایلام - چوار، نرسیده به روستای آبر، مجتمع پتروشیمی ایلام، دبیر خانه کمیسیون معاملات

سایر اطلاعات و جزئیات مربوطه در اسناد مناقصه آمده است. درصورت نیاز به کسب اطلاعات بیشتر، مناقصه‌گران می‌توانند با شماره همراه ۰۹۹۱۲۰۵۳۷۵۶ یا شماره تلفن: ۰۸۴-۳۸۲۹۰۰۰۰ داخلی ۴۲۱۵ - ۲۲۱۳ تماس حاصل فرمایند.

آدرس: ایلام - چوار - نرسیده به روستای آبر / مجتمع پتروشیمی ایلام

تارنمای شرکت: www.ilampetro.com / بخش کمیسیون معاملات / زیر بخش مناقصات

تلفن: ۰۸۴-۳۸۲۹۰۰۰۰ داخلی: ۲۲۱۳-۴۲۱۵ **فکس:** ۰۸۴۳۲۲۲۳۹۴۸ **کدپستی:** ۶۹۳۶۱۵۹۷۰۰

روابط عمومی شرکت پتروشیمی ایلام

شرکت مادر تخصصی بازرگانی دولتی ایران

ایران ورزشی

سازمان آگهی‌های ایران ورزشی

۱۸۲۷

شرکت مادر تخصصی بازرگانی دولتی ایران

تجدید آگهی ارزیابی کیفی مناقصه ۰۳۱۳۱

موضوع: مناقصه شماره ۰۳۱۳۱ با موضوع برداشت و پردازش و تقسیم‌گشتولوریک زعفران وزنگوان

شماره بروی سایت دولت/ستاد ۰۳۱۳۱-۲۰۰۴۰۹۲۹۲۱۰۰۰۰

مدیریت اکتشاف - شرکت ملی نفت ایران در نظر دارد موضوع مناقصه فوق‌الذکر با مشخصات و شرایط کلی زیر را از طریق برگزاری مناقصه عمومی دومرحله‌ای به شرکت واجد شرایط واگذار نماید.

برآورد مناقصه ۰۳۱۳۱-۲۰۰۴۰۹۲۹۲۱۰۰۰۰ ریال ۲۰۰۰۰۰۰۰۰ یورو می‌باشد.

(الف) شرح خدمات مورد نیاز: برداشت و پردازش و تقسیم‌گشتولوریک زعفران وزنگوان

(ب) مدت زمان اجرای قرارداد: ۱۴ ماه شمسی

(ج) محل انجام خدمات: استان‌های کرمانشاه، ایلام، لرستان، همدان

(د) شرایط مناقصه‌گر:

- داشتن شخصیت حقوقی مستقل
- ارائه صورت‌های مالی حسابرسی شده سال ۱۴۰۱ به بعد
- داشتن دو کار مشابه مرتبط با موضوع مناقصه
- داشتن تأیید حراست از سوی حراست شرکت ملی نفت ایران
- گواهی نامه تأیید صلاحیت ایمنی پیمانکاری معتبر صادر شده توسط وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی
- ثبت‌نام در سامانه جامع تجارت ایران (جام) به نشانی ntsw.ir
- به‌منظور انجام نمودن امکان استخدام و تعیین اصالت صورت‌های مالی حسابرسی شده مناقصه‌گران از سامانه پردیس
- مناقصه‌گر موظف است علاوه بر تکمیل نمودن فرم خوداظهاری اعلام کارهای در دست اجرا، نسبت به اظهار کتبی مبنی بر ظرفیت خالی کاری به‌منظور انجام کلیه تعهدات موضوع مناقصه اقدام نماید.
- داشتن توانایی ارائه تضمین شرکت در فرآیند ارجاع کار ۲۰۰۰۰۰۰۰۰ ریال ۲۰۰۰۰۰۰۰۰ یورو مطابق ضوابط اعلامی از سوی کارفرما
- وقایع استعلام از بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران، طبق تصویب‌نامه شماره ۱۳۹۴/۰۹/۲۳ مورخ ۰۶۵۹۲/۰۴/۲۳ تصویب‌نامه اصلاحی شماره ۵۷۵۹۲/۵۲/۱۲ مورخ ۱۴۰۰/۱۰/۱۲ و ۵۹۸۱۹/۸/۰۷۳۳ مورخ ۱۴۰۰/۱۰/۱۲ هیأت محترم وزیران و اصلاحیه‌های بعدی آن. اشخاص ایرانی مجاز هستند به جای ضمانت‌نامه ارزی، ضمانت‌نامه ریالی بانکی ارائه نمایند. درصورت تمایل اشخاص ایرانی به ارائه ضمانت‌نامه بانکی

شناسه: ۲۰۱۸۳۲۷

روابط عمومی مدیریت اکتشاف

در دهه اخیر اهمیت کریدورها در روابط بین الملل و سیاست جهانی به طرز چشمگیری افزایش یافته است این امر ناشی از چیست؟

اهمیت کریدورها به دلیل رشد همگرایی اقتصادی و نقش ژئوپلیتیکی کشورها و مناطق افزایش یافته است. جهان امروز چنان درهم تنیده شده که اقتصاد، سیاست و جریان های تجاری نمی توانند مستقل عمل کنند و کریدورها مسیرهای حیاتی برای حمل کالا، افراد و ایده‌ها هستند.

این مسیرها امکان دسترسی سریع‌تر به بازارها، کاهش هزینه‌ها و زمان حمل‌ونقل و ادغام منطقه‌ای را فراهم می‌کنند. علاوه بر این، کریدورها چشم‌انداز ژئوپلیتیکی مناطق عبوری خود را شکل می‌دهند؛ کنترل آنها به معنای افزایش نفوذ و قدرت در عرصه جهانی است. به همین دلیل، کریدورها نه تنها نظم موجود جهانی را تقویت می‌کنند، بلکه در شکل‌دهی به نظم جدید جهانی و تغییر نظم سنتی اقتصادی و سیاسی نیز نقش دارند. ضمن اینکه در نگاه نخست کریدورها صرفاً پدیده‌های اقتصادی به نظر می‌رسند، اما واقعیت این است که امروز رقابت اصلی بر سر کنترل آنها جنبه ژئوپلیتیک یافته است. مسیرهای کریدورها معمولاً از چند کشور عبور می‌کنند و میزان «همسویی سیاسی» کشورها تعیین‌کننده دسترسی و سهم آنها از مسیرهاست. حتی مسیرهای کوتاه و اقتصادی ممکن است به دلیل اختلافات سیاسی کنار گذاشته شوند. به عنوان مثال ایران که موقعیت جغرافیایی ممتازی دارد، اما در نیمه‌ها و اختلافات سیاسی مانع مشارکت حداکثری آن در مسیرهای بین‌المللی می‌شود.

یعنی شکل‌گیری کریدورها صرفاً در چهارچوب منافع اقتصادی تعریف نمی‌شود؟

امروزه روابط تجاری بیش از آنکه صرفاً بر اساس مزیت اقتصادی باشد، با ژئوپلیتیک گره خورده است. کشورهایی که سیاست خارجی نزدیک‌تری دارند، مسیرهای کریدوری را از سرزمین‌شان عبور می‌دهند و سهم بیشتری از تجارت و حمل‌ونقل جهانی نصیب‌شان می‌شود. به همین دلیل، بلوک‌ها و قدرت‌های بزرگ مثل چین، آمریکا، روسیه و اتحادیه اروپا، از کریدورها به عنوان ابزار نفوذ، افزایش سهم در اقتصاد جهانی و شکل‌دهی به شبکه‌های وابستگی استفاده می‌کنند. لذا کریدورها نقطه‌ای هستند که اقتصاد، سیاست، امنیت و ژئوپلیتیک درهم می‌آمیزند و رقابت و همکاری قدرت‌ها را تعیین می‌کنند.

باین توضیح نرم‌افزار و سخت‌افزار در این عرصه تغییر کرده است؟

فناوری و سرمایه به‌گذاری‌های زیرساختی در کنار جغرافیا نقش مداخله‌گر در کریدورها دارند. در دوره‌ای تاریخ دسترسی به دریا و آب‌های آزاد مزیت غیر قابل جایگزینی بود. به این نحو که کشورهایی مثل افغانستان یا ارمنستان به محصور در خشکی هستند مزیت جغرافیایی قابل توجهی در نظام جهانی نداشتند اما در حال حاضر به دلیل طراحی مسیرهای ترانزیتی و کریدورهای پیوند دهنده شرق و غرب جهان جایگاه این کشورها اهمیت یافته است. موضوع اینجاست که این استعداد با سخت‌افزار فنی مثل زیرساخت ریلی و ترانزیتی و نرم‌افزار سیاسی باید مزوج شود. ابتکار «کرمرند و راه» که نمونه‌ای از این طرح‌ها است که سبب شده جغرافیای افغانستان مورد توجه واقع شود.

ضمن اینکه این تغییر در ماهیت روابط نیز شکل گرفته. روابط اقتصادی جهان امروز پیچیده‌تر و همزمان رقابتی و همکاری‌آمیز است. برخلاف دوران جنگ سرد که بلوک‌ها تقریباً همکاری اقتصادی نداشتند، امروز کشورها با ایجاد گره‌ها و پل‌های ارتباطی با کشورهای منطقه همکاری می‌کنند. به عنوان مثال کریدورهای جنوب (INSTC) که از بندرهای جنوبی ایران آغاز شده، از طریق ریلی به روسیه، قفقاز و اروپای شرقی متصل می‌شود. بنابراین جهان پیچیده‌تر و چندقطبی‌است و کریدورها نقش محوری در این ساختار دارند.

وضعیت ایران نسبت به دنیای کریدورها چگونه است؟

ایران از نظر ژئوپلیتیکی موقعیت بسیار مهمی دارد و یک «گره اتصال» بالقوه بین چندین منطقه جغرافیایی است. این موقعیت اگر با هماهنگی و همسویی کشورهای هم‌منطقه همراه باشد، می‌تواند ایران را به مسیرهای کریدوری اصلی بین‌المللی وصل کند. در پیرامون جغرافیای ایران، کریدورهای مهمی وجود دارند که

استاد ژئوپلیتیک دانشگاه تهران

از اهمیت شاهراه‌های حمل و نقل برای «ایران» می‌گوید

کریدور به مثابه ابزار بازدارندگی

موقعیت بی نظیر ژئوپلیتیک ایران با یک سیاست خارجی موثر، سهم ایران از مسیرهای بین المللی را افزایش خواهد داد

گفت‌وگو

رضا عدالتی پور

گروه دیپلماسی

در جهان امروز، کریدورها دیگر صرفاً مسیرهای حمل‌ونقل کالا نیستند؛ آنها به شریان‌های حیاتی اقتصاد جهانی و همزمان به ابزارهای ژئوپلیتیکی تبدیل شده‌اند که نظم بین‌الملل را بازتعریف می‌کنند. هر کشوری که در این مسیرها جایگاه مهم‌تری بیابد، نه تنها از منافع اقتصادی بیشتری برخوردار می‌شود، بلکه امنیت و ثبات ملی‌اش نیز با منافع دیگر قدرت‌ها گره می‌خورد. دکتر مرجان بدیعی، استاد ژئوپلیتیک دانشگاه تهران، در گفت‌وگو با «ایران» تأکید می‌کند که ایران از نظر موقعیت جغرافیایی می‌تواند «گره اتصال» شرق و غرب باشد؛ کشوری که دسترسی به دو دریا، پیوند با آسیای مرکزی، قفقاز، خلیج فارس و خاورمیانه را یکجا در اختیار دارد. اما این ظرفیت بی نظیر تاکنون به فرصت واقعی تبدیل نشده است. تحریم‌ها، ناهماهنگی نهادی و ... باعث شده ایران در بسیاری از کریدورهای منطقه‌ای و جهانی با نادیده گرفته شدن با

می‌شود. دوم، کریدور شرق- غرب؛ که اتصال پاکستان و چین به ترکیه و اروپا از طریق شبکه ریلی ایران است. سوم، کریدور چین- ایران- ترکیه. دریاپی در خلیج فارس و دریای مازندران. با این حال، بهره‌گیری ایران از این ظرفیت‌ها نیازمند زیرساخت‌های مناسب، سرمایه‌گذاری کلان و همسویی با کشورهای همسایه است.

یکی از چالش‌های اصلی ایران این است که قدرت‌های جهانی و منطقه‌ای در تعریف مسیرهای کریدور و تخصیص منابع، در عمل همواره منافع خود را در نظر می‌گیرند. اگر عبور یک کریدور از ایران نسبت به مسیر جایگزین سودآوری کمتری برای آنها داشته باشد، ممکن است ایران کنار گذاشته شود و مسیر دیگری فعال گردد. چنانچه گفتیم، ایجاد یک کریدور نه تنها به زیرساخت و سرمایه بین‌المللی به طور بالقوه مهم است، اما تحقق این جایگاه به تعامل فعال سیاسی و اقتصادی با بازیگران منطقه و قدرت‌های بین‌المللی، توسعه زیرساخت‌ها و ارائه جذابیت اقتصادی مسیرهای عبوری بستگی دارد.

به طور مشخص، ایران با کدام یک از کریدورهای مهم جهانی در ارتباط است؟

ایران در دو نوع کریدور بین‌المللی ریلی و کشتیرانی حضور دارد. مسیرهای ریلی ایران، اتصال دهنده شرق به غرب هستند؛ و آسیای مرکزی، چین، افغانستان، ترکیه و اروپا را به یکدیگر متصل می‌کنند. اول، کریدور شمال- جنوب (INSTC) که از بندرهای جنوبی ایران آغاز شده، از طریق ریلی به روسیه، قفقاز و اروپای شرقی متصل

تنها نقش حاشیه‌ای داشته باشد. به گفته او، این انفعال صرفاً از دست رفتن درآمد‌های ترانزیتی یا فرصت‌های سرمایه‌گذاری نیست؛ بلکه به معنای کاهش وزن ژئوپلیتیکی ایران و کاسته شدن از ضرب امنیت ملی کشور است. کشوری که بخشی از زنجیره تأمین جهانی نباشد، دیگران نیز ضرورتی برای حفاظت از ثبات و امنیت آن احساس نمی‌کنند. برعکس، اگر کریدورهای اصلی از خاک ایران عبور کنند، هر پیرحران داخلی معادل اختلال در زنجیره جهانی خواهد بود و همین وابستگی، نوعی بازدارندگی ژئوپلیتیکی برای ایران ایجاد می‌کند. استاد دانشگاه تهران با اشاره به تجربه ترکیه و دیگر همسایگان، هشدار می‌دهد که اگر نگاه ایران به کریدورها صرفاً به عنوان یک موقعیت اقتصادی و کوتاه‌مدت باقی بماند، نتیجه آن محاصره ژئوپلیتیکی و عقب‌افتادگی راهبردی خواهد بود. به باور او، زمان آن رسیده است که سیاست‌گذار ایرانی کریدورها را نه یک پروژه عمرانی، بلکه ابزاری برای پیوند امنیت کشور با امنیت قدرت‌های منطقه‌ای و جهانی ببیند؛ ابزاری که می‌تواند جایگاه ایران را در هندسه جدید تجارت جهانی تثبیت یا به حاشیه براند.

به نظر من یکی از مشکلات اساسی، ناهماهنگی میان دستگاه‌های مختلف تصمیم‌گیر است. مشخص نیست متولی اصلی این کریدورها کدام نهاد است؛ وزارت خارجه، وزارت اقتصاد، مسیر ایران- افغانستان- ترکمنستان- ایران، کریدور اسلام‌آباد- تهران- استانبول و مسیر ایران- افغانستان- تاجیکستان- بندرعباس به آلمان و استانبول، نشان دهنده اهمیت عبور ایران در شبکه حمل‌ونقل منطقه‌ای و بین‌المللی است. به عنوان مثال، کریدور اسلام‌آباد-تهران-استانبول با طول ۶۵۶۶ کیلومتر، به طور بالقوه جنوب آسیا، آسیای مرکزی و خلیج فارس را به اروپا متصل می‌کند و می‌تواند به کاهش ترافیک جاده‌ای و افزایش حمل‌ونقل در غرب ایران کمک کند. مسیر از قزاقستان شروع شده و ۱۶۰۰ کیلومتر آن در داخل ایران قرار دارد.

کریدور جنوب غرب به یکی از مهم‌ترین کریدورهای ایران است، مسیر ایران- آذربایجان- گرجستان را دربر می‌گیرد. این کریدور در سال ۲۰۱۶ مورد توافق قرار گرفت و هدف آن انتقال بار از جنوب شرق آسیا، هند و کشورهای خلیج فارس به اروپا و بالعکس است. اما هنوز میزان بهره‌برداری کامل و جایگزینی مسیرهای دیگر با این کریدورها در حد قابل توجه نیست.

به این ترتیب، ایران با توجه به موقعیت ژئوپلیتیکی خود، می‌تواند نقش مهمی در شبکه کریدورهای بین‌المللی ایفا کند.

عطف به نکاتی که اشاره کردید، طبیعتاً ایران نمی‌تواند در فضای ژئوپلیتیک غربی نقش آفرینی جدی در کریدورها داشته باشد. اما چرا

با وجود ظرفیت‌های جغرافیایی و زیرساختی، در کریدورهای شرق محور مثل یک کرمرند-یک راه یا سایر مسیرهای مشابه هم چندان فعال نیستیم؟

ایجاد موافقتنامه‌ها و تعامل مستقیم با جمهوری ارمنستان و آذربایجان، سهم خود را در این کریدور تصدقاً برپرسی کنیم، اولویت با کدام کریدور است؟ به نظر من، اولویت اصلی با کریدوری است که دقیقاً در امتداد مرز ایران قرار دارد و نقش اتصال مستقیم ایران به مسیرهای بین‌المللی را ایفا می‌کند. یعنی کریدور «زنگرور» که از مرز ایران با ارمنستان عبور کرده و امتداد آن از یکسو به دریای مازندران و از دیگرسو به غرب ایران می‌رسد. در حال حاضر، برای ایران حیاتی است که هرچه سریع‌تر در این مسیر فعال شود، چه از طریق توافقنامه‌ها و قراردادهای مرزی با ارمنستان و چه با اقدامات زیرساختی مانند تونل‌ها و گذرگاه‌ها. یعنی با

ایجاد موافقتنامه‌ها و تعامل مستقیم با جمهوری ارمنستان و آذربایجان، سهم خود را در این کریدور تصدقاً برپرسی کنیم، اولویت با کدام کریدور است؟

به نظر من، اولویت اصلی با کریدوری است که دقیقاً در امتداد مرز ایران قرار دارد و نقش اتصال مستقیم ایران به مسیرهای بین‌المللی را ایفا می‌کند. یعنی کریدور «زنگرور» که از مرز ایران با ارمنستان عبور کرده و امتداد آن از یکسو به دریای مازندران و از دیگرسو به غرب ایران می‌رسد. در حال حاضر، برای ایران حیاتی است که هرچه سریع‌تر در این مسیر فعال شود، چه از طریق توافقنامه‌ها و قراردادهای مرزی با ارمنستان و چه با اقدامات زیرساختی مانند تونل‌ها و گذرگاه‌ها. یعنی با

هستند، اما علت‌العلل همه مشکلات ما نیستند. جهان امروز فقط بر مبنای اقتصاد نمی‌چرخد؛ جغرافیا و فناوری‌های نوظهور هم اهمیت حیاتی دارند. بسیاری از فناوری‌های جدید نیازمند منابع معدنی و اولیه هستند و توسعه را از دست می‌دهد. اینجاست که کریدورها اهمیت می‌یابند، زیرا کشورها را از طریق خطوط زمینی و آبی بر بستر جغرافیا به هم متصل می‌کنند. بنابراین جایگاه یک کشور در نظام بین‌الملل، سیاست خارجی، نوع زیرساخت‌ها و میزان سرمایه‌گذاری‌ها تعیین می‌کند که چه سهمی از این مسیرها نصیب شود.

در مقایسه، اگر به ایران و ترکیه نگاه کنیم، تفاوت‌ها به خوبی روشن می‌شود. ترکیه که همسایه ماست از جغرافیای خود به خوبی استفاده کرده است. دسترسی به دریاهای سیاه، مرمره و مدیترانه برایش موقعیت استراتژیکی ایجاد کرده است. اما جغرافیای ایران در بسیاری موارد حتی برتر است. ما به دو دریای مهم متصل هستیم: مازندران در شمال و عمان در جنوب که به استراتژیک‌ترین اقیانوس جهان یعنی اقیانوس هند راه دارد. ایران از طریق ترکمنستان پیوستگی جغرافیایی مستقیم با آسیای مرکزی دارد؛ همچنین به جنوب آسیا که پرجمعیت‌ترین منطقه دنیاست متصل است؛ ایران در قلب خاورمیانه و حاشیه خلیج فارس واقع شده و به قفقاز و آناطولی و بین‌النهرین هم دسترسی دارد. به بیان دیگر، موقعیت ژئوپلیتیکی ایران از بسیاری جهات بی‌نظیر است. بنابراین ایران هم باید مانند ترکیه از فرصت جغرافیایی خود به نحو شایسته‌ای استفاده کند.

اگر انفعال در موضوع کریدورها ادامه پیدا کند، چه مخاطراتی در آینده کشور را تهدید خواهد کرد؟

امروز مرتب در رسانه‌ها می‌خوانیم که ایران در حال محاصره شدن است؛ چون کریدورهای مختلف در اطراف ما شکل گرفته‌اند، ایران یا از آنها کنار گذاشته شده یا حضوری منفعل دارد. وقتی کشوری در کریدورها وارد نشود، طبیعی است که از همه منافع آنها محروم می‌ماند.

باید توجه داشت کریدورها فقط مسیرهای ریلی و جاده‌ای یا آبی نیستند، آنها دو بُعد اصلی دارند: یکی زیرساخت‌های سخت‌مانند خطوط حمل‌ونقل و پایانه‌ها و دیگری زیرساخت‌های نرم یعنی قوانین، مقررات و هماهنگی‌های سیاسی. کشوری که هر دو را فراهم کند، سهم بیشتری از تجارت جهانی، سرمایه‌گذاری خارجی و جریان کالا به دست می‌آورد.

وقتی ایران منفعل بماند، این پیامدها قطعی است: فرصت‌های شغلی ناشی از حمل‌ونقل و لجستیک نصیب دیگران می‌شود، سرمایه‌گذاری فرامرز به سمت کشورهای رقیب می‌رود و در نهایت اقتصاد ایران قدرت رقابت خود را از دست می‌دهد. حضور در کریدورها می‌تواند تاب‌آوری اقتصادی و ثبات ملی را تقویت کند؛ اما نبود آن یعنی عقب‌افتادن و فرسایش توان ملی.

آفریقایی: آنها به دلیل حضور نداشتن در شبکه‌های کریدوری جهانی، عملاً از فرصت‌های رشد اقتصادی محروم مانده‌اند و درجا زده‌اند. اگر ما هم بی‌توجه باشیم، همین سرنوشت تکرار می‌شود. در حالی که همسایگان ما، مانند ترکیه، آذربایجان یا کشورهای آسیای مرکزی، با استفاده از کریدورها جهش اقتصادی خواهند داشت و ایران به حاشیه رانده می‌شود.

سرمایه در این میان حیاتی است، حتی فراتر از اقتصاد، در حوزه‌های امنیتی و نظامی نیز امکان سرمایه‌گذاری از بین می‌رود. اگر کریدورها امروز جدی گرفته نشوند، فردا هزینه‌های سنگین‌تری تحمیل خواهد شد. بنابراین کریدورها فقط پروژه‌های اقتصادی نیستند، بلکه بخشی از پیوند های راهبردی قرن بیستم و بیستم‌اند. بی‌توجهی به آنها ایران را نه تنها از مزایای اقتصادی محروم می‌کند، بلکه می‌تواند تهدیدی جدی برای آینده و امنیت ملی کشور باشد.

از مجموع نکاتی که عنوان کردید اینطور به نظرمی‌رسد که بحث کریدورها ارتباط مستقیمی با امنیت ملی دارد و توجه سیاست‌گذار باید از بعد اقتصادی به بعد امنیتی کریدورها هم جلب شود. به قطعاً همینطور است. کریدورها نیازمند زیرساخت‌های فیزیکی

باید توجه داشت

کریدورها فقط

مسیرهای

ریلی و

جاده‌ای یا آبی

نیستند، آنها

دو بُعد اصلی

دارند؛ یکی

زیرساخت‌های

سخت‌مانند

خطوط

حمل‌ونقل

و پایانه‌ها

و دیگری

زیرساخت‌های

نرم یعنی

قوانین،

مقررات و

هماهنگی‌های

سیاسی.

کشوری که هر

دو را فراهم

کند، سهم

بیشتری از

تجارت جهانی،

سرمایه‌گذاری

خارجی و

جریان کالا به

دست می‌آورد

تثبیت یا به حاشیه براند.

به نظر من یکی از مشکلات اساسی،

ناهماهنگی میان دستگاه‌های مختلف

تصمیم‌گیر است. مشخص نیست

متولی اصلی این کریدورها کدام نهاد

است؛ وزارت خارجه، وزارت اقتصاد،

مسیر ایران- افغانستان- ترکمنستان- ایران،

کریدور اسلام‌آباد- تهران- استانبول و

مسیر ایران- افغانستان- تاجیکستان-

بندرعباس به آلمان و استانبول،

نشان دهنده اهمیت عبور ایران

در شبکه حمل‌ونقل منطقه‌ای و

بین‌المللی است. به عنوان مثال،

کریدور اسلام‌آباد-تهران-استانبول با

طول ۶۵۶۶ کیلومتر، به طور بالقوه

جنوب آسیا، آسیای مرکزی و خلیج

فارس را به اروپا متصل می‌کند و

می‌تواند به کاهش ترافیک جاده‌ای و

افزایش حمل‌ونقل در غرب ایران

کمک کند. مسیر از قزاقستان شروع

شده و ۱۶۰۰ کیلومتر آن در داخل ایران

قرار دارد.

کریدور جنوب غرب به یکی از

مهم‌ترین کریدورهای ایران است،

مسیر ایران- آذربایجان- گرجستان را

دربر می‌گیرد. این کریدور در سال

۲۰۱۶ مورد توافق قرار گرفت و هدف

آن انتقال بار از جنوب شرق آسیا،

هند و کشورهای خلیج فارس به اروپا

و بالعکس است. اما هنوز میزان

بهره‌برداری کامل و جایگزینی مسیرهای

دیگر با این کریدورها در حد قابل

توجه نیست.

به این ترتیب، ایران با توجه به

موقعیت ژئوپلیتیکی خود، می‌تواند

نقش مهمی در شبکه کریدورهای

بین‌المللی ایفا کند.

عطف به نکاتی که اشاره کردید،

طبیعتاً ایران نمی‌تواند در فضای

ژئوپلیتیک غربی نقش آفرینی جدی

در کریدورها داشته باشد. اما چرا

با وجود ظرفیت‌های جغرافیایی و

زیرساختی، در کریدورهای

شرق محور مثل یک کرمرند-یک راه

یا سایر مسیرهای مشابه هم چندان

فعال نیستیم؟

ایجاد موافقتنامه‌ها و تعامل مستقیم

با جمهوری ارمنستان و آذربایجان، سهم خود را

تصدقاً برپرسی کنیم، اولویت با کدام کریدور است؟

به نظر من، اولویت اصلی با کریدوری است که

دقیقاً در امتداد مرز ایران قرار دارد و نقش

اتصال مستقیم ایران به مسیرهای بین‌المللی را

ایفا می‌کند. یعنی کریدور «زنگرور» که از مرز ایران

با ارمنستان عبور کرده و امتداد آن از یکسو به دریای

مازندران و از دیگرسو به غرب ایران می‌رسد. در

حال حاضر، برای ایران حیاتی است که هرچه سریع‌تر

در این مسیر فعال شود، چه از طریق توافقنامه‌ها

و قراردادهای مرزی با ارمنستان و چه با اقدامات

زیرساختی مانند تونل‌ها و گذرگاه‌ها. یعنی با

بدون عبور از خاک ایران شکل بگیرد و ایران از مزایای ترانزیت مستقیم محروم شود. بقیه کریدورها نیز در صورتی قابل فعال‌سازی هستند که ایران بتواند روابط خارجی خود را متعادل و متوازن کند و تنش‌های موجود را کاهش دهد. با دیپلماسی فعال و مدیریت هوشمندانه، ایران می‌تواند در سایر کریدورها نیز نقش آفرینی کند، اما در کوتاه‌مدت و از نظر اولویت، حضور در کریدور زنگرور حیاتی است.

مردم‌شناسی

سامان محبی

گروه اندیشه

«سهم عشایر در توسعه ایران» به روایت جلال‌الدین رفیع‌فر، استاد مردم‌شناسی

جامعه‌ای کوچک با نقشی بزرگ

مرکز الگوی اسلامی ایرانی پیشرفت پنجمین نشست از سلسله نشست‌های تخصصی «مبانی ایران‌شناختی پیشرفت» را به موضوع «ظرفیت‌های تاریخی عشایر در پیشرفت ایران» با سخنرانی دکتر جلال‌الدین رفیع‌فر، استاد مردم‌شناسی دانشگاه تهران، اختصاص داد تا فرصتی برای بازاندیشی درباره سهم عشایر در توسعه ایران فراهم شود. دکتر رفیع‌فر دراین هم‌اندیشی به بررسی ظرفیت‌ها و چالش‌های جامعه عشایری در ایران پرداخت و نشان داد چگونه عشایر، با وجود سهم اندک در جمعیت کشور، نقش مهمی در اقتصاد، فرهنگ و هویت ملی ایران ایفا می‌کنند. او معتقد است جامعه عشایری ایران نه صرفاً یک قشر حاشیه‌ای، بلکه بخشی از حافظه تاریخی و بنیان تمدنی کشور است که می‌توانند حاملان میراث فرهنگی و هویتی ما باشند. اما این ظرفیت زمانی بالفعل می‌شود که سیاست‌گذاری‌ها بر بنیاد درکی عمیق از انسان‌شناسی و هویت ایرانی طراحی و بر بنیانی علمی متکی شود.

دکتر رفیع‌فر سخنان خود را با یادآوری ریشه‌های عمیق جامعه عشایری در تاریخ ایران آغاز کرد: «جامعه عشایری یک جامعه خودساخته با تاریخ چند هزار ساله است، بدون آن‌که از دیگر جوامع اقباسی کرده باشد.» به گفته او، ساختار ایلی و عشیره‌ای نه تنها در گذشته بلکه در بسیاری از شئون زندگی امروز ایرانیان همچنان حضور دارد؛ از آداب و رسوم اجتماعی گرفته تا الگوهای اقتصادی در دام‌داری و کشاورزی. او تأکید کرد که سالانه ۲۹ میلیون رأس دام کوچک توسط عشایر تولید می‌شود؛ آماري که سهم چشمگیری از تولید گوشت قرمز و دیگر محصولات دامی کشور را شامل می‌شود. با این همه، عشایر که تنها ۱.۵ درصد از جمعیت ایران را تشکیل می‌دهند، از حمایت‌های لازم به قدر کافی برخوردار نیستند. به همین دلیل این ظرفیت اقتصادی و فرهنگی، با بحران‌های جدی روبه‌روست.

حلقه مفقوده مدیریت جامعه عشایری

رفیع‌فر از یک سو به مشکلات معیشتی و کمبود خدمات اولیه‌ای چون آب، برق و بهداشت اشاره کرد و از سوی دیگر، سیاست‌های نادرست دولت‌ها در اسکان عشایر را یکی از عوامل تضعیف هویت آنان دانست. او یادآور شد که سیاست‌های اجباری اسکان، بویژه در دوره پهلوی اول، عشایر را از مراتع و چرخه‌های سنتی زندگی جدا کرد و عملاً اقتصاد و فرهنگ آنان را در معرض فرسایش قرار داد و استمرار این سیاست‌ها جامعه عشایری ما را بیش از پیش کوچک کرده است. یکی دیگر از محوره‌های مهم سخنان رفیع‌فر، ضعف مدیریتی و ناهماهنگی میان نهادهای دولتی در رسیدگی به‌امور عشایر بود. او گفت: «برای اسکان یک خانواده عشایری بیش از ۱۶ ارگان مختلف باید همکاری کنند، اما در عمل این هماهنگی وجود ندارد.» از نظراو، همین پراکندگی و بی‌برنامگی موجب شده که هیچ‌یک از طرح‌های اسکان به درستی اجرا نشود و مشکلات عشایر نه تنها حل نشود، بلکه تشدید گردد. این استناد مردم‌شناسی همچنین به پدیده مهاجرت جوانان عشایری به شهرها پرداخت؛ روندی که به باور او تهدیدی جدی برای هویت فرهنگی این جامعه است. او تصریح کرد: «این مهاجرت‌ها، به دلیل نبود برنامه ریزی و مهارت‌آموزی، اغلب به بیکاری و حاشیه‌نشینی منجر شده است.»

کمیود دانش در مردم‌شناسی عشایری

بعد دیگر سخنان این استاد دانشگاه تهران، به کمیود دانش تخصصی در حوزه «مردم‌شناسی عشایری» اختصاص داشت. او تصریح کرد که در دانشگاه‌های ایران، مطالعات کافی درباره جامعه عشایری انجام نمی‌شود و همین خلأ علمی باعث شده سیاست‌های دولتی در این حوزه بر پایه داده‌های ناکافی و ناقص باشد. او تأکید کرد که پرورش متخصصان در این زمینه و انتقال دانش علمی به مدیران و کارشناسان دولتی، شرط ضروری برای تدوین سیاست‌های مؤثر است

بعد دیگر سخنان این استاد دانشگاه تهران، به کمیود دانش تخصصی در حوزه «مردم‌شناسی عشایری» اختصاص داشت. او تصریح کرد که در دانشگاه‌های ایران، مطالعات کافی درباره جامعه عشایری انجام نمی‌شود و همین خلأ علمی باعث شده سیاست‌های دولتی در این حوزه بر پایه داده‌های ناکافی و ناقص باشد. او تأکید کرد که پرورش متخصصان در این زمینه و انتقال دانش علمی به مدیران و کارشناسان دولتی، شرط ضروری برای تدوین سیاست‌های مؤثر است. رفیع‌فر بحران مراتع و کاهش منابع طبیعی را از دیگر چالش‌های جدی عشایر دانست و هشدار داد که ادامه این روند، تولیدات دامی و امنیت غذایی کشور را تهدید خواهد کرد. او سخنان خود را با این هشدار به پایان برد که «اگر به جامعه عشایری توجه نشود، نه تنها هویت و فرهنگ آنان در معرض خطر قرار می‌گیرد، بلکه پیامدهای اجتماعی و اقتصادی گسترده‌ای در مناطق روستایی و حاشیه‌ای کشور پدید خواهد آمد.»

پیام رضا داوری اردکانی به مراسم یادبود سید احمد فردید

جرم فلسفه در جهان تفرعن و تکاثر

فلسفه، بی‌خردی و جهل و غرور را بر ملا می‌کند و برخی این افشاگری را برنمی‌تابند

فلسفه

مهرانه صبیری

گروه اندیشه

جلسه یادبود سید احمد فردید، متفکر و فیلسوف ایرانی، با قرائت پیام دکتر رضا داوری اردکانی، رئیس سابق فرهنگستان علوم، در محل فرهنگسرای اندیشه برگزار شد. دکتر داوری در این هم‌اندیشی با موضوع «بحران تفرعن و تکاثر در جهان کنونی و بروز جنایات آخرالزمانی» با تجلیل از جایگاه فکری مرحوم فردید، به چالش‌های زمانه ما، از جمله جنگ‌های تکنولوژیکی، نسبت فلسفه و دشمنی و جایگاه هوش مصنوعی در آینده بشر پرداخت. پیام داوری در این نشست را می‌توان تلاشی دانست برای نشان دادن چهره آخرالزمانی دنیای امروز؛ دنیایی که در آن فلسفه در معرض خصومت است، جنگ‌ها هدفی جز نابودی ندارند و هوش مصنوعی به مثابه جانشین انسان قدم علم کرده است. پیام او، بار دیگر به ما یادآوری کرد که در جهانی که تکنیک و توهم قدرت دست بالا را دارند، «خرد» و «دوستی» بیش از هر زمان دیگری تهدید می‌شود.

دلیل تب‌هائخ روان‌شناسی در ایران

«ضعف علوم اجتماعی» و نرسیدن به «نظریه سرزمینی» چه عواقبی برای جامعه داشته است؟

نقد و نظر

دکتر سعید معیدفر

رئیس انجمن جامعه‌شناسی ایران

این روزها، تب «روان‌شناسی» بسیار داغ است؛ از کتابفروشی‌ها و پادکست‌ها تا محتوای شبکه‌های اجتماعی. اما آیا این اقبال گسترده، نشانه یک خودآگاهی جمعی است یا در پس آن، زنگ خطری برای «فروپاشی امر اجتماعی» نهفته است؟ در گفتار پیش‌رو، دکتر سعید معیدفر از این همه اقبال جامعه از مباحث روان‌شناسی پرده برمی‌دارد. او، ما را از سطح «درمان فردی» فراتر برده و به لایه‌های زیرین یک «بحران ساختاری» می‌برد و معتقد است «اتمیزه شدن جامعه» دلیل این اقبال نامتعارف است. انسان جدا افتاده از پیکره اجتماع، برای التیام زخم‌های روحی‌اش، به سوی روان‌شناسی سوق پیدا می‌کند و متعاقب آن، «علوم اجتماعی» که علاج‌کار را در «جامعه» می‌جوید، به حاشیه رانده می‌شود. معیدفر دو چالش عمده را برای علوم اجتماعی در ایران برمی‌شمارد که باعث شده ما به نظریه سرزمینی» نرسیم: نظریه‌ای که بتواند مسائل امروز جامعه ما را شناسایی و برای آنها راهکار ارائه دهد. مکتوب حاضر متن ویرایش و تلخیص شده «ایران» از سخنرانی او با عنوان «چالش‌های علوم اجتماعی در ایران» است که در محل انجمن جامعه‌شناسی ایران ارائه شده است.

وقتی خلاف جریان علم حرکت می‌کنیم

است؛ به این معنا که خاستگاه بسیاری از علوم «دانشگاه» نیست بلکه بیرون از دانشگاه، اشخاصی با ذهنی مسأله‌مند و انگیزه‌هایی قوی برای یافتن پاسخ مسائل، به کشف علم رسیده‌اند. بعدها که این علوم، جوانب و ابعاد مختلف پیدا کرد پای‌شان به دانشگاه باز

شد و دستورهایی برای «کلاس» و «آموزش» و مدرک» و... شدند. به عبارت دیگر، «جنبه آموزشی» علوم فرع بر «تأسیس و نظریه‌پردازی» این علوم شدند. حتی اغلب بزرگان علوم اجتماعی، طرده‌شدگان دانشگاه‌ها بودند به‌طوری که از سوی همکاران‌شان افرادی ناکارآمد و ناگاه قضاوت می‌شدند؛ در حالی که واقعیت ماجرا این بود که چون آنان ذهن متفکراً بسوژه‌هایی متکثر و عمیق داشتند ساز و کار روزمره دانشگاه‌ها قادر به فهم و درک آنان نبود. از این رو، قضاوت درستی در مورد آنان نمی‌شد. در اغلب کشورها، توسعه یافته روند شکل‌گیری علوم اجتماعی چنین بود که در نهایت به «رشد علم» در این کشورها ختم شد.

اما در ایران این مسیر کاملاً برعکس طی شده است. علم اجتماعی در ایران، کارش را از دانشگاه آغاز کرد یعنی ابتدا درس و کلاس و آموزش و مدرک و... را شکل دادیم تا علم اجتماعی در ایران تأسیس شود! چون این روند برخلاف رویه معمول طی شد بنابراین علم اجتماعی هرگز نتوانست در ایران ریشه‌دار و کارآمد ظاهر شود و کارگردهای مصرفی پیدا

آنان که فلسفه را برنمی‌تابند

دکتر رضا داوری اردکانی، درباره فردید و علت مهاجرت او در جغرافیای فکری ایران گفت: «فردید درک عمیقی از فلسفه داشت؛ اما چون نظر خود را به تفصیل بیان نمی‌کرد، بسیاری از مستمعان مطالب او را به دقت در نمی‌یافتند.» همین امر سبب شد که گروهی به مخالفت و حتی دشمنی با او برخیزند و رده‌ای دیگر کوشیدند تا از او دفاع کنند، بی‌آنکه از اتهام «فردیدی-هایدگری» رهایی یابند. داوری تأکید کرد که فلسفه محل نزاع‌های خصمانه و بهتان نیست؛ بلکه «فلسفه مقام دوستی است و چون فلسفه دوستداری حکمت و معرفت است، نادان‌ها قهراً با آن میانه‌ای ندارند.»

داوری با اشاره به تاریخ دشمنی با فیلسوفان، نمونه‌هایی از سقراط تا سهروردی را یادآور شد و تصریح کرد که جرم فلسفه «افشای بی‌خردی و جهل و غرور» است. به همین دلیل، فلسفه همواره با آزار و مخالفت روبه‌رو بوده است. او در پرسشی مهم به شرایط امروز پرداخت: «نمی‌دانم اگر دکتر فردید زنده بود، درباره زمان و وضع کنونی جهان و ایران چه می‌گفت و چه می‌اندیشید. مسلماً اصول اساسی نظرش را حفظ می‌کرد؛ اما چون با زمان و تاریخ آشنا بود، از دگرگونی وضع جهان، نمی‌توانست چشم‌پوشد.»

جنایات آخرالزمانی

بخش اصلی پیام داوری به بحث درباره «جنگ‌های آخرالزمانی» اختصاص داشت. او درباره تفاوت بنیادین این جنگ‌ها با جنگ‌های گذشته گفت: «در گذشته جنگ‌های میان سربازان و برای کشورگشایی رخ می‌داد، اما اکنون جنگ اطلاعات و تکنیک است؛ فرماندهی آن هم به عهده هوش مصنوعی است.» از نظر داوری، این تحول نشانه‌ای از دگرگونی ماهوی سیاست و قدرت در جهان امروز است. او همچنین خاطرنشان کرد که تفرعن عصر جدید بیش از آنکه به «اراده به قدرت» متکی باشد، بر «توهم قدرت» بنا شده است.

داوری از تعبیر فیلسوفان معاصر مبنی بر اینکه «زمان ما، زمان کینه و دشمنی است» بهره گرفت و سخن کارل اشمیت را نقل کرد که سیاست را «تشخیص دشمن و مرزهای دشمنی و دوستی» می‌دانست. او افزود که در چنین وضعی، پرهیز از جنگ دشوار است، زیرا اطلاعات و نفوذ اطلاعاتی به مهم‌ترین عامل قدرت و پیروزی تبدیل شده است. یکی از ویژگی‌های تکان‌دهنده جنگ‌های امروز از نگاه او این است که «قصد و غایت آن، بیش از آنکه فتح و پیروزی باشد، نابود کردن است.»

مرگ سوبزکتیوئیت در عصر سلطه اطلاعات

داوری در ادامه به پیوند جنگ‌های آخرالزمانی با تاریخ تعدد اشاره کرد. او یادآور شد که تعدد یا سوبزکتیوئیت و اراده به قدرت آغاز شد، اما اکنون این بنیاد دچار فرسایش است. به تعبیر او، «وقتی گفتند انسان مرده است، مراد مرگ سوبزکتیوئیت و اراده به قدرت بود.» در چنین شرایطی، نقش انسان خردمند به تدریج به ماشین‌ها و هوش مصنوعی سپرده می‌شود. او با لحنی انتقادی تأکید کرد: «هوش مصنوعی جانشین انسان خردمند شده و توقف این است که کار او را انجام دهد.» از نظر داوری، بشر به جای آگاهی از جایگاه خویش، بی‌آنکه بداند جانشینی برای خود می‌سازد تا خود را از بیم و غم ناتوانی در تدبیر امور، برهانند.

ما قادر به حل بحران‌های نیست و بیشتر در سطح «تربیت دانشجو» و «ترجمه کتاب» ظاهر شده است. حتی در زمینه تألیف هم نتوانسته‌ایم گام‌های بلند و قابل تأملی برداریم؛ هرچند ایده‌هایی بوده اما تعمیق پیدا نکرده است. چون مسائل ما ن نتوانسته در بستر «اجتماع علمی» ریشه بگیرد، عمیق نشود و نهایتاً جایگاهی در فضای علمی پیدا کند. البته مدعی نیستم که هیچ نظریه و ایده‌ای وجود نداشته است ولی نظریه‌ها به «اجتماع علمی ایران» ورود پیدا نمی‌کنند تا پیرامونش بحث شکل بگیرد، خوانده نشود، ارجاع شود، نقد نشود و از دل این نقد و نظرها به یک «نظریه سرزمینی» برسیم چنانکه معیار و چهارچوبی برای سیاست‌ها و برنامه‌ها و سیاست‌گذاری‌های ما شود.

جای خالی «اجتماع علمی»

«اجتماع علمی» برای آینده علوم اجتماعی بسیار حیاتی است اما متأسفانه این نهاد در ایران به تدریج در حال از دست دادن اعضای خود در درون دانشگاه‌هاست. در بحث توسعه علم گفته می‌شود زمانی یک عالم علوم اجتماعی همچون وبر خلق می‌شود که خوانده شود، ارجاع شود، نقد شود تا از دل این تبادلات فکری و علمی، متفکری چون

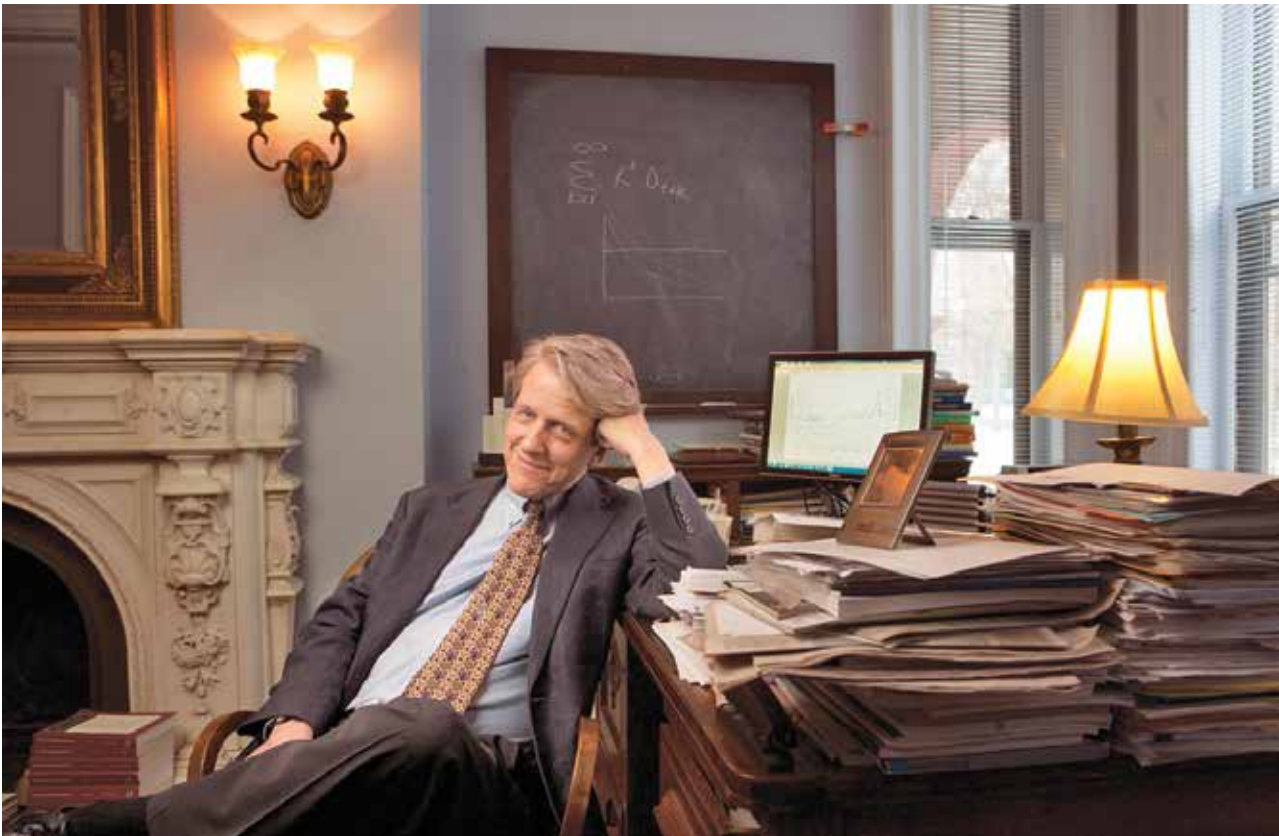
پارسونز زاده شود. اینچنین است که علم، توسعه می‌یابد و درخت علم به محصول می‌نشیند. اما در جامعه ما، عالم علوم اجتماعی نهایت کاری که می‌تواند انجام دهد این است که اگر صاحب ایده‌ای است خودش تلاش کند آن را در قالب کتاب یا مقاله‌ای ارائه دهد و خودش هم برای انتشار و تبیین آن دست به کار شود و در نهایت هم در همین حد متوقف می‌ماند. چون مافاقد «جامعه علمی منسجم و سازمان یافته» هستیم که در آن ایده‌های متفکران ما مورد توجه واقع شود و آرای‌شان نقد شود و مورد ارجاع قرار گیرد. حتی گاه خلاف این را هم شاهد بوده‌ایم که نه تنها ایده‌ها در جامعه علمی مورد توجه قرار نمی‌گیرد بلکه صاحبان ایده طرد و مورد بی‌مهری دانشگاه و همکاران خود واقع شده‌اند. این یکی از مهم‌ترین چالش‌های ما در حوزه علوم اجتماعی است.

البته ممکن است این کاستی در دیگر علوم هم کم و بیش وجود داشته باشد اما در علوم اجتماعی نمود بارزتری دارد چون این علم یک «علم اجتماعی» است و بیشتر از دیگر علوم به «اجتماع» و «جامعه علمی» نیاز دارد. دلیل اینکه اندیشمندان ما نمی‌توانند یک نظریه جامع و کامل در حد «نظریه سرزمینی» ارائه کنند این است که ما فاقد «اجتماع علمی» هستیم.

آقبال به روان‌شناسی در جامعه اتمیزه بشر

موضوع علم اجتماعی «جامعه» است و نهاد جامعه در حال تضعیف شدن است؛ قیلاً با «زیست اجتماعی متکثر» از جمله خانواده، محله، قوم، طبقه و قبیله و... روبه‌رو بودیم اما اغلب حوزه‌های زیست اجتماعی ما تضعیف شده‌اند و گسترش فضای مجازی هم به این آسیب، شدت بخشیده است. حتی ما ردیای این آسیب را در دانشگاه‌ها هم شاهد هستیم. روزگاری دانشگاه‌های ما پر از نشست‌های متعدد با مخاطبان متکثر بود اما اکنون کمتر می‌توان از این شور و حرارت اجتماعات علمی در دانشگاه‌ها سراغ گرفت؛ حتی کلاس‌های درس دانشگاه هم دیگر آن شور و حرارت‌های سابق را ندارند. بنابراین معتقدم دومین چالش مهم علوم اجتماعی در ایران تضعیف شدن نهاد جامعه است؛ چون جامعه موضوع اصلی علوم اجتماعی است. در جامعه اتمیزه شده (گسترته) که همه چیز بر محور «فرد» سامان می‌یابد رسانه‌ها و شبکه‌های اجتماعی سعی می‌کنند بیشتر بر «علم روان‌شناسی» متمرکز شوند چون «جامعه» تبدیل به «فرد» شده و آدم‌ها از جامعه گسیخته و با جامعه بیگانه شده‌اند. فرد به دلیل بیگانگی‌اش با زیست اجتماعی، دچار بحران‌های عمیق عاطفی، زیستی و اجتماعی می‌شود بنابراین «علم» به «علم روان‌شناسی» نیاز پیدا می‌کند که برای فهم مسائل ما کند. گویا

که باید مورد بررسی و درمان قرار گیرد!

اقتصاد در تسخیر روایت

کتاب **اقتصاد روایی** نوشته **رابرت شیلر** عرصه نگاه به اقتصاد را وسیع تر کرده است

سمیرا درشتی

روزنامه نگار

به تاریخ اقتصاد لحظاتی وجود دارد که اعداد و نمودارها به تنهایی قادر به توضیح تحولات نیستند و این برای علمی که همیشه تلاش دارد امور را به شیوه‌ای ماهیت بازار بورس نداشتند، تنها به انکای روایت‌هایی که شنیده بودند دارایی‌های خود را در معرض ریسک قرار می‌دادند. برای شیلر جوان همین توصیفات ساده و روایی روشن‌تر از هر نمودار اقتصادی نشان می‌داد که چگونه سقوط بزرگ ۱۹۲۹ رقم خورد. او با بهره‌گیری از استعاره‌های علم پایه‌پای تحولات اقتصادی پدید می‌آید و همزمان نقشی سازنده در شکل‌دهی به آنها دارند. کتاب «اقتصاد روایی: چگونه داستان‌های ویروسی رخدادهای بزرگ اقتصادی را می‌سازند»، حاصل چند دهه تأمل شیلر بر این موضوع است. او با بهره‌گیری از استعاره‌های علم اپیدمیولوژی (همه‌گیرشناسی) نشان می‌دهد روایت‌ها همچون ویروس در جامعه پخش می‌شوند و سرایت می‌کنند. در آن کتاب تصویری پررئور از دهه ۱۹۲۰ آمریکا ترسیم شده بود. خانواده‌ها در

مهمانی‌ها از سودهای شگفت‌انگیز سهم می‌گفتند، داستان‌هایی درباره ثروت‌های یک‌شبه در روزنامه‌ها نقل می‌شد و حتی کسانی که هیچ شناختی از ماهیت بازار بورس نداشتند، تنها به انکای روایت‌هایی که شنیده بودند دارایی‌های خود را در معرض ریسک قرار می‌دادند. برای شیلر جوان همین توصیفات ساده و روایی روشن‌تر از هر نمودار اقتصادی نشان می‌داد که چگونه سقوط بزرگ ۱۹۲۹ رقم خورد. او با بهره‌گیری از استعاره‌های علم پایه‌پای تحولات اقتصادی پدید می‌آید و همزمان نقشی سازنده در شکل‌دهی به آنها دارند. کتاب «اقتصاد روایی: چگونه داستان‌های ویروسی رخدادهای بزرگ اقتصادی را می‌سازند»، حاصل چند دهه تأمل شیلر بر این موضوع است. او با بهره‌گیری از استعاره‌های علم اپیدمیولوژی (همه‌گیرشناسی) نشان می‌دهد روایت‌ها همچون ویروس در جامعه پخش می‌شوند و سرایت می‌کنند. در آن کتاب تصویری پررئور از دهه ۱۹۲۰ آمریکا ترسیم شده بود. خانواده‌ها در

بازار از دریچه قصه

فرزاد فخری‌زاده در **داستان: یک عاشقانه اقتصادی** به بررسی تأثیر داستان‌ها بر اقتصاد می‌پردازد

مریم شهایز

گروه کتاب

برخلاف تعریف‌های مرسوم از اقتصاد که اغلب به زبانی پیچیده و مملو از نمودار هستند، فرزاد فخری‌زاده با «داستان: یک عاشقانه اقتصادی»، راهی ساده و متفاوت را برای گفت‌وگو درباره پول، بازار و رفتار اقتصادی انتخاب کرده است. او به جای تحلیل‌های خشک و جدال‌و پیچیده، روایت‌هایی زنده و قصه‌هایی شخصی می‌نشانند که از دل تجربه‌های واقعی و مشاهده پدیده‌های عینی برآمده‌اند. فخری‌زاده تأکید می‌کند تصمیم‌های اقتصادی برخلاف آنچه تصور می‌کنیم میانه چندنای یا منطق محض ندارند و حاصل دستان‌هایی‌اند که به‌خود و دیگران می‌گوییم. او با دقت و حوصله بسیار داده‌ها را در بستر روایت قرار می‌دهد تا هم فهم‌پذیر شوند و هم ماندارگار.

بررسی ساز و کار تصمیم‌گیری‌های اقتصادی «داستان: یک عاشقانه اقتصادی» با عنوان فرعی «تأثیر شگفت‌انگیز داستان‌ها بر اقتصاد» که از سوی انتشارات روزنه‌کار منتشر شده، دو موضوع اصلی دارد: داستان و اقتصاد رفتاری. فخری‌زاده خواهان آن است که به داستان از منظر مفاهیم رفتاری نگاه کند و تأکید می‌کند اقتصاد در این کتاب، مفهومی فراتر از سود، نرخ بهره و اوراق قرضه دارد. او به بررسی ساز و کار تصمیم‌گیری افراد می‌پردازد و معتقد است: «هرجا که انسان تصمیمی می‌گیرد، حوزه اقتصاد است و در این بررسی پول، فقط یک مثال خواهد بود. برای ما، انتخاب بین جای و قهوه یا قبول و رد موجه بودن بمباران اتمی هیروشیما و ناکازاکی همان قدر اقتصادی است که انتخاب بین اوراق با درآمد ثابت و سهام

می‌آفریند، گاه ترسناک‌اند و هراس و رکود به بار می‌آورند. به همین دلیل است که اقتصاد بدون توجه به آنچه در ذهن مردم جاری است، قابل فهم نیست. این کتاب در ایران توسط نشر آموخته و با ترجمه سعید زرگریان منتشر شده و فرصتی فراهم کرده تا خوانندگان فارسی‌زبان نیز با این رویکرد بدیع آشنا شوند و به اقتصاد از زاویه‌ای کمتر دیده‌شده، نظر کنند.

روایت نیروی محرکه اقتصاد

شیلر مفهوم «اقتصاد روایی» را چنین تعریف می‌کند: «مطالعه چگونگی گسترش و اثرگذاری داستان‌هایی که بر تصمیم‌های اقتصادی تأثیر می‌گذارند.» او دو مؤلفه اساسی برای این روایت‌ها در نظر می‌گیرد. اول سرایت دهان‌به‌دهان و تکثیر آنها در شبکه‌های اجتماعی، رسانه‌ها و محافل خانوادگی و دوم تلاش مستمر افراد و نهادها برای جذاب‌تر کردن و ویروسی‌سازی روایت‌ها و همان‌گونه که در بیماری‌های واگیردار، شدت سرایت

رابرت شیلر اقتصاددان برجسته و برنده جایزه نوبل اقتصاد در کتاب «اقتصاد روایی» با بهره‌گیری از استعاره‌های علم اپیدمیولوژی (همه‌گیرشناسی) نشان می‌دهد روایت‌ها همچون ویروس در جامعه پخش می‌شوند و سرایت می‌کنند. گاه این روایت‌ها الهام‌بخش‌اند و امید می‌آفرینند، گاه ترسناک‌اند و هراس و رکود به بار می‌آورند

تحریف می‌شوند. نمونه بارز آن نظریه «گام تصادفی» در امور مالی است. این نظریه می‌گوید قیمت سهام به‌طور تصادفی حرکت می‌کند و بنابراین قابل پیش‌بینی نیستند اما در سطح عمومی این نظریه به روایت ساده‌ای بدل شد: «تلاش برای شکست بازار بیهوده است، پس سهام بخر و نگاه‌دار!» همین برداشت ساده‌شده تأثیری عظیم بر رفتار سرمایه‌گذاران گذاشت و سرمایه‌گذاری غیرفعال را به جریان غالب بدل کرد.

را برت شیلر همچنین به نقش شخصیت‌های مشهور در تقویت روایت‌ها می‌پردازد. رونالد ریگان با توانایی ارتباطی خود روایت «بازار آزاد به‌مانیبه ناجی» را در دهه ۱۹۸۰ به اوج رساند. دونالد ترامپ با روایت «میلیاردر خودساخته و معامله‌گر زیرک» توانست رأی میلیون‌ها آمریکایی را جلب کند. باید توجه داشت که مسری شدن داستان، زمانی بیشترین قدرت را دارد که مردم بین خودشان و فردی که بخشی از داستان یا دلیل پدایش آن است، پیوندی شخصی احساس کنند. این فرد ممکن است یک تیپ شخصیتی کلیشه‌ای یا شخصی به راستی مشهور باشد. نکته مهم دیگر این است که روایت‌ها دائماً در حال تغییر و تکامل‌اند. آنها جهش می‌کنند، با شرایط تازه سازگار می‌شوند و بار دیگر سر برمی‌آورند. ترس از بیکاری ناشی از ماشین‌ها از قرن نوزدهم وجود داشته است و امروز در قالب گرانی از هوش مصنوعی بازتولید شده است. در نهایت روایت‌ها عامل عمده ایجاد تغییر سریع در فرهنگ، جو‌فکری و رفتار اقتصادی هستند. گاهی روایت‌ها با مد ادغام می‌شوند آنگاه بازارباب‌ها و تبلیغ کننده‌های زیرک این روایت‌ها را گسترش می‌دهند تا از آنها سود ببرند.

روایت حاضر غایب

بیشتر اقتصاددانان معاصر بر این باورند که روایت‌های عمومی خارج از حوزه کاری احساسات و میزان آمادگی جامعه برای پذیرش آن تعیین‌کننده است. در این چهارچوب روایت‌ها همزمان که واقعیت اقتصادی را بازتاب می‌دهند، خود واقعیت را نیز می‌سازند. وقتی میلیون‌ها نفر باور می‌کنند که «قیمت مسکن همیشه بالا می‌رود»، این باور به افزایش واقعی قیمت‌ها دامن می‌زند. وقتی «سرمایه‌گذاری در طلا امن‌ترین راه است» تصور غالب می‌شود، جریان عظیمی از نقدینگی به سمت بازار طلا سرازیر می‌شود یا وقتی مردم می‌پندارند «بازار آزاد ذاتاً گارم‌د است»، سیاست‌گذاران نیز جسورانه‌تر در جهت آزادسازی اقتصادی گام برمی‌دارند. این روایت‌ها گاه ساده و عامه‌پسندند و در گفت‌وگوهای روزانه جاری می‌شوند و گاه در قالب نظریه‌های علمی میان نخبگان رواج می‌یابند اما حتی روایت‌های علمی نیز وقتی به سطح عمومی می‌آیند،

اقتصاد روایی

چگونه داستان‌های ویروسی رخداد‌های بزرگ اقتصادی را می‌سازند

- نویسنده: رابرت شیلر
- مترجم: سعید زرگریان
- انتشارات: آموخته
- تعداد صفحه: ۲۴۴ صفحه
- قیمت: ۳۴۲۰۰۰ تومان

چالش روایت برای عدد

رابرت شیلر در بخش پایانی کتاب «اقتصاد روایی» بر این نکته تأکید می‌کند که اقتصاددانان بدون توجه به روایت‌ها درک ناقصی از واقعیت دارند. او با صراحت می‌گوید ناتوانی اقتصاددانان در پیش‌بینی بحران‌هایی مانند رکود بزرگ یا بحران مالی ۲۰۰۸ ناشی از بی‌توجهی به روایت‌ها بوده است. روایت‌ها قدرت پیش‌بینی‌پذیری داده‌ها را تضعیف می‌کنند زیرا می‌توانند ناگهان تغییر کنند و میلیون‌ها نفر را به سمت تصمیم‌های تازه سوق دهند. او پیشنهاد می‌دهد همان‌طور که اپیدمیولوژیست‌ها بیماری‌های واگیردار را مدل‌سازی می‌کنند، اقتصاددانان نیز باید روایت‌ها را رصد و مدل‌سازی کنند. با استفاده از تحلیل داده‌های کلان، شبکه‌های اجتماعی، متون تاریخی و روش‌های میان‌رشته‌ای می‌توان مسیر روایت‌ها را دنبال کرد و تأثیرشان را بر اقتصاد سنجید.

از منظر سیاست‌گذاری، این نکته اهمیت ویژه دارد. تصمیم‌های اقتصادی مردم به‌صرفاً بر اساس نرخ بهره یا سایر موارد بلکه بر پایه داستان‌هایی است که درباره آینده می‌شوند. وقتی روایت غالب این است که «تورم مهارنشده‌نی است»، حتی اگر سیاست‌های پولی سختگیرانه اجرا شود، مردم همچنان دارایی‌های خود را به سمت بازارهای امن‌تر می‌برند. پرسش اساسی که شیلر در پایان طرح می‌کند این است که آینده را چه روایت‌هایی خواهند نوشت؟ آیا روایت‌های هراس‌آور از جنگ‌ها، بیماری‌ها و فروپاشی‌ها مسلط خواهند شد یا روایت‌های امیدبخش درباره نوآوری، همکاری جهانی و رفاه پایدار پاسخ‌رشن نیست، اما آنچه قطعی است این است که روایت‌ها همچنان تعیین‌کننده خواهند بود.

قیمت، شبیه افسانه‌هایی هستند که جماعتی در آن غرق شده‌اند؛ و چرا بعضی سقوط‌ها در روایت‌ها شروع شده‌اند. در «داستان‌های خطرناک» نویسنده توضیح می‌دهد که شناخت روایت‌ها به اندازه شناخت مکانیزم بازار اهمیت دارد. گاهی نادیده‌گرفتن یک داستان خطرناک، یعنی بازکردن در به روی تصمیم‌هایی که هزینه‌های سنگینی در پی دارند. فصل «داستان ناوشتن‌های به نام فقر» توجه خواننده را روایت‌ها و تصورات اشتباه درباره فقر و فقر جلب می‌کند و از سیاست‌گذاری‌های اشتباه سیاست‌مداران جهت‌فرزایی می‌گوید. «یک داستان کمپینستی» به آن می‌پردازد که چه رخدادهایی برای ما مهم هستند و چه رخدادهایی را باید کنار بگذاریم. مهم‌تر از همه آن که داستان خودمان را کجا به پایان برسانیم. «یک داستان تکراری» هم هشدار می‌دهد عمر حافظه جمعی کوتاه است و بازار، چه اقتصادی چه سیاسی، به همان اشتباهات قدیمی برمی‌گردد. نویسنده در «گره‌گشایی جهان» ناگهان عمق میدان را زیاد می‌کند و از جیب و بازار سرمایه به فلسفه و گیاه‌شناسی جهش می‌زند. این حرکت دعوتی است برای دیدن کلیت بازی زندگی به‌عنوان یک ابرروایت. آنچه این سفر را منسجم نگه می‌دارد، قلم نویسنده است. او یک‌پا در زمین ژورنالیسم دارد و یک‌پا در ادبیات. از استعاره و شوخی‌های جزئی استفاده می‌کند تا لحظات سنگین کتاب نفس بکشد. تلاشی که کتاب را برای مخاطب عام خواندنی و برای مخاطب خاص، جدی نگاه می‌دارد.

کتاب که به پایان می‌رسد به احتمال با نگاه دیگری با مسائل روزمره زندگی‌تان روبرو می‌شود. چیزهایی را در زندگی روزمره پیدا می‌کنید که پیش‌تر در پس‌زمینه محو بودند. شاید به تابلوی تبلیغاتی خیابان نگاه کنید و کنج‌کو شوید که «این تبلیغ چه داستانی برایم تعریف می‌کند؟» و شاید، متواتر یک کندتر تصمیم بگیرید. «داستان: یک عاشقانه اقتصادی» شما را مجبور نمی‌کند که همه چیز را برهم‌زنید، اما کمک می‌کند قبل از تصمیم‌گیری، اول به قصه‌ای فکر کنید که بی‌صدا هدايتتان می‌کند.

روایت‌ها حتی می‌توانند ساختار اتصالات عصبی ما را تغییر دهند.

ضرورت شناخت روایت‌ها

نویسنده در فصل‌های «تصاد و داستان»، «شخصیت» و «خوشه‌های داستانی» در تلاش است تا نشان بدهد اقتصاد نه فقط بازاری برای کالا و خدمات، بلکه بازاری برای شخصیت‌ها و روایت‌های متضاد است. در یک سمت، داستان موفقیت فردی که با جسارت سرمایه‌گذاری کرده؛ در سمت دیگر، داستان سقوط فردی که همان تصمیم را گرفته ولی شکست خورده است. کنار اینها، خوشه‌هایی از داستان‌ها شکل می‌گیرند که هم‌دیگر را تقویت می‌کنند و موج‌های بازار را می‌سازند. در فصل «داستان در بازار سرمایه» نویسنده نشان می‌دهد چرا بعضی حباب‌های

کتاب «داستان: یک عاشقانه اقتصادی» دو موضوع اصلی دارد: داستان و اقتصاد رفتاری. نویسنده خواهان آن است که به داستان از منظر اقتصاد رفتاری نگاه کند و تأکید می‌کند که اقتصاد در این کتاب، مفهومی فراتر از سود، نرخ بهره و اوراق قرضه دارد

می‌کنیم تا از خودمان محافظت کنیم. پس اگر می‌خواهید کالای دست دوم خود را در اینترنت بفروشید، به هیچ وجه به تحلیل مشتری‌ها امید نندید. در «سوگیری روایت»، کتاب ضربه اصلی‌اش را وارد می‌کند، اینکه ذهن ما روایت را دوست دارد نه صرف واقعیت را. حتی اگر همه داده‌ها مقابل‌بازار باشند، مغزمان سعی می‌کند آنها را در قالب داستانی منسجم بچیند و اگر لازم باشد داده‌های ناسازگار را نادیده بگیرد. در نتیجه نا وقتی این سوگیری را نشاناسیم، اسیر آن خواهیم ماند. فصل «ماجرای یک مغز پلاستیکی» نشان می‌دهد که مغز ما چگونه با روایت‌ها تعامل می‌کند و در همین رابطه هم توصیه می‌کند: «در زندگی واقعی چون دوست نداریم ضرر کنیم، معمولاً نقاط خالی را در بدترین حالت ممکن فرض

راهبرد رهایی از محاصره اقتصادی

ما باید به این پرسش پاسخ دهیم که با تداوم تحریم‌ها چه رویکردی می‌تواند راهگشای تنگنای پیش روی ما باشد؟

بررسی

برزین جعفرتاش پژوهشگر توسعه

نزدیک ۲/۶ تا ۲/۷ تریلیون دلار بازار خدمات «قابل فروش به جنوب» است که روی هم رفته به‌بازار واردات جنوب جهانی را به بیش از ۱۳ تریلیون دلار می‌رساند. به عبارت دیگر با تصاحب تنها یک درصد از این بازار عظیم توسط تجار ایرانی، صادرات کشور سه برابر خواهد شد!

بر پایه داده‌های سال ۲۰۲۵، سهم این کشورها از تولید جهانی براساس برابری قدرت خرید ۶۰/۶ درصد و سهم اقتصادهای پیشرفته به ۳۹/۴ درصد می‌رسد. همچنین به قیمت‌های اسمی، حجم تولید ناخالص داخلی اقتصادهای نوظهور در حدود ۴۶/۹ تریلیون دلار و اقتصادهای پیشرفته ۶۶/۹ تریلیون دلار برآورد می‌شود. به‌عبارت دیگر، سهم اسمی جنوب جهانی در اقتصاد جهان نزدیک به ۴۱ درصد است. گذشته از اندازه فعلی اقتصاد این کشورها، آهنگ رشد آنها نیز تعیین‌کننده چشم‌انداز آینده این اقتصاد است؛ در صورت تداوم تحریم‌ها، کدام رویکرد اقتصادی بیشترین کارایی را دارد؟ این نوشتار الگوی «اقتصاد بدون غرب» را پیشنهاد می‌کند؛ رویکردی که به جای انزوی مدنظر غرب، بر تنوع‌بخشی فعال به بازارها، فناوری‌ها و منابع سرمایه با اتکا به ظرفیت‌های جنوب جهانی تأکید دارد. پرسش محوری این است که آیا چنین الگویی می‌تواند از فشار محاصره اقتصادی غرب بکاهد و حتی در شرایط تحریم، زمینه رشد و توسعه را فراهم آورد؟ برای پاسخ، اول باید مقصود خود از «اقتصاد بدون غرب» را به‌دقت صورت‌بندی کنیم. کشورها در تعاملات اقتصادی بین‌المللی اساساً

مقایسه شاخص‌های کلان اقتصادی و جمعیتی شمال و جنوب جهانی		
شاخص	شمال جهانی	جنوب جهانی
اندازه اقتصاد (PPP) ۲۰۲۵	۶۸۰۷ میلیارد دلار	۱۱۹۰۲۷ میلیارد دلار
سهم از GDP جهانی (PPP)	۳۹,۴٪	۶۰,۶٪
اندازه اقتصاد (اسمی)	۶۶,۹ میلیارد دلار	۴۶,۹ میلیارد دلار
بازار واردات کالا	۱۴.۱ تریلیون دلار (۵۹٪ بازار جهانی)	۹.۸ تریلیون دلار (۴۱٪ بازار جهانی)
بازار واردات کل (کالا+خدمات) ۲۰۲۳		۱۲-۱۳ تریلیون دلار
سرمایه‌گذاری مستقیم خارجی (خارجی)	۱۱۹ میلیارد دلار (۶۹,۵٪ سهم جهانی)	۴۹۱ میلیارد دلار (۳۰,۵٪ سهم جهانی)
جمعیت	~۱,۲ میلیارد نفر (۱۵٪ از جمعیت جهان)	۶,۸~ میلیارد نفر (۸۵٪ جمعیت جهان)
مساحت خشکی‌های قابل سکونت	کمتر از ۳٪	بیش از ۷۰٪

سه مؤلفه را جست‌وجو می‌کنند: «بازار»، «فناوری» و «سرمایه». اکنون باید سنجید که آیا اقتصاد جهان غیرغربی-مراد از غرب، نه غرب جغرافیایی بلکه بلوک سیاسی‌ای که استرالیا، ژاپن و کره‌جنوبی را هم دربر می‌گیرد-توان تأمین این سه مؤلفه را برای اقتصاد نسبتاً کوچکی مانند ایران (با تولید ناخالص داخلی حدود ۵۰۰ میلیارد دلار و تجارت خارجی نزدیک به ۱۵۰ میلیارد دلار) دارد؟

۱. بازار
یکی از مهم‌ترین نیازهای توسعه اقتصادی، دسترسی به بازارهای خارجی است. برای چندین دهه، دسترسی به بازارهای بزرگ اروپا و ایالات متحده به‌عنوان یک مزیت راهبردی محسوب می‌شد؛ اما در سال‌های اخیر، رشد اقتصادی کشورهای غیرغربی بازارهای جذاب و بی‌بدیلی را در برابر اقتصادهای ملی قرار داده است. واردات کالایی اقتصادهای در حال توسعه به‌عنوان نماینده‌ای از کشورهای جنوب جهانی(در ۲۰۲۳ حدود ۹/۸ تریلیون دلار یعنی تقریباً ۴۱ درصد از کل واردات جهانی کالا بوده است. اگر واردات خدمات را هم اضافه کنیم

میلیارد نفر خواهد رسید و عمده این افزایش در کشورهای آسیایی و اقتصادهای نوظهور رخ می‌دهد. این موج شهرنشینی در جنوب جهانی- از آفریقا تا جنوب و جنوب‌شرق آسیا- تقاضا برای مسکن، حمل‌ونقل، انرژی، کالاهای مصرفی و خدمات شهری را در سطحی بالا نگه داشته و آن را به موتور سرمایه‌گذاری جهانی بدل خواهد کرد. مجموع این شواهد از پتانسیل بازار و ظرفیت انسانی به‌مراتب بیشتر جنوب جهانی نسبت به غرب حکایت دارد.

۲. فناوری
توسعه پایدار و مولد اقتصادی علاوه بر «بازار» نیازمند فناوری‌های پیشرفته نیز است. بخشی از این فناوری‌ها می‌توانند به‌صورت درون‌زا و از رهگذر سرمایه‌گذاری در نیروی انسانی متخصص و فعالیت‌های تحقیق و توسعه به دست‌آید؛ با این حال، بخش قابل توجهی از فناوری‌ها نیز ناگزیر باید از خارج تهیه شود. در گذشته، بسیاری از فناوری‌های کلیدی در انحصار کشورهای غربی، بویژه ایالات متحده آمریکا، قرار داشت. برای نمونه تا سال‌های متمادی آمریکا تنها تأمین‌کننده هواپیماهای بزرگ تجاری، پردازنده‌های رایانه‌ای، فناوری‌های نیمه‌هادی و حتی تلویزیون‌های رنگی بود. اما در سال‌های اخیر، بازار جهانی فناوری و کالاهای پیشرفته متکثرتر شده و حالا کشورهای متعددی گزینه‌های جایگزین برای خرید و انتقال فناوری محسوب می‌شوند.

این تحول ساختاری در فناوری و کالاهای پیشرفته در جهت‌گیری‌های تجاری اخیر ایالات متحده نیز قابل مشاهده است؛ جایی که محور اصلی مذاکرات دولت آمریکا بیش از آنکه بر فروش کالاها و فناوری‌های پیشرفته متمرکز باشد، حول صادرات نفت، گاز و محصولات کشاورزی‌ای همچون برنج انجام می‌شود. این وضعیت نشان می‌دهد که از بسیاری از «فناوری‌های لازم برای توسعه»- از انرژی‌های تجدیدپذیر و باتری گرفته تا مخبرات، زیرساخت‌های ریلی، اتوماسیون صنعتی و حتی حوزه‌های سلامت - کشورهای در حال توسعه امروز می‌توانند نیازهای فناورانه خود را مستقیماً از سایر کشورهای جنوب جهانی تأمین کنند. سهم کشورها از هزینه‌های جهانی تحقیق وتوسعه (GERD) تصویر معناداری از جغرافیای نوآوری معاصر به دست می‌دهد. بر اساس شاخص‌های بنیاد ملی علوم ایالات متحده (NSF)، در سال ۲۰۲۲ کل هزینه‌های تحقیق وتوسعه جهان حدود ۳۰.۱ تریلیون دلار برآورد

شد که از این میان، ایالات متحده ۳۰ درصد، چین ۲۷ درصد و اتحادیه اروپا ۱۸ درصد را به خود اختصاص داده‌اند. چین به‌تنهایی هم‌سنگ یک بلوک بزرگ نوآوری به شمار می‌آید. علاوه بر این، چین در سال‌های اخیر در صدر درخواست‌های بین‌المللی ثبت اختراع تحت معاهده همکاری ثبت اختراع (PCT) قرار داشت و در زمینه ثبت اختراعات مرتبط با هوش مصنوعی مولد (GenAI) نیز فاصله منناداری با دیگر کشورها ایجاد کرده است (WIPO). در حوزه اتوماسیون صنعتی نیز داده‌های فدراسیون بین‌المللی روباتیک (IFR) نشان می‌دهد که در سال ۲۰۲۳، نیمی از نصب‌های روبات صنعتی در جهان در چین صورت گرفته است؛ سهم سازندگان بومی در بازار داخلی این کشور به حدود ۸۵ درصد رسیده و چین جایگاه سوم جهانی را در شاخص «چگالی روبات» به دست آورده است. مجموع این تحولات نشان می‌دهد که برای بیشتر نیازهای زیرساختی و صنعتی توسعه، زنجیره تأمین جنوب‌به‌جنوب امروز کافی و رقابتی است و امکان خرید و انتقال طیف گسترده‌ای از فناوری‌ها و کالاها و خدمات پیچیده از کشورهای غیرغربی وجود دارد.

۳. سرمایه

سومین مؤلفه مهم در تعاملات اقتصادی، «سرمایه» است. هرچند درباره نقش سرمایه‌گذاری خارجی در رشد و توسعه اقتصادی از دیرباز اغراق‌هایی شده است و همچنین کشوری مانند ایران با وجود درآمد قابل توجه از منابع طبیعی گسترده، نیاز حیاتی به سرمایه خارجی ندارد، اما در این زمینه نیز کشورهای جنوب جهانی ظرفیت لازم برای تأمین نیازهای اقتصادی کشورهایی مانند ایران را دارا هستند. طبق گزارش‌های کنفرانس تجارت و توسعه سازمان ملل (UNCTAD)، مجموع سرمایه‌گذاری مستقیم خارجی اقتصادهای درحال توسعه (که می‌توان آن را تقریباً معادل «جنوب جهانی» در نظر گرفت) در سال‌های ۲۰۱۹ تا ۲۰۲۴ به‌ترتیب ۳۸۰، ۵۰۴، ۵۴۷، ۵۱۷ و ۴۹۱ میلیارد دلار بوده است. در همین دوره، سهم این کشورها از کل سرمایه‌گذاری مستقیم خارجی جهان به‌ترتیب ۸.۶، ۵۸.۶، ۶۳.۳، ۳۳.۲، ۳۴.۹ درصد ثبت شده است. به‌طور کلی، سرمایه‌گذاری مستقیم خارجی منشأ گرفته از کشورهای جنوب در فاصله ۲۰۱۹ تا ۲۰۲۴ حدود ۲۴ درصد افزایش را نشان می‌دهد. سرمایه‌گذاران اصلی جنوب جهانی در سال

توسعه

۲۰۲۴ به ترتیب چین ۱۶۲.۸ میلیارد دلار، هنگ‌کنگ (چین) با ۸۷.۲ میلیارد دلار، سنگاپور با ۵۵.۳ میلیارد دلار، هند با ۲۳.۸ میلیارد دلار، امارات با ۲۳.۴ میلیارد دلار، عربستان سعودی با ۲۲.۰ میلیارد دلار، برزیل با ۱۲.۴ میلیارد دلار، ترکیه با ۵.۹ میلیارد دلار و مکزیک با ۵.۷ میلیارد دلار بودند. در این میان، بخش‌های دیجیتال و زنجیره ارزش انرژی پاک بیشترین سهم را در سرمایه‌گذاری‌های جدید جنوب‌به‌جنوب به خود اختصاص داده‌اند.

مشاهده می‌کنید که کشورهای جنوب جهانی از ظرفیت بالایی برای سرمایه‌گذاری مستقیم خارجی برخوردارند. بویژه کشور چین با مازاد تجاری یک تریلیون دلاری و همچنین افزایش هزینه‌های تولید در این کشور، انگیزه زیادی برای سرمایه‌گذاری در کشورهای همسور در جنوب جهانی دارد که ابرپروژه کمربند-راه یکی از نمونه‌های شاخص این تمایل است.

اقتصاد بدون غرب، ممکن و مطلوب‌تر از همیشه

همان‌طور که آمار و ارقام اقتصاد جنوب جهانی نشان می‌دهد، کشورهای این منطقه به‌راحتی امکان تأمین سه مؤلفه اصلی توسعه اقتصادی یعنی بازار، فناوری و سرمایه را دارند. برای مثال اگر کشوری بخواهد صرفاً با کشورهای جنوب تجارت کند، اندازه بازار بالقوه «خرید جنوب» برای کالاها حدود ۹/۸ تریلیون دلار است و اگر خدمات را هم اضافه کنیم، حجم این بازار به حدود ۱۲ تا ۱۳ تریلیون دلار (کالا + خدمات) می‌رسد. همان‌طور که پیش‌تر اشاره شد، اگر فعلاً اقتصاد ایرانی تنها یک درصد از این بازار را در اختیار بگیرد، صادرات کشور تقریباً سه برابر خواهد شد!

از سوی دیگر، غرب نیز اهمیت گذشته خود را تا حد زیادی از دست داده و سهم آن از قدرت اقتصادی و فناوری کاهش یافته است. برای نمونه، ایالات متحده آمریکا در سال ۱۹۵۰ حدود ۶۰ درصد از تولیدات کارخانه‌ای جهان را در اختیار داشت؛ این رقم در میانه دهه ۱۹۸۰ به ۳۰ درصد و امروز به تنها ۱۶ درصد رسیده است. در مقابل، سهم چین از تولیدات کارخانه‌ای جهانی به حدود ۳۰ درصد افزایش یافته است.

بر اساس شاخص برابری قدرت خرید، کشورهای عضو گروه بیکس (به‌عنوان قدرت‌های جنوب جهانی) بین ۳۲ تا ۳۷ درصد از تولید جهانی را در اختیار دارند، در حالی که سهم گروه ج‌ی (قدرت‌های شمال جهانی) حدود ۲۸ درصد است. افزون بر این، استفاده بیش از حد غرب از ابزار تحریم (برآورد می‌شود حدود یک‌سوم اقتصاد جهان تحت تحریم‌های غرب زندگی می‌کنند و سالانه نیم میلیون نفر قربانی این تحریم‌ها می‌شوند)، سیاست تجاری غیرقابل پیش‌بینی ایالات متحده در برابر بسیاری از کشورها و نیز مسأله نسل‌کشی در غزه، انگیزه جنوب جهانی برای تغییر نظم اقتصادی و سیاسی بین‌الملل را بیش از پیش تقویت کرده است. سخنران‌های اخیر در مجمع عمومی سازمان ملل نیز سراسر از نقد نظم اقتصادی و سیاسی موجود، حمله به ساختارهای ناعادلانه کنونی و تأکید بر ضرورت جایگزینی آن با نظامی چندجانبه‌تر و عادلانه‌تر بوده است. در چنین شرایطی به نظر می‌رسد بازگشت تحریم‌های غرب دیگر به معنای محاصره کامل نیست وتوسعه روابط اقتصادی با کشورهای جنوب جهانی می‌تواند تا حد زیادی نیازهای حال و حتی آینده اقتصاد ایران را تأمین کند. هرچند این مسیر چالش‌هایی همچون تحریم‌های ثانویه غرب، اراده سیاسی ناگفی برای نزدیکی کشورها، بایلدی در تعریف همکاری‌های اقتصادی بین‌المللی، تجربه‌های ناموفق گذشته در تعاملات خارجی و... وجود دارد که لازم است برای آن‌ها چاره‌جویی شود.

۱۹

راهبرد

ظهور جنوب جهانی چه معنایی برای جهان دارد؟

با گسترش قدرت اقتصادی و برجسته‌تر شدن جایگاه سیاسی جنوب جهانی، این گروه به‌عنوان صدایی مهم در سیاست بین‌المللی در حال ظهور است؛ صدایی که دوگانگی گذشته میان آمریکا و اتحاد جماهیرشوروی و اکنون میان آمریکا و چین را به چالش می‌کشد.

با توجه به اینکه برزیل اسمال ریاست‌توسه را برعهده دارد، رئیس‌جمهوری این کشور، لوئیز ایناسیو لولا داسیلوا می‌کوشد از این جایگاه برای پررنگ‌تر کردن نقش «کشورهای جنوب» در تصمیم‌گیری‌های جهانی استفاده کند. او گفته است: «برخی مفهوم جنوب جهانی را زیر سؤال می‌برند و می‌گویند ما بیش از حد متنوع هستیم که بتوانیم در کنارهم قرار بگیریم. اما منافع مشترکی که ما را متحد می‌کند، بسیاری بیشتر از تفاوت‌هایی است که ما را از هم جدی می‌سازد.»

به عنوان بخشی از این تلاش، لولا خواستار عضویت رسمی اتحادیه آفریقا در گروه ۲۰ شد. این اقدام با حمایت جوزپ بورل، مسئول سیاست خارجی اتحادیه اروپا، همراه شده است. او گفت: «برزیل بر منافع و دوغذ-های آنچه به اصطلاح جنوب جهانی نامیده می‌شود، تمرکز کرده است. گفت‌وگو دیگر صرفاً میان قدرت‌های بزرگ نیست.» اگرچه گسترده‌گی این بلوک -که همه اعضای آن از نیم‌کره جنوبی نیستند- به معنای وجود اختلافات اجتناب‌ناپذیر میان کشورهای عضو است، اما همچنان زمینه‌های کافی برای همکاری وجود دارد، زیرا وحدت این گروه نه بر اساس مرزهای جغرافیایی بلکه بر اساس موضوع ژئوپلیتیکی، اقتصاد و حتی سیاست داخلی تعریف می‌شود. این وحدت، جنوب جهانی را به نیرویی قدرتمند تبدیل می‌کند که توانایی به چالش کشیدن نظام ژئوپلیتیکی و اقتصادی موجود را دارد.

تأثیر آن کجا احساس می‌شود؟

بسیاری از کشورهای عضو جنوب جهانی در مناطقی قرار دارند که مستعد رویدادهای آب‌وهوایی شدید مانند موج گرما، خشکسالی، طوفان‌های شدید و بالا آمدن سطح دریا هستند. جنوب جهانی به‌صورت جمعی برای عدالت اقلیمی تلاش می‌کند و بر مسئولیت تاریخی و واصل مسئولیت‌های مشترک اما متفاوت تأکید دارد.

تولید جهانی و تجارت حوزه دیگری است که جنوب جهانی در آن قواعد بازی را تغییر می‌دهد. در حالی که سیاست‌گذاران در ایالات متحده و اتحادیه اروپا تعهدهای نسبتی برای خود رویتان برقی ساخت چین اعمال کرده‌اند و تگرانی‌هایی درباره ظرفیت مازاد و رقابت ناعادلانه مطرح کرده‌اند، کشورهای جنوب جهانی تصمیم گرفته‌اند با چندین اقداماتی همراه نشوند. «این کشورها در مورد ظرفیت مازاد انرژی پاک ابراز نگرانی نمی‌کنند.» پروفسور دنی کوآه، رئیس انستاتاد اقتصاد در دانشگاه سیاست عمومی لی کوان یو-این را می‌گویند و ادامه می‌دهد: «جهان به انرژی پاک و ارزان نیاز دارد. برای اینکه اقتصادهای در حال ظهور بتوانند کنترل معقولی بر سرنوشت خود داشته باشند، به افزایش شدید تولید پایدار انرژی نیاز دارند... تا آینده‌ای دور نشانهای از پیش از اندازه بودن تعداد کشورهای برقی، ذخیره‌سازی باتری‌های لیتریکی یا پل‌های خوشبیدی دیده نمی‌شود.»

حوزه تأثیرگذار دیگر، موضع جنوب جهانی در قبال مناقشات است. در حالی که غرب به دنبال محکومیت تهاجم روسیه به اوکراین بود، برخی از اعضای جنوب جهان به سیاست عدم تعهد پایبند ماندند و مانع از آن شدند که غرب صدای غالب در مسیر رسیدن به اجماع جهانی باشد. اگرچه عدم مقساران این موضوع را همراه با دیگر منافع متضاد، به عنوان ضدغربی تفسیر می‌کنند، اما دیگران آن را نشانهای از افزایش اعتمادبه‌نفس و پیگیری منافع شخصی اعضای این بلوک می‌دانند. سوبرمانانام جایاشانکار، وزیر امور خارجه هند، این موضع را در کنفرانس امنیتی مونیخ در فوریه ۲۰۲۴ بیان کرد: «رویا باید از این ذهنیت بیرون بیاید که مشکلات اروپا، مشکلات جهان هستند؛ اما مشکلات جهان، مشکلات اروپا نیستند.»

جنوب جهانی چگونه تکامل یافته است؟

اصطلاح «جنوب جهانی» ابتدا در سال ۱۹۶۹ توسط کارل اوگلسبی، فعال سیاسی آمریکایی ابداع شد. اوگلسبی در نوشته‌های خود درباره جنگ ویتنام، این اصطلاح را برای توصیف گروهی از کشورها که تحت سلطه «شمال جهانی» از طریق استثمار سیاسی و اقتصادی قرار داشتند، به کار برد.

اولین تصویرسازی گسترده و شناخته‌شده از جنوب جهانی در سال ۱۹۸۰ با معرفی «خط برانت» شکل گرفت. این خط فرضی که در حدود ۳۰ درجه عرض جغرافیایی در سراسر جهان امتداد دارد، برای برجسته کردن شکاف بین کشورهای مرفه در شمال و کشورهای کمتر توسعه‌یافته در جنوب ایجاد شد. بسیاری از کشورهای جنوب جهانی زمانی مستعمره بوده‌اند و اکنون بخشی از جنبش عدم تعهد هستند، جمعی متشکل از ۱۲۰ کشور که به منافع مشترکی از جمله استقلال، تمامیت ارضی و ضدامپریالیسم پایبندند.

برای چندین دهه، اصطلاح «جنوب جهانی» به‌طور متناوب با مفهوم شناخته‌شده‌تر «جهان سوم» به کار می‌رفت، عبارتی که به دلیل ارتباط معنایی با فقر و ناپایداری دیگر مرسوم نیست. طی ۱۵ سال گذشته، اصطلاح «جنوب جهانی» در میان روزنامه‌نگاران، دانشگاهیان و سیاست‌گذاران رواج یافته و بازتاب‌دهنده اهمیت روزافزون این بلوک است.

تعریف اینکه کدام کشورها در دسته جنوب جهانی قرار می‌گیرند، به‌طور دقیق مشخص نیست و تفسیرهای گوناگونی از آن وجود دارد. یک مطالعه در سال ۲۰۲۱ که به بررسی مقالات دانشگاهی متعدد در این موضوع پرداخت، چندین تعریف را شناسایی کرد که اغلب آنها بر اصطلاحاتی مانند در حال توسعه، استعمارزدایی‌شده یا حاشیه‌رانده‌شده از نظر اجتماعی و اقتصادی متمرکز بودند. دیدگاهی دیگر در مورد این بلوک از سوی اجلاس «صدای جنوب جهانی» ارائه شد که در ژانویه ۲۰۲۲ در هند برگزار گردید و نمایندگان از ۱۲۵ کشور را دعوت کرد. صرف‌نظر از تعریف، جنوب جهانی یک موجودیت قدرتمند به شمار می‌آید. برآورد از مؤسسه پترسون برای اقتصاد بین‌الملل، بر اساس تولید ناخالص داخلی سرانه، نشان می‌دهد که «جنوب جهانی» ۸۵ درصد جمعیت جهان و نزدیک ۳۹ درصد از تولید ناخالص داخلی جهان را نمایندگی می‌کند.»

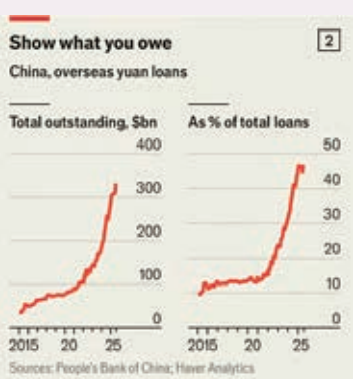
مقامات چینی معتقدند یوان بالاخره به بلوغ رسیده است

چین به سرعت در حال کنار گذاشتن دلار است

ترجمه: زهرا دانشیان

رهبران چین یک فرصت تاریخی را حس می‌کنند؛ سیاست تجاری نامنظم دونالد ترامپ، کسری‌های مالی سرسام‌آور و تهدید استقلال فدرال رزرو آمریکا، دلار را بشدت آسیب‌پذیر کرده است. دلار از ژانویه تاکنون در شاخص وزنی تجاری ۷ درصد افت کرده و بدترین شروع سال خود را از ۱۹۷۳ تجربه می‌کند. در مقابل، یوان چین که بشدت تحت کنترل دولت است، به بالاترین سطح خود از زمان انتخاب مجدد ترامپ در نوامبر رسیده است. سرمایه‌گذاران خارجی به سرعت به سمت چین هجوم آورده‌اند و بسیاری از دولت‌ها نیز به دنبال جایگزینی برای دلار هستند.

چین در حال پیشرفت سریع و غیرمنتظره‌ای است. سهم اندک یوان در پرداخت‌های بین‌المللی، از سال ۲۰۲۲ تاکنون دو برابر شده است. افزایش سهم یوان در تجارت خارجی خود چین، یک گام مهم به شمار می‌رفت. اکنون بیش از ۳۰ درصد تجارت کالا و خدمات چین با ارز ملی انجام می‌شود (در مقایسه با ۱۴ درصد در سال ۲۰۱۹). همچنین بیش از ۵۰ درصد از کل دریافت‌های برون‌مرزی چین (از جمله جریان‌های مالی) با یوان تسویه می‌شود؛

دنبال می‌کند. از زمان آغاز تلاش برای بین‌المللی‌سازی یوان، چین معادل ۴۰.۵ تریلیون یوان (۶۳۰ میلیارد دلار) خط اعتباری سواپ به ۳۲ بانک مرکزی اختصاص داده و به این ترتیب یک شبکه ایمنی مالی جهانی به یوان تغییر داده (در حالی که پیش‌تر فقط ۱۵ درصد وام‌ها به یوان بود). این کار باعث شد حجم بدهی‌های یوانی موجود تقریباً سه برابر شود.

کشورها به یوان در شرایط بحرانی تضمین می‌دهند

